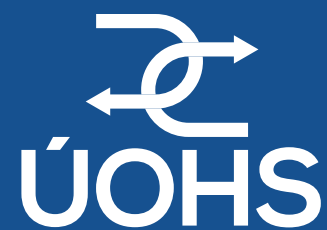

VÝROČNÍ ZPRÁVA

2017

ÚŘAD
PRO OCHRANU
HOSPODÁŘSKÉ
SOUTĚŽE

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže

tř. Kpt. Jaroše 7, 604 55 Brno

Redakční rada: Milena Marešová, Martin Švanda

Foto: archiv ÚOHS, Michaela Holly, Jef Kratochvil, Anna Pecková, Jaromír Šauer, Robert Vystrčil

Telefon: 542 167 111

E-mail: posta@compet.cz

<https://www.uohs.cz>

Uzávěrka textu: 28. 2. 2018

Design a grafická úprava: Metoda, spol. s r. o.

Tisk: KLEINWÄCHTER holding s. r. o.

Obsah

ÚVODNÍ SLOVO.....	4
O ÚŘADU.....	6
HOSPODÁŘSKÁ SOUTĚŽ.....	8
VÝZNAMNÁ TRŽNÍ SÍLA.....	26
VEŘEJNÉ ZAKÁZKY A KONCESE.....	36
VEŘEJNÁ PODPORA.....	60
MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE.....	68
PERSONÁLNÍ AGENDA.....	72
INFORMAČNÍ ČINNOST.....	76
AGENDA 2018.....	84

ÚVODNÍ SLOVO

Již na počátku svého působení na Úřadě pro ochranu hospodářské soutěže jsem si stanovil cíl bojovat zejména proti kartelovým dohodám ve veřejných zakázkách. Při pohledu na výsledky Úřadu za rok 2017 je zřejmé, že tento cíl se daří plnit téměř stoprocentně. Většina rozhodnutí Úřadu, která se týkala zakázaných dohod, trestala bid riggingové kartely. Také převážná část z probíhajících dvou desítek kartelových řízení se týká této závažné problematiky, která prodražuje zakázky veřejných i soukromých subjektů.

Ze souhrnných údajů však vyplývá také jiné zjištění. Přestože uplynulo již více než čtvrtstoletí od zavedení soutěžního práva do právního řádu České republiky, stále se ve své praxi setkáváme se soutěžiteli, kteří si jeho existence neuvědomují. Především střední či malé podniky často s překvapením zjišťují, že pokud spolupracují s konkurentem, může jít o nezákonné jednání, za které hrozí nemalé sankce. Úřad proto připravuje na nejbližší období informační kampaň zacílenou právě na malé a střední podnikatele, v níž bude vysvětlovat základní pravidla hospodářské soutěže a především, jaké jednání je zakázané.

Zmínit musím také výrazné zkrácení délky druhostupňových řízení v oblasti veřejných zakázek. Průměrně trvala řízení o rozkladech podaných v roce 2017 od předání spisové dokumentace do vydání rozhodnutí 52 dnů. Úřad tedy rozhoduje v I. i II. stupni zcela v rámci lhůt stanovených správním řádem. V oblasti přezkumu veřejných zakázek jsme se soustředili také na vlastní systematickou činnost a prověřování častých pochybení zadavatelů. Prošetřili jsme pět desítek zakázek na IT systémy a za pochybení uložili milionové pokuty. Problém však odstraní především zodpovědnější přístup veřejné správy k zajišťování licenčních práv, aby se veřejní zadavatelé nedostávali do závislosti na jednom dodavateli.

Po novelizaci zákona o významné tržní síle jsme využili zpřesnění pravidel a zahájili řadu řízení. Ve třech případech již bylo vydáno i prvostupňové rozhodnutí podle nové právní úpravy. Úřad přitom ve své rozhodovací činnosti uplatnil jak své sankční pravomoci, tak i možnost uzavřít řízení přijetím závazků navržených účastníkem řízení.

Petr Rafaj
předseda Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže

O ÚŘADU

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (dále též „Úřad“ či „ÚOHS“) je ústředním orgánem státní správy s pravomocemi v oblasti ochrany hospodářské soutěže, dozoru nad zadáváním veřejných zakázek, kontroly významné tržní síly a koordinaci a poradenství v oblasti veřejné podpory.

Vymezení základního poslání, pravomocí a působnosti Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže je dáno zákonem č. 273/1996 Sb., o působnosti Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže.

Základním právním předpisem pro oblast hospodářské soutěže je zákon č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže (dále též „ZOHS“). Související kompetence týkající se mezibankovních poplatků byly Úřadu svěřeny v lednu 2017 zákonem č. 284/2009 Sb., o platebním styku, který byl následně nahrazen zcela novým zákonem č. 370/2017 Sb., o platebním styku.

V oblasti veřejných zakázek je od října 2016 základní právní úpravou zákon č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek (dále též „ZZVZ“). Úřad má přitom působnost pouze v dozorové části, tedy dohlíží na transparentní, přiměřený, nediskriminační a rovný přístup zadavatele vůči uchazečům.

Významná tržní síla obchodních řetězců vůči jejich dodavatelům z řad potravinářů a zemědělců je regulována zákonem č. 395/2009 Sb., o významné tržní síle při prodeji potravinářských a zemědělských produktů a jejím zneužití.

Oblast veřejné podpory je regulována zejména legislativou Evropské unie, v rámci národního práva je upravena zákonem č. 215/2004 Sb., o úpravě některých vztahů v oblasti veřejné podpory a o změně zákona o podpoře výzkumu a vývoje.

HOSPODÁŘSKÁ SOUTĚŽ

Působnost v oblasti hospodářské soutěže má ÚOHS svěřenu od roku 1991 a v současné době ji vykonává na základě zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, ve znění pozdějších předpisů. Úřad může rovněž přímo aplikovat články 101 a 102 Smlouvy o fungování Evropské unie.

Hlavními činnostmi v ochraně hospodářské soutěže je odhalování a sankcionování zakázaných dohod a zneužívání dominantního postavení a dále kontrola spojování soutěžitelů. Zvláštním ustanovením české soutěžní úpravy je pak možnost postihovat jednání orgánů veřejné moci, které zvýhodňuje určité soutěžitele.

Legislativní změny

V roce 2017 došlo ke dvěma novelizacím zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, ve znění pozdějších předpisů. Konkrétně se jednalo o změnový zákon (č. 183/2017 Sb.) související s přijetím zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich a dále o novelu související s přijetím zákona č. 262/2017 Sb., o náhradě škody v oblasti hospodářské soutěže.

V souvislosti se změnami v právní úpravě správního trestání došlo zejména k úpravě terminologie užívané v ZOHS, tedy dosavadní správní delikty právnických a podnikajících fyzických osob byly přejmenovány na přestupky. Obecná promlčecí doba byla stanovena na deset let, u přestupků spočívajících v porušení pečeti, neposkytnutí součinnosti či informací pak tři roky. Současně byla s ohledem na specifika správního řízení ve věcech ochrany hospodářské soutěže stanovena celá řada výjimek, kdy Úřad při projednávání přestupků stanovených v ZOHS nepoužije ustanovení přestupkového zákona.

ÚOHS byl společně s Ministerstvem spravedlnosti spolugestorem zákona č. 262/2017 Sb., o náhradě škody v oblasti hospodářské soutěže, jehož prostřednictvím byla do českého právního řádu transponována směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/104/EU ze dne 26. listopadu 2014 o určitých pravidlech upravujících žaloby o náhradu škody podle vnitrostátního práva v případě porušení právních předpisů členských států a Evropské unie o hospodářské soutěži. Smyslem nové právní úpravy je zakotvit či zpřesnit pravidla pro uplatňování práva na náhradu škody způsobené omezením hospodářské soutěže a sjednotit základní principy tohoto uplatňování na úrovni členských států. Kromě upřesnění toho kdo a jakým způsobem může žalovat a na kom se lze škody domáhat, přináší nový zákon i způsoby, jak může žalobce získat potřebné důkazní prostředky. K tomu slouží například nový typ procesního řízení o zpřístupnění důkazního prostředku.

V souvislosti s výše zmíněným zákonem bylo nutno novelizovat také zákon o ochraně hospodářské soutěže, v ustanoveních týkajících se nahlížení do spisu. Kromě usnadnění přístupu k důkaznímu materiálu pro případné soukromoprávní žalobce bylo nutné poskytnout dostatečnou ochranu žadatelům o leniency program. Dokumenty související s žádostí o aplikaci leniency programu tedy budou umístěny mimo spis až do vydání sdělení výhrad a budou vyloučeny z nahlížení do spisu pro všechny kromě účastníka řízení a jeho právního zástupce. Tento typ dokumentů je možné zpřístupnit orgánům veřejné moci po nabytí právní moci správního rozhodnutí. Soud může ověřit charakter těchto dokumentů.

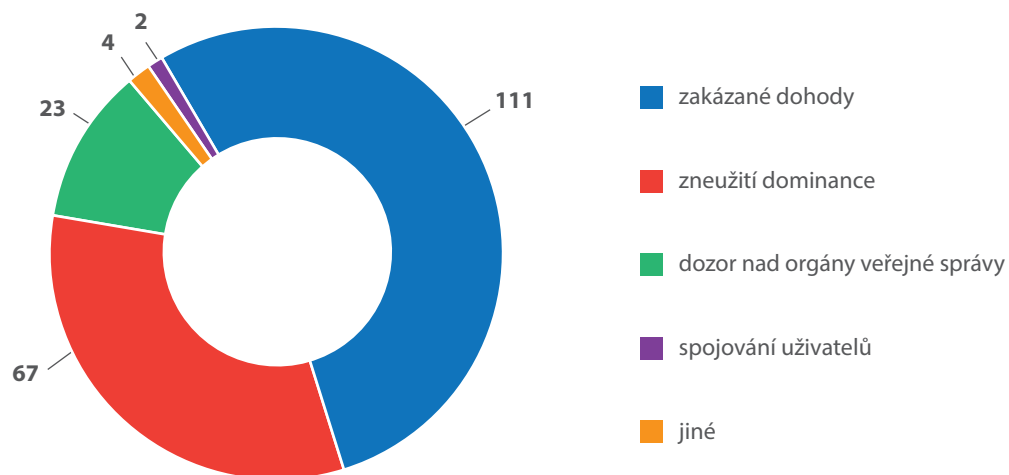
Rozhodovací činnost v oblasti hospodářské soutěže v roce 2017

Úřad vydal v roce 2017 v oblasti hospodářské soutěže celkem 49 prvostupňových rozhodnutí. Za zjištěná porušení zákona byly v celkem osmi správních řízeních uloženy sankce v celkové výši 382 930 000 korun. Nově bylo zahájeno dalších 57 správních řízení. Celkem pět případů bylo vyřešeno prostřednictvím soutěžní advokacie bez zahájení správního řízení. V rámci odhalování protisoutěžního jednání uskutečnil Úřad 21 neohlášených místních šetření, při nichž zajišťoval důkazní materiál v prostorách soutěžitelů. Kromě toho ÚOHS prověřil více než 200 podnětů a zodpověděl dalších 115 dotazů týkajících se práva hospodářské soutěže.

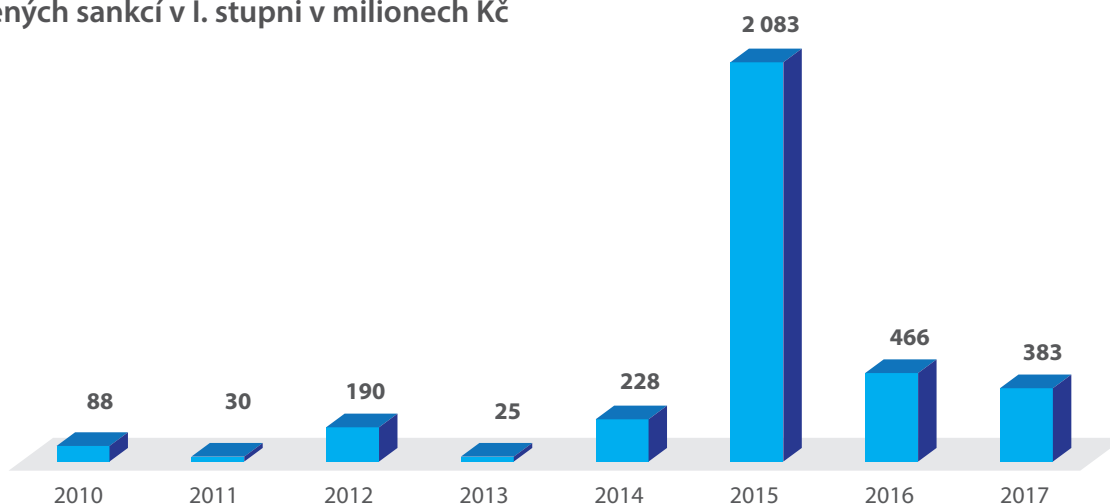
Statistika činnosti na prvním stupni

Počet obdržených podnětů dle oblastí za rok 2017	
Spojování soutěžitelů	2
Zakázané dohody	111
Dozor nad orgány veřejné správy § 19a	23
Zneužití dominantního postavení	67
Jiné	4
Celkem	207
Počet zahájených řízení dle oblastí	
Spojování soutěžitelů	39
Zakázané dohody	15
Zneužití dominantního postavení	1
Dozor nad orgány veřejné správy § 19a	2
Celkem	57
Počet vydaných rozhodnutí	
Spojování soutěžitelů	38
Zakázané dohody	7
Zneužití dominantního postavení	2
Dozor nad orgány veřejné správy § 19a	2
Celkem	49
Ostatní	
Sektorové šetření	2
Leniency – přijaté žádosti	4

Obdržené podněty dle oblastí 2017

Výše uložených sankcí v I. stupni v milionech Kč

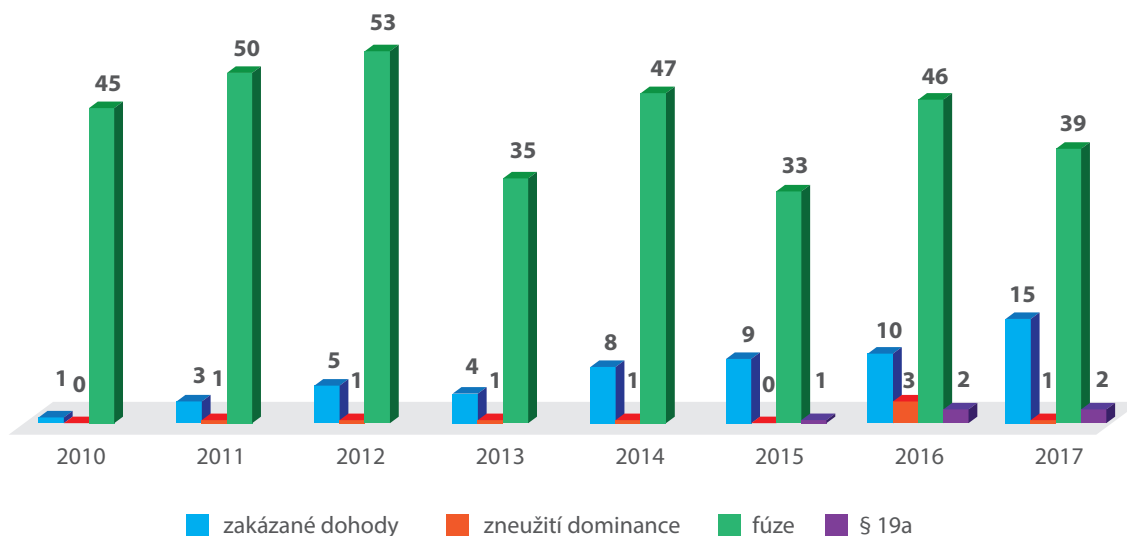
Zakázané dohody

V oblasti zakázaných dohod bylo vydáno celkem sedm rozhodnutí, z toho v pěti případech byla uložena sankce. Celková výše uložených pokut dosáhla 13 892 000 korun. Úřad je přitom velice úspěšný ve využívání institutu narovnání. Tuto proceduru, při níž účastník řízení uzná skutkovou a právní kvalifikaci svého nezákonného jednání, za což je mu snížena pokuta o 20 %, využili všichni sankcionovaní soutěžitelé. Proti rozhodnutím nebyly následně podány rozklady a uložené sankce jsou tak pravomocné. Uvedený institut tak přispívá k ekonomičnosti řízení, neboť významně šetří zdroje Úřadu.

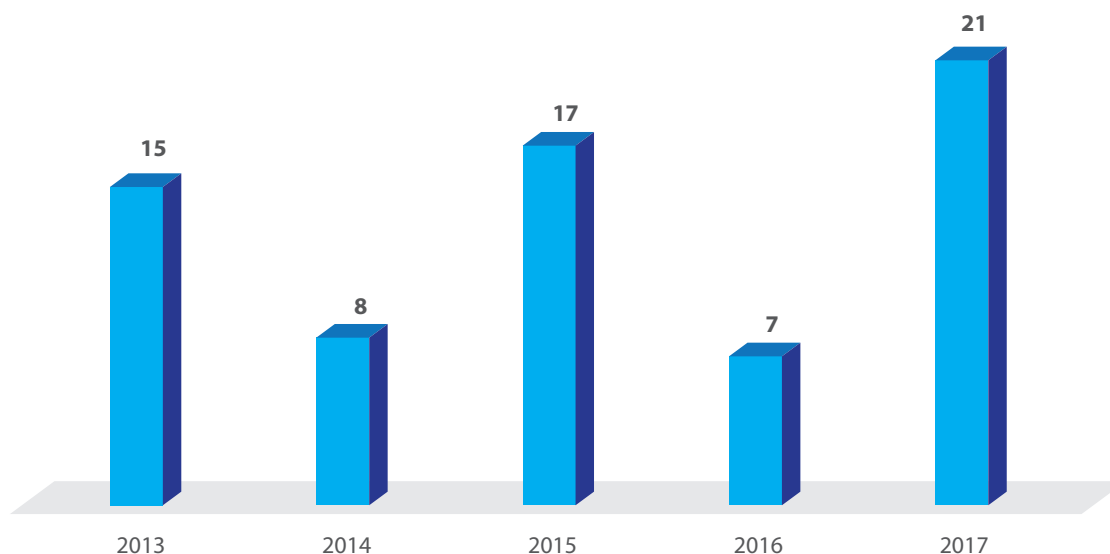
Jasnou prioritou Úřadu zůstávají případy bid riggingu, tedy zakázaných dohod mezi uchazeči o veřejné zakázky. Ze sedmi ukončených řízení se jich šest týkalo právě bid riggingových kartelů.

Úřad zahájil v oblasti zakázaných dohod dalších 15 správních řízení a celkově tak ke konci roku 2017 vedl dvě desítky kartelových řízení. Podány byly také čtyři žádosti o aplikaci programu shovívavosti (Leniency program).

Počty zahájených správních řízení v oblasti hospodářské soutěže

Počet šetření na místě

VYBRANÉ PŘÍPADY

Protisoutěžní jednání sdružení provozovatelů odtahových služeb

Účastník řízení: **Asociace silničních a odtahových služeb, z. s.**

Spisová značka: **S0425/2016**

Prvostupňová pokuta: **276 000 Kč**

Datum nabytí právní moci: **8. 11. 2017**

ÚOHS uložil svým prvostupňovým rozhodnutím ze dne 17. 10. 2017 pokutu Asociaci silničních a odtahových služeb, z. s., sdružující fyzické a právnické osoby, které jsou přímými poskytovateli silničních a odtahových služeb, případně jsou s nimi jinak obchodně svázány.

Asociace silničních a odtahových služeb vydala a na svých webových stránkách zveřejnila doporučené ceníky pro období 2013/2014, 2015/2016 a velkoobchodní ceník pro období 2016/2017. Všechny tyto ceníky stanovovaly doporučené ceny za činnosti poskytovatelů odtahových služeb pro nadcházející období. Toto jednání mělo reálnou schopnost ovlivnit podnikatelské rozhodování poskytovatelů odtahových služeb.

Úřad svým rozhodnutím konstatoval, že asociace tím, že přijala a uplatňovala od 13. 9. 2013 do 10. 6. 2016 zakázané a neplatné rozhodnutí sdružení soutěžitelů, jehož cílem bylo narušení hospodářské soutěže na trhu odtahových služeb na území České republiky, porušila zákona o ochraně hospodářské soutěže. Dané správní řízení zahájil ÚOHS na základě šetření podnětu týkajícího se možného porušení zákona a po zajištění doporučených ceníků.

Asociace splnila všechny podmínky procedury narovnání, která byla v rámci daného správního řízení k její žádosti aplikována, a Úřad jí snížil pokutu o zákonem stanovených 20%. Asociaci bylo dále uloženo opatření k nápravě spočívající v informování všech členů o vydaném rozhodnutí Úřadu. Proti rozhodnutí nebyl podán rozklad.

Bid-rigging prodejců automobilů

Účastníci řízení: **NH Car, s. r. o., AUTO BÍLEK, s. r. o.**

Spisová značka: **S0302/2016**

Prvostupňová pokuta: **4 557 000 Kč**

Datum nabytí právní moci: **29. 6. 2017**

ÚOHS uložil svým prvostupňovým rozhodnutím ze dne 12. 6. 2017 pokuty v souhrnné výši 4,557 milionu korun společnostem NH Car, s. r. o., a AUTO BÍLEK, s. r. o. Tito soutěžitelé porušili zákon o ochraně hospodářské soutěže tím, že koordinovali svou účast a nabídky ve třech výběrových řízeních na dodávky nových osobních motorových vozidel pro veřejného zadavatele Českou školní inspekci. Účastníci řízení svým jednáním narušili hospodářskou soutěž na území České republiky na trzích dodávek nových osobních motorových vozidel fleetovým zákazníkům v obchodní třídě MPV a třídě nižší střední.

Celkový objem dotčených zakázek přesahoval 11 milionů korun bez DPH, přičemž nejvýznamnější byla veřejná zakázka „ČŠI PRAHA – Obnova autoparku 2013 II“ s celkovou hodnotou necelých pět milionů korun bez DPH.

Správní řízení Úřad zahájil na základě anonymního podnětu, ve kterém byl upozorněn na některá jednání související s vybranými veřejnými zakázkami vypisovanými právě veřejným zadavatelem Českou školní inspekci. Na základě tohoto podnětu provedl Úřad analýzu zakázek na dodávky nových automobilů vypsanych tímto zadavatelem a u tří z nich zjistil indicie nasvědčující možné koordinaci účasti nabídek uchazečů o danou zakázku.

Společnosti NH Car, s. r. o., a AUTO BÍLEK, s. r. o., splnily všechny podmínky procedury narovnání, která byla v rámci daného správního řízení k jejich žádostem aplikována, a proto Úřad snížil pokutu o zákonem stanovených 20 %. Proti rozhodnutí nebyly podány rozklady.

Dohoda o rozdělení trhu a bid rigging v oblasti dodávek balené vody v barelech a výdejníků na balenou vodu v barelech

Účastníci řízení: **AQUARA, s. r. o., Crystalis, s. r. o.**

Spisová značka: **S0570/2015**

Prvostupňová pokuta: **479 000 Kč**

Datum nabytí právní moci: **28. 6. 2017**

Prvostupňovým rozhodnutím ze dne 7. 6. 2017 Úřad výše uvedeným společností uložil za porušení zákona pokuty v souhrnné výši 479 tisíc korun. V řízení Úřad posuzoval dva správní delikty spáchané v oblasti dodávek balené vody v barelech a výdejníků na balenou vodu v barelech.

Obě společnosti se koncem roku 2014 dohodly, že omezí vzájemnou konkurenci a nebudou nabízet zákazníkům druhého soutěžitele své výrobky a služby za výhodnějších cenových podmínek. Smyslem ujednání bylo, aby zákazníci, kteří již odebírali zboží od některého z nich, toto zboží od daného soutěžitele odebírali i nadále. Dohoda byla plněna jen krátce, neboť Úřad byl na nezákonné jednání upozorněn zaměstnancem jedné z dotčených společností. Tato dohoda byla Úřadem posouzena jako závažnější.

Při místním šetření Úřad zjistil důkazy, že se tytéž společnosti již v roce 2008 dohodly na podání sladěných nabídek do výběrového řízení Krajského úřadu Středočeského kraje na dodávku výdejníků a balené vody. Jeden z účastníků řízení po dohodě podal tzv. krycí nabídku. Za tento méně závažný delikt Úřad oběma společnostmi navýšil pokutu primárně uloženou za dohodu o rozdělení trhu.

Oba účastníci řízení využili procedury narovnání a Úřad proto výsledné pokuty snížil o 20 %. Proti prvostupňovému rozhodnutí nebyly podány rozklady.

Bid rigging v oblasti strojního vybavení

Účastníci řízení: **HANZAL nářadí-stroje, s. r. o., První hanácká BOW, spol. s r. o.**

Spisová značka: **S0109/2016**

Prvostupňová pokuta: **1 833 000 Kč**

Datum nabytí právní moci: **10. 6. 2017**

Úřad uložil svým prvostupňovým rozhodnutím ze dne 24. 5. 2017 pokuty v souhrnné výši 1,833 milionu korun společností HANZAL nářadí-stroje, s. r. o., a První hanácká BOW, spol. s r. o. Tito soutěžitelé porušili zákon o ochraně hospodářské soutěže tím, že koordinovali své nabídky v sedmi výběrových řízeních na dodávky strojního vybavení pro střední odborné školy a učiliště a dále pro společnost FERRCOMP, a. s. Celkový objem dotčených zakázek přesahoval 18 milionů korun.

Správní řízení Úřad zahájil na základě podnětu od Úřadu Regionální rady regionu soudržnosti Střední Morava, ve kterém byl informován o možném koordinovaném jednání obou uvedených společností v souvislosti s veřejnou zakázkou Strojní vybavení dílen pro praktickou výuku pro Střední průmyslovou školu a Střední odborné učiliště Uničov s celkovou hodnotou cca 6,4 milionu korun bez DPH. Po provedených místních šetřeních a dokazování v rámci správního řízení bylo zjištěno, že účastníci řízení koordinovali své nabídky ještě v dalších šesti zakázkách.

Společnosti HANZAL nářadí-stroje a První hanácká BOW splnily všechny podmínky procedury narovnání, která byla v rámci tohoto správního řízení aplikována a Úřad proto snížil pokuty o zákonem stanovených 20 %. Proti rozhodnutí nebyly podány rozklady.

Bid rigging v oblasti stavebních strojů

Účastníci řízení: **Ascendum Stavební stroje Czech, s. r. o., Josef Červenka – HYDRAULIKSERVIS**

Spisová značka: **S0770/2016**

Prvostupňová pokuta: **6 747 000 Kč**

Datum nabytí právní moci: **13. 1. 2018**

Úřad uložil svým prvostupňovým rozhodnutím ze dne 21. 12. 2017 pokutu ve výši 6,747 milionu korun společnosti Ascendum Stavební stroje Czech, s. r. o., a upustil od uložení pokuty u podnikající fyzické osoby Josef Červenka – HYDRAULIKSERVIS. Tito soutěžitelé porušili zákon o ochraně hospodářské soutěže tím, že mezi sebou uzavřeli a plnili v období od 23. 7. 2012 do 2. 9. 2015 dohodu o rozdělení trhu, respektive zákazníkům v oblasti distribuce nových stavebních strojů značky Volvo v České republice, a to především prostřednictvím koordinace účasti a/nebo nabídek ve výběrových řízeních.

Správní řízení Úřad zahájil na základě leniency žádosti od podnikající fyzické osoby Josef Červenka – HYDRAULIKSERVIS. Po provedení místního šetření podala leniency žádost i společnost Ascendum Stavební stroje Czech. Protože oba soutěžitelé splnili podmínky leniency programu, bylo u podnikající fyzické osoby Josef Červenka – HYDRAULIKSERVIS upuštěno od uložení pokuty a společnosti Ascendum Stavební stroje Czech byla pokuta snížena o 40 %.

Oba účastníci řízení rovněž splnili všechny podmínky procedury narovnání, která byla v rámci tohoto správního řízení aplikována, a Úřad proto snížil společnosti Ascendum Stavební stroje Czech pokutu o zákonem stanovených 20 %. Proti rozhodnutí nebyly podány rozklady.

Případ zakázky na odstraňování odpadů pro síť hypermarketů společnosti Globus ČR, k. s., a žaloba SUEZ na nezákonný zásah

Účastníci řízení: **FCC Česká republika, s. r. o., AVE CZ odpadové hospodářství, s. r. o., Marius Pedersen, a. s., SUEZ Využití zdrojů, a. s.**

Spisová značka: **S0468/2016**

Výsledek: **správní řízení bylo zastaveno**

Datum nabytí právní moci: **27. 09. 2017**

Úřad rozhodnutím ukončil správní řízení, které bylo zahájeno se čtyřmi společnostmi působícími v oblasti nakládání s odpady pro podezření na bid rigging ve výběrovém řízení na zajištění komplexního nakládání s odpady, tj. sběru, svozu a zpracování odpadu z obchodních center, společnosti Globus ČR, k. s.

Správní řízení bylo zahájeno na základě podnětu zadavatele, kdy z průběhu výběrového řízení a z některých podaných nabídek Úřad pojal podezření, že účastníci správního řízení mohli mezi sebou koordinovat svůj postup ve výběrovém řízení a uzavřít zakázanou protisoutěžní dohodu. Některé z nabídek vykazovaly podobné znaky, svědčící o možné předchozí koordinaci, výsledná cena vítězné nabídky byla blízká ceně, za kterou byly poptávané služby zadavateli doposud poskytovány a potenciální vítěz výběrového řízení byl také tím, kdo tou dobou společností Globus ČR služby nakládání s odpady již poskytoval. Ve správním řízení bylo provedeno šetření na místě v obchodních prostorách účastníků řízení, nicméně při šetření na místě a ani v navazujícím správním řízení Úřad nezajistil žádné další podklady a informace, které by jakkoli nasvědčovaly vzájemné koordinaci postupu účastníků řízení, která by byla v rozporu se zákonem. Úřad v řízení ověřil, že poskytnutí subdodávky a jednání o této subdodávce mezi dvěma účastníky řízení mohlo způsobit podobnost v jejich nabídkách. Vzájemné kontakty mezi některými z účastníků řízení a indicie, které Úřad vedly k zahájení správního řízení a provedení místního šetření, bylo možno vysvětlit racionálně i jiným způsobem, než pouze nedovolenou předcházející spoluprací. Úřad z tohoto důvodu správní řízení rozhodnutím ukončil.

Společnost SUEZ v průběhu správního řízení napadla šetření na místě a zahájené správní řízení žalobou na ochranu před nezákonným zásahem. Tato žaloba však byla zamítnuta, když Krajský soud v Brně (KS) ve svém rozhodnutí¹ konstatoval, že proběhlé místní šetření obstálo ve všech kritériích stanovených Evropským soudem pro lidská práva. Místní šetření v obchodních prostorách účastníků řízení bylo KS shledáno jako zákonné a sledovalo legitimní cíle a zároveň obstálo v testu vhodnosti. KS opět potvrdil, že Úřad zahájil správní řízení na základě takových podkladů a informací, které nasvědčovaly tomu, že účastník řízení mohl spáchat protiprávní jednání (nejednalo se tak o „rybářskou výpravu“ Úřadu). Místní šetření také obstálo v testu svého rozsahu, kdy Úřad nevybočil z legitimního rámce stanoveného v oznámení o zahájení správního řízení. Co se týče délky místního šetření, proběhlo v rámci několika hodin a nejednalo se tudíž o exces.

K žalobě lze poznamenat, že společnost SUEZ namítala také nezákonnost samotného procesního postupu Úřadu při zahájení správního řízení. KS ovšem poukázal na již zažitou judikaturu a potvrdil ustálenou praxi, že vedení správního řízení nepředstavuje nezákonný zásah a nelze proti němu brojit zásahovou žalobu; žalobce by tak mohl učinit až při meritorním přezkumu.

Rozhodnutí Úřadu ve věci zakázky na dodávky odmrazovacích látek

Účastníci řízení: **HSH Chemie, s. r. o., ČESKÁ CHEMICKÁ, a. s., FILSON, s. r. o.**

Spisová značka: **S0146/2017**

Datum nabytí právní moci: **6. 1. 2018**

Dne 21. 12. 2017 Úřad vydal rozhodnutí, ve kterém deklaroval, že v tomto správním řízení nebylo prokázáno porušení zákona o ochraně hospodářské soutěže ani unijních pravidel hospodářské soutěže. Úřad prověřoval jednání společností HSH Chemie, s. r. o., ČESKÁ CHEMICKÁ, a. s., a FILSON, s. r. o., které mělo spočívat v koordinaci

1 Rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 31. 3. 2017, č. j. 29A 165/2016-150

účasti ve výběrovém řízení k veřejné zakázce Dodávky odmrazovacích látek pro účely odmrazování letištních ploch, jejímž zadavatelem byla společnost Letiště Praha, a. s. Hodnota zakázky byla cca 83,1 milionu korun. Indicie, které Úřad vedly k zahájení správního řízení, se nepodařilo provedením místních šetření ani dokazováním v průběhu správního řízení potvrdit a podpořit dalšími důkazy.

Pořádková pokuta za neposkytnutí informací

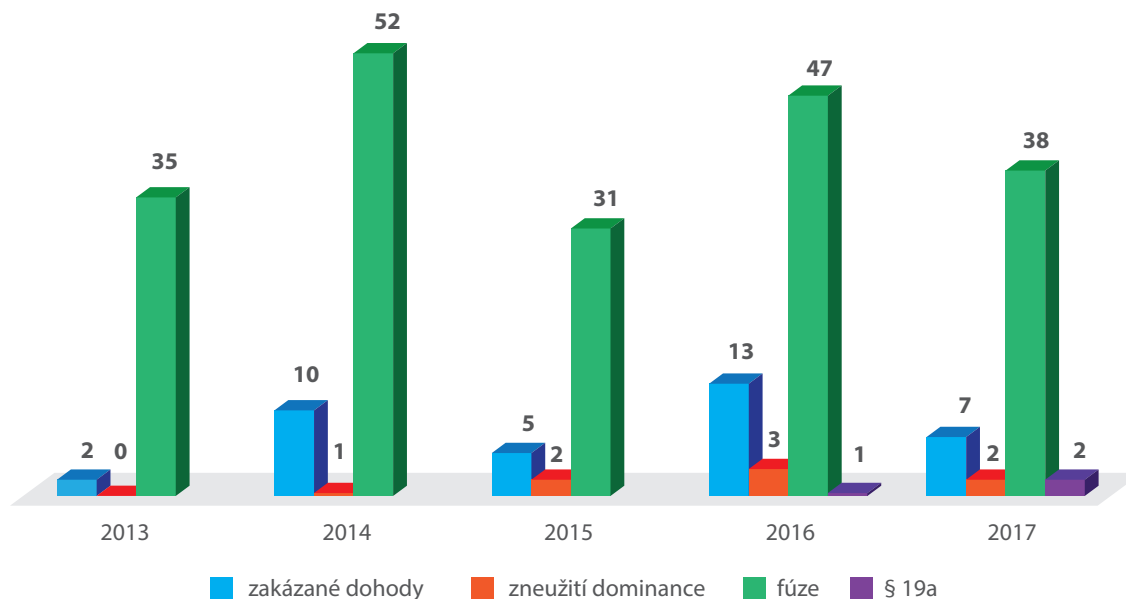
Společnosti AXA pojišťovna, a. s., byla rozhodnutím Úřadu ze dne 18. 4. 2017 za porušení povinnosti stanovené v § 21e odst. 2 zákona o ochraně hospodářské soutěže uložena pořádková pokuta ve výši 100 tisíc korun.

Úřad se na společnost AXA pojišťovna obrátil v souvislosti se šetřením podnětu možného porušení zákona o ochraně hospodářské soutěže v oblasti poskytování odtahu nepojízdných vozidel z tuzemských pozemních komunikací v důsledku nehody nebo poruchy vozidla se žádostí o poskytnutí informací a podkladů. Společnost AXA pojišťovna na výzvy Úřadu ani následné urgency nereagovala, proto Úřad vydal rozhodnutí o uložení pokuty. Společnost AXA pojišťovna následně uloženou pokutu uhradila a vyžádané informace a podklady Úřadu poskytla.

Zneužití dominantního postavení

V oblasti zneužití dominantního postavení vydal Úřad v roce 2017 dvě rozhodnutí, z toho jedno sankční s pokutou dosahující téměř 370 milionů korun a druhé závazkové. Prověřeno bylo dalších 70 podnětů týkajících se možného zneužití dominance a zahájeno bylo jedno nové správní řízení. Ke konci roku 2017 vedl Úřad v této oblasti celkem tři správní řízení.

Počty vydaných rozhodnutí v oblasti hospodářské soutěže

VYBRANÉ PŘÍPADY

Úřad potrestal České dráhy za vylučovací praktiky v dálkové osobní železniční přepravě

Účastník řízení: **České dráhy, a. s.**

Spisová značka: **S0180/2016**

Prvostupňová pokuta: **367 805 000 Kč**

Datum nabytí právní moci: **podán rozklad**

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže ve svém prvostupňovém rozhodnutí ze dne 14. prosince 2017 uložil společnosti České dráhy, a. s., za zneužití dominantního postavení uplatňováním predanční praktiky s cílem vyloučit konkurenty z trhu pokutu ve výši 367 805 000 korun.

Společnost České dráhy zneužila své dominantní postavení na trhu poskytování služeb dálkové osobní železniční přepravy v závazku veřejné služby, když v zadávacích řízeních pro uzavření smluv o závazku veřejné služby v drážní osobní dopravě ve veřejném zájmu na zajištění dopravních potřeb státu v relacích Plzeň – Most a Pardubice – Liberec předložila zadavateli – Ministerstvu dopravy bez objektivně ospravedlnitelných důvodů nabídku s nepřiměřeně nízkou předpokládanou výší prokazatelné ztráty, díky čemuž se stala vybraným smluvním poskytovatelem těchto služeb pro období platnosti jízdního řádu 2006/2007 a dle podmínek jednostranných obcí zadavatele i pro období vždy následujícího ročního jízdního řádu až do konce platnosti jízdního řádu 2013/2014, a po celé období poskytovala v jednotlivých letech uvedené služby za úhradu prokazatelné ztráty, jež spolu s jejími dalšími výnosy z poskytování uvedených služeb v dané relaci nepokrývala její vyhnutelné náklady na jejich poskytování.

K protisoutěžnímu jednání docházelo u relace Plzeň – Most v období od 15. listopadu 2005 do 13. prosince 2014 a u relace Pardubice – Liberec od 26. května 2006 do 13. prosince 2014.

Jednáním účastníka řízení byla způsobena v obou případech újma společnosti VIAMONT, a. s., a u relace Pardubice – Liberec i společnosti Connex Česká Železniční, s. r. o. Tím došlo i k možné újmě spotřebitelů a současně potenciálnímu ovlivnění obchodu mezi členskými státy při poskytování služeb dálkové osobní železniční přepravy. Soutěžitel tak svým jednáním porušil zákon o ochraně hospodářské soutěže i článek 102 Smlouvy o fungování Evropské unie.

Úřad svým rozhodnutím jednání společnosti České dráhy zakázal. Při ukládání sankce zohlednil, že se jednalo o velmi závažný a dlouhodobý vylučovací delikt na trhu, na němž byla zahájena liberalizace, a který mohl mít dopad na širší skupinu spotřebitelů. Rozhodnutí není pravomocné, byl proti němu podán rozklad.

Česká pošta změní ustanovení smluv týkající se zásilek prvotně podaných u jiného provozovatele poštovních služeb

Účastník řízení: **Česká pošta, s. p.**

Spisová značka: **S0330/2016**

Výsledek: **ukončeno přijetím závazků**

Datum nabytí právní moci: **18. 5. 2017**

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže přijal závazky ve správním řízení vedeném se státním podnikem Česká pošta (dále jen „ČP“) ve věci možného zneužití dominantního postavení jednáním spočívajícím ve vynucování povinnosti informovat ČP o tom, zda podávané zásilky byly prvotně podány u jiného provozovatele poštovních služeb a kterých konkrétních zásilek se tato skutečnost týká. Splnění uvedených povinností bylo ve smlouvách zajištěno smluvními pokutami za každý den prodlení a za každou zásilku, při jejímž předání ČP uvedená povinnost nebyla splněna.

Úřad účastníku řízení vytýkal vkládání informační povinnosti do dohod se smluvními zákazníky v těch případech, kdy touto informací nedisponovali, ovšem pod hrozbou sankce v podobě smluvní pokuty ji byli nuceni zjišťovat a vynakládat své vlastní náklady spojené s kontrolou jednotlivých zásilek, případně přenášet tuto informační povinnost na své zákazníky, a být tak závislí na vyhodnocení dané informace od těchto svých zákazníků a nést riziko uplatnění smluvní pokuty.

Účastník řízení s Úřadem od začátku správního řízení spolupracoval a následně navrhl závazky ve prospěch obnovy účinné hospodářské soutěže a odstranění závadného stavu. Závazky spočívaly zejména v razantním snížení smluvních sankcí na 100 korun za každou zásilku, u níž nebyla splněna informační povinnost, dále v úpravě povinnosti zákazníka ČP informovat pouze o takových skutečnostech, které jsou mu známy (tj. které z jím podaných zásilek byly převzaty, respektive pocházejí od jiného provozovatele poštovních služeb), a v možnosti se informační povinnosti vůči ČP zprostit. Úřad shledal závazky dostatečnými a správní řízení zastavil. Nově stanovená informační povinnost je přiměřená legitimnímu cíli, který Česká pošta sleduje, tj. ochraně vlastní infrastruktury proti jejímu zneužití. Rozhodnutí nabylo právní moci dne 18. května 2017.

Možné zneužití dominantního postavení v pronájmu bytů

Úřad ukončil šetření, v jehož rámci prověřoval 23 podnětů týkajících se možného zneužití dominantního postavení společnosti RESIDOMO, s. r. o. (do 1. 2. 2017 pod názvem RPG Byty, s. r. o.) na trhu s nájmem bydlení. Úřad neshledal na základě zpracované analýzy žádné objektivní důvody k tomu, aby považoval ceny nájmemného za nepřiměřeně vysoké.

Protisoutěžní jednání orgánů veřejné správy

Ve věcech porušení ustanovení § 19a ZOHS Úřad vydal v roce 2017 celkem dvě prvostupňová rozhodnutí, přičemž obě se týkala obecně závazných vyhlášek územních samosprávných celků regulujících sázkové hry, loterie a podobné hry. Zahájena byla v této oblasti další dvě správní řízení.

VYBRANÉ PŘÍPADY

Děčín narušoval svou loterijní vyhláškou hospodářskou soutěž

Účastník řízení: **statutární město Děčín**

Spisová značka: **S0444/2016**

Prvostupňová pokuta: **499 000 Kč**

Datum nabytí právní moci: **podán rozklad**

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže uložil svým prvostupňovým rozhodnutím pokutu ve výši 499 tisíc korun statutárnímu městu Děčín za porušení § 19a zákona o ochraně hospodářské soutěže, který zapovídá orgánům veřejné správy zvýhodňovat určité soutěžitele.

Město Děčín svou obecně závaznou vyhláškou č. 3/2013, o regulaci provozování sázkových her, loterií a jiných podobných her, účinnou od 8. června 2013 do 7. října 2016, povolilo provozování určitých sázkových her, loterií a jiných podobných her pouze v kasinech na adresních místech uvedených v příloze č. 1 této vyhlášky a provozování čtyř výherních hracích přístrojů na adresních místech uvedených v příloze č. 2 této vyhlášky. Výběr adresních míst a stanovení maximálního počtu povolených výherních hracích přístrojů přitom nebyl proveden na základě objektivních, nediskriminačních a předem známých kritérií.

Město Děčín svým postupem bez objektivně ospravedlnitelných důvodů narušilo hospodářskou soutěž na trhu provozování sázkových her, loterií a jiných podobných her a na trhu provozování provozoven, v nichž mohou být sázkové hry, loterie a jiné podobné hry provozovány na území statutárního města Děčína. K narušení soutěže došlo jednak zvýhodněním soutěžitelů, jejichž adresní místa provozování byla zařazena do přílohy č. 1

a přílohy č. 2, a dále znemožněním soutěžitelům zařazeným do přílohy č. 2 provozovat jiný druh herního zařízení než maximálně čtyři výherní hrací přístroje. Rozhodnutí dosud není pravomocné, byl proti němu podán rozklad.

Karlovy Vary porušily soutěžní pravidla svými loterijními vyhláškami

Účastník řízení: **statutární město Karlovy Vary**

Spisová značka: **S0595/2016**

Prvostupňová pokuta: **734 000 Kč**

Datum nabytí právní moci: **podán rozklad**

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže uložil svým prvostupňovým rozhodnutím pokutu ve výši 734 tisíc korun statutárnímu městu Karlovy Vary za porušení zákazu zvýhodňování některých účastníků hospodářské soutěže jednáním orgánu veřejné moci.

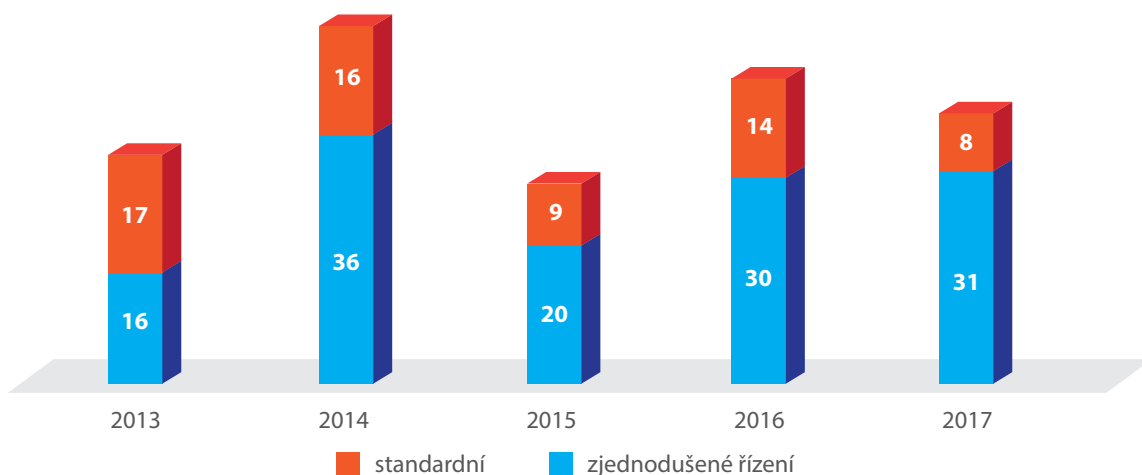
Statutární město Karlovy Vary se dopustilo porušení § 19a zákona o ochraně hospodářské soutěže tím, že svými obecně závaznými vyhláškami z let 2013 a 2015 o stanovení míst a času, ve kterém mohou být provozovány sázkové hry, loterie a jiné podobné hry, povolilo provozování sázkových her a loterií a jiných podobných her jen na adresních místech uvedených v příloze vyhlášek, aniž by výběr adresních míst provedl na základě objektivních, nediskriminačních a předem známých kritérií.

Statutární město Karlovy Vary tak v období od 1. července 2013 až do současnosti bez objektivně ospravedlnitelných důvodů narušilo na svém území hospodářskou soutěž na trhu provozování sázkových her, loterií a jiných podobných her a na trhu provozování provozoven, v nichž mohou být sázkové hry, loterie a jiné podobné hry provozovány. Postupem města došlo ke zvýhodnění soutěžitelů, kteří mohou na povolených adresních místech nadále provozovat sázkové hry, loterie a jiné podobné hry a provozovny k účelu provozování sázkových her, loterií a jiných podobných her. Rozhodnutí není dosud pravomocné, byl proti němu podán rozklad.

Spojování soutěžitelů

V oblasti spojování soutěžitelů Úřad vydal celkem 38 rozhodnutí, z toho osm ve standardním řízení a 30 za využití zjednodušené procedury. Jedno správní řízení bylo ukončeno rozhodnutím až po přezkoumání věci v tzv. druhé fázi. U žádného z posuzovaných spojení neshledal ÚOHS obavy z podstatného narušení hospodářské soutěže a žádné povolení spojení tedy nebylo povoleno se závazky či nepovoleno. Zahájeno bylo celkem 39 správních řízení, přičemž na konci roku 2017 byla vedena tři správní řízení.

Spojování soutěžitelů – zjednodušené a standardní řízení

VYBRANÉ PŘÍPADY

Spojení soutěžitelů MEDIA MARKETING SERVICES, a. s. / REGIE RADIO MUSIC, spol. s r. o. / RADIOHOUSE, s. r. o.

Spisová značka: **S742/2016**

Datum nabytí právní moci: **24. 7. 2017**

Úřad svým prvostupňovým rozhodnutím povolil v roce 2017 v rámci tzv. druhé fáze správního řízení, které bylo zahájeno v průběhu prosince roku 2016, spojení soutěžitelů MEDIA MARKETING SERVICES, a. s., (dále jen „MMS“) a REGIE RADIO MUSIC, spol. s r. o., (dále jen „RRM“) na straně jedné, a RADIOHOUSE, s. r. o., (dále jen „RADIOHOUSE“) na straně druhé. Spojení soutěžitelů mělo spočívat v tom, že společnost RADIOHOUSE, která je navrhovatelí společně kontrolována, měla naplnit znaky společně kontrolovaného soutěžitele, který bude dlouhodobě plnit všechny funkce samostatné hospodářské jednotky, jež dosud neplnil.

Společnost MMS je součástí české mediální skupiny Media Bohemia, která vlastní a provozuje v České republice více než 30 regionálních rozhlasových stanic (mezi nimi například rádio Blaník, Fajn rádio, Hit rádio, Rock rádio, Rádio City), přičemž skupina Media Bohemia dále provozuje internetové mediální zastupitelství či vlastní internetové (on-line) projekty. Společnost RRM je součástí francouzské skupiny Lagardere Group, jež v České republice mimo jiné provozuje dvě celostátní rozhlasové stanice (Evropa 2 a Frekvence 1) a několik regionálních rozhlasových stanic. Nabývaná společnost RADIOHOUSE fungovala jako společné mediální zastupitelství společností MMS a RRM, které převzalo část služeb dříve poskytovaných těmito společnostmi jejich propojeným osobám a okrajově také třetím stranám. Při posuzování dopadů spojení byly tedy posuzovány zejména oblasti poskytování inzertního (reklamního) prostoru v rádiích, poskytování on-line inzertního prostoru a provozování rozhlasového vysílání.

Za účelem posouzení dopadů předmětného spojení soutěžitelů na hospodářskou soutěž si Úřad vyžádal informace a stanoviska od konkurentů i odběratelů služeb spojujících se soutěžitelů, provedl analýzu struktury a fungování relevantních trhů, zjišťoval hospodářskou a finanční sílu spojujících se soutěžitelů a možné překážky vstupu na relevantní trhy. Při posuzování dopadů spojení na hospodářskou soutěž se Úřad dále zabýval otázkou, zda v důsledku předmětného spojení soutěžitelů může na relevantních trzích dojít k odstranění významných konkurenčních omezení pro jednoho nebo více soutěžitelů, což by následně mohlo posílit jejich tržní sílu, aniž by se uchýlili ke koordinovanému chování, nebo k takové změně povahy hospodářské soutěže, že soutěžitelé, kteří dříve nekoordinovali své chování, by jej po uskutečnění spojení mohli s podstatně vyšší pravděpodobností koordinovat a zvyšovat ceny nebo jinak narušovat účinnou soutěž.

Po zvážení všech okolností zkoumaného případu a po analýze možných negativních dopadů v důsledku horizontálního propojení činností spojujících se soutěžitelů Úřad dospěl k závěru, že posuzované spojení soutěžitelů nevzbuzuje vážné obavy z podstatného narušení hospodářské soutěže.

Spojení soutěžitelů HP Invest, a. s. / GFP Limited / HP Tronic-prodejny elektro, a. s. / DATART INTERNATIONAL, a. s.

Spisová značka: **S0327/2017**

Datum nabytí právní moci: **2. 10. 2017**

Úřad povolil svým prvostupňovým rozhodnutím spojení soutěžitelů, v jehož důsledku společnosti HP Invest, a. s., a GFP Limited získají společnou kontrolu nad společnostmi HP Tronic-prodejny elektro, a. s., a DATART INTERNATIONAL, a. s. Předmětná transakce měla horizontální charakter, když skupina HP Tronic (v čele se společnostmi HP Invest, a. s., zahrnující společnost HP Tronic-prodejny elektro, a. s., a její dceřiné společnosti) působí na území České republiky zejména v oblasti maloobchodního prodeje elektroniky jak prostřednictvím

kamenných prodejen, tak i internetu, a to pod obchodními značkami Euronics, ETA, Kasa nebo eproton. Společnost DATART INTERNATIONAL působí v České republice rovněž v oblasti maloobchodního prodeje elektroniky, a to prostřednictvím sítě kamenných prodejen a internetového obchodu pod obchodní značkou Datart. Skupina HP Tronic se současně zabývá i velkoobchodním prodejem elektroniky.

Z šetření Úřadu, které se zabývalo možnými dopady posuzovaného spojení soutěžitelů, vyplynulo, že v důsledku uskutečnění fúze sice dojde k posílení postavení skupiny HP Tronic, a to zejména ve spojení dotčené oblasti maloobchodního prodeje elektroniky, nicméně tržní podíl spojením vzniklého soutěžitele bude relativně nízký, když při jakékoli definici relevantního trhu nepřesáhne hranici 25 %. Skupina HP Tronic bude navíc i nadále vystavena působení řady konkurentů, provozujících jak síť kamenných prodejen, tak internetové obchody, z nichž někteří na jednotlivých dotčených trzích dosahují obdobného či dokonce silnějšího postavení. Rovněž s ohledem na vertikální propojení činností spojujících se soutěžitelů v oblasti velkoobchodu s elektronikou Úřad dospěl k závěru, že posuzované spojení soutěžitelů nevzbuzovalo vážné obavy z podstatného narušení hospodářské soutěže na výše uvedených relevantních trzích.

Alternativní řešení soutěžních problémů

V některých případech protisoutěžního jednání, které dosud nebylo implementováno a nedošlo tudíž k negativním dopadům na relevantní trh, může Úřad přistoupit namísto zahájení správního řízení a sankcionování dotčeného soutěžitele k tzv. alternativnímu řešení. Dotčenému soutěžiteli je pak umožněno, aby případný soutěžní problém sám odstranil a pokud Úřad uzná, že byla provedená nápravná opatření dostatečná, uzavře případ bez zahájení správního řízení.

VYBRANÉ PŘÍPADY

Pivovary – dohody o zákazu exportu

Úřad v letech 2015 a 2016 prováděl šetření na trhu piva dodávaného ke spotřebě v provozovnách pohostinských zařízení, a to mimo jiné za účelem ověření, zda kumulativním účinkem dohod obdobných restrikcí nedochází k negativnímu uzavření daného trhu. Z rozsáhlého šetření založeného rovněž na analýze dohod uzavíraných pivovary s jejich odběrateli Úřad zjistil, že některé pivovary (Lobkowicz, PMS Přerov a Budvar) sjednávaly dohody o zákazu exportu, které se týkaly nejen výše uvedeného trhu (on-trade trh piva), ale i trhu piva dodávaného dalším distributorům či do maloobchodních provozoven (off-trade trh piva).

K důvodům aplikace dohod o zákazu exportu dotčené pivovary konstatovaly, že se jednalo například o historické důvody, kdy byly vyhodnocovány ekonomické, legislativní i obchodní potenciální rizika, dále o problematiku související s označováním zboží, reklamačními důvody, jakostí zboží, odpovědností za výrobek a ochranou obalového kontu. Dotčené pivovary však rovněž konstatovaly, že nevykonávaly kontrolu dodržování dohod, tedy jejich plnění nevynucovaly, respektive neukládaly sankce za jejich nedodržení.

S ohledem na shora uvedené a s přihlédnutím k tržním podílům, které dotčené pivovary na daných trzích dosahovaly, měl Úřad za to, že vytýkané jednání pivovarů by mohlo být řešitelné formou soutěžní advokacie, což některé pivovary samy nastínily. Jako opatření k nápravě dotčené pivovary navrhly změnu smluvních ujednání, spočívající v úplném odstranění dohod o zákazu exportu, a tuto úpravu sjednat nově se svými odběrateli, respektive zavázaly se vhodným způsobem informovat své odběratele o neplatnosti dohod o zákazu exportu.

Všechny dotčené pivovary opatření splnily a Úřadu splnění opatření doložily. V krátkém časovém období tak došlo k odstranění Úřadem vytýkaného soutěžního problému a bylo tedy možné ospravedlnit rezignaci Úřadu na autoritativní deklaraci protiprávnosti jednání a na uložení sankce.

Přírodní kosmetické produkty – dohody o cenách a zákazu exportu

Úřad obdržel stížnost na možné protisoutěžní jednání spatřované v uzavírání zakázaných dohod o určování cen pro další prodej, kterého se měla dopouštět společnost JANIMAREX, spol. s r. o. (dále též „Janimarex“). Úřad ověřil, že daná společnost na svých internetových stránkách v rámci podmínek dalšího prodeje zveřejňovala sdělení, ve kterých své odběratele jednak informovala o tom, že může odstoupit od smlouvy či zrušit objednávku, pokud odběratel nabízí produkty pod nižší cenou než je cena inzerovaná v jejím internetovém obchodě, ale také, pokud odběratel dodá produkty do jiné země než Česká republika a o daném ji neinformuje.

Společnost Janimarex předně uvedla, že se jednalo pouze o informativní doporučující ustanovení, která nezaotvovala do smluv se svými odběrateli. K důvodům zveřejnění sdělení o cenách dále konstatovala, že jeho cílem bylo upozornit na problematiku možné podnákladovosti cen, dále ochrana image značky prodávaných výrobků, a to zejména z obavy, že by nižší cenová úroveň mohla v očích spotřebitelů vyvolávat dojem nízké kvality těchto produktů. Sdělení ohledně exportu souviselo s výhradním zastoupením, které měla společnost Janimarex sjednáno na území České republiky se svým zahraničním dodavatelem, ale které směřovalo pouze na aktivní prodeje předmětných produktů do zahraničí.

I když posuzovaná ustanovení užívaná společností Janimarex mohla dle názoru Úřadu naplňovat kritéria skutkové podstaty zakázaných vertikálních dohod, vzal Úřad v úvahu jednak tržní podíl společnosti Janimarex, především však skutečnost, že plnění dohod nebylo kontrolováno, vymáháno, tedy za nedodržení nebyly ukládány sankce. Úřad proto přistoupil na návrh společnosti Janimarex, která se zavázala zcela a bez jakékoli náhrady odstranit informace ohledně omezení dalšího prodeje předmětných produktů z jejích internetových stránek. Současně Úřad společnost Janimarex vyzval, aby o daném kroku vhodným způsobem informovat své odběratele a dané Úřadu doložila, což učinila. Splněním závazků má Úřad za to, že potenciální soutěžní problém byl odstraněn, a proto šetření v této věci ukončil.

Šetření velkoobchodní nabídky xDSL

Úřad v roce 2017 ukončil pomocí soutěžní advokacie šetření podnětů několika subjektů ve věci možného zneužití dominantního postavení společností Česká telekomunikační infrastruktura, a. s., (dále jen „CETIN“) v souvislosti s její novou referenční nabídkou na trhu poskytování širokopásmového přístupu k síti internet prostřednictvím technologie xDSL – Mass Market Offer (dále jen „MMO“). Společnost CETIN v průběhu roku 2015 zvýšila zřizovací poplatky za každou nově zřízenou xDSL přípojku z jedné koruny na 1 040 korun, zavedla nový migrační poplatek ve výši 350 korun a věrnostní slevu na měsíčním paušálu a ze zřizovacího poplatku na základě délky závazku (3, 7, 15 let), přičemž tato sleva se uplatní při připojení se k Programu zvyšování kvality referenční nabídky MMO. Podmínkou připojení se k Programu zvyšování kvality bylo uzavření závazku k odběru služeb v minimální výši 5 000 kusů přípojek, od března 2016 sníženého na 1 000 kusů. Zvyšování kvality služeb však společnost CETIN garantuje od závazání se k odběru původního počtu přípojek, tj. 5 000 kusů. Od října 2016 pak došlo ke snížení migračního poplatku z 350 korun na 119 korun, zrušení možnosti uzavřít závazek na 15 let a změně výše slev ze zřízení nových přípojek.

Český telekomunikační úřad, s nímž Úřad úzce spolupracoval, neshledal nesoulad s požadavky na plnění uložených povinností a společností CETIN nestanovil povinnost tuto referenční nabídku jakkoli upravit. Úřad nicméně z důvodu obav z možných negativních důsledků nastavení slevového schématu na infrastrukturní soutěž a uzavření trhu se společností CETIN dále jednal a konzultoval s ní možnosti úprav nabídky MMO. Společnost CETIN následně nabídku MMO upravila tak, že nově zavedla exitní klauzuli, umožňující velkoobchodnímu partnerovi společnosti CETIN, který uzavřel sedmiletý dílčí závazek v rámci Programu zvyšování kvality, za určitých podmínek snížit jeho rozsah. S tímto snížením závazku nejsou spojeny žádné sankce a není nutné zachovat jakoukoli minimální dolní hranici počtu odebíraných služeb. Velkoobchodní partner společnosti CETIN zároveň může nabídku MMO využít pro poskytování maloobchodních i vlastních velkoobchodních služeb.

Nové znění nabídky MMO je ode dne 15. srpna 2017 dostupné na internetových stránkách <https://www.cetin.cz/mmo> s účinností od téhož data, přičemž předmětné změny se společnost CETIN zavázala v případě zájmu smluvních partnerů promítnout do již uzavřených smluv a dílčích závazků.

Ostatní agenda

Sektorové šetření v oblasti datových a hlasových služeb koncovým zákazníkům

Úřad provedl sektorové šetření v oblasti datových a hlasových služeb poskytovaných prostřednictvím veřejných mobilních sítí elektronických komunikací koncovým zákazníkům v České republice. Úřad zjistil, že existují samostatné maloobchodní trhy – trh mobilních datových a hlasových služeb poskytovaných nefiremním zákazníkům a trh mobilních datových a hlasových služeb poskytovaných firemním zákazníkům. Ty mohou být dále segmentovány. Jejich struktura je silně oligopolní, ani na jednom z nich nemá žádný soutěžitel dominantní postavení a jejich transparentnost je díky neveřejným nabídkám jen relativní.

Vedle plnohodnotných mobilních operátorů zde působí rovněž virtuální mobilní operátoři. Těm se však dosud nepodařilo získat vyšší tržní podíl, jejich konkurenční tlak proto nelze považovat za výrazný. Cenová hospodářská soutěž zde probíhala především v rámci neveřejných nabídek, přičemž konkurenční boj byl intenzivnější především při snaze získávat nové a udržet stávající zákazníky. Ze sektorového šetření nevyplývalo podezření na porušení zákona, a to ani ve formě uzavření zakázané dohody, či zneužití dominantního postavení. Úřad v této oblasti úzce kooperuje s Českým telekomunikačním úřadem.

Souhlas se Sazebníkem odměn kolektivních správců Intergram a OOA-S

Úřad obdržel žádosti kolektivních správců Intergram a OOA-S o souhlas s některými sazbami odměn dle Sazebníku na rok 2017. Úřad posoudil tyto žádosti dle příslušných ustanovení autorského zákona, zejména ve smyslu čl. II bodu 8 novely autorského zákona, a dospěl k závěru, že nedošlo k plošnému zvyšování sazeb odměn, nýbrž pouze k dílčímu navýšení určitých položek, které je důsledkem změny struktury sazeb, je mírné a je současně kompenzováno snížením sazeb u jiných položek. Úřad tak na přelomu let 2017/2018 vydal souhlasy s návrhem dotčených sazeb odměn kolektivních správců Intergram a OOA-S dle Sazebníku na rok 2017.

Druhohrupňové rozhodování

Proti prvostupňovým rozhodnutím v oblasti hospodářské soutěže bylo v roce 2017 podáno celkem 11 rozkladů, zahájeno bylo 13 druhoinstančních řízení, když dva případy se vrátily od správních soudů. Vydána byla tři meritorní a pět procesních rozhodnutí. Z toho ve třech případech došlo k potvrzení prvostupňového výroku a v jednom k potvrzení výroku o vině a změně výroku o trestu. Potvrzena byla jedna sankce ve výši 245 tisíc korun.

VYBRANÉ PŘÍPADY

Město Bílina – porušení § 19a ZOHS orgánem veřejné správy

Podle prvostupňového rozhodnutí Úřadu z konce roku 2016 město Bílina porušilo ustanovení § 19a ZOHS tím, že povolilo na svém území provozování sázkových her a provozování loterií a jiných podobných her (dále též „loterie“) pouze na čtyřech místech (tzv. adresní místa) stanovených v obecně závazných vyhláškách (dále též „OZV“), které byly vydávány a ponechány v účinnosti v období od roku 2013 až do data vydání prvostupňového rozhodnutí. Dle Úřadu město neprovedlo výběr adresních míst k provozování loterií na základě objektivních, nediskriminačních a předem známých kritérií, čímž bez ospravedlnitelných důvodů narušilo hospodářskou soutěž na trhu provozování loterií a na trhu provozování provozoven k účelu provozování loterií na území města Bíliny.

Jednou z klíčových námitek města vznášenou v průběhu celého správního řízení bylo, že Úřad svým postupem (aplikací § 19a ZOHS) narušuje ústavně garantované právo na samosprávu, zakotvené primárně v čl. 8 Ústavy, rozvedené pak dále v hlavě sedmé. Účastník řízení se dovolával zejména čl. 104 odst. 3 Ústavy, podle kterého zastupitelstva územně samosprávných celků mohou v mezích své působnosti vydávat OZV. K námitce

druhostupňový orgán uvedl, že dané oprávnění má však své limity, které plynou z obecně přijímané hierarchie právních předpisů, kdy podzákoné právní předpisy, mezi které OZV bezesporu patří, mají nižší právní sílu než zákony, a tudíž mohou upravovat práva a povinnosti jednotlivců pouze v souladu se zákony.

V posuzované věci je zákonné oprávnění Úřadu vyjádřeno v § 19a ve spojení s § 1 písm. d) ZOHS, ve kterém zákonodárce zakotvil pravomoc Úřadu postihovat narušení hospodářské soutěže orgány veřejné správy. Způsob zásahu do činnosti obce je tedy stanoven zákonem (ZOHS) a účelem zásahu je ochrana zákonem chráněného zájmu na zachování nenarušené hospodářské soutěže. Podmínky zásahu státu (zde Úřadu) do činnosti územního samosprávného celku ve smyslu čl. 101 odst. 4 Ústavy tak byly bezezbytku naplněny.

Za zmínku stojí ještě způsob výpočtu pokuty, do kterého Úřad musel promítnout specifika věci – nejde o soutěžitele, který generuje obrát a dále pokuta pro orgány veřejné správy může činit dle § 22aa odst. 2 ZOHS maximálně 10 milionů korun. Úřad proto nemohl mechanicky vycházet ze svých Zásad² pro ukládání pokut, ale bral je jako návod, jak stanovit v rámci svého správního uvážení odpovídající sankci.

Úřad posuzoval nejdříve závažnost jednání podle jeho nebezpečnosti pro soutěž, kdy zde stanovil koeficient 1,2 v rámci škály do maximální hodnoty 3. Dále Úřad hodnotil dle Zásad rozsah dotčeného území, a to pomocí zohlednění počtu obyvatel územně samosprávného celku určitým koeficientem. Ten byl nastaven tak, aby nejvyšší možný koeficient 3 byl přidělen celkům s více než milionem obyvatel. Na město Bílina tak připadl koeficient obyvatel 0,43. Třetím údajem pro výpočet pokuty byl koeficient času, ten byl užít obdobně jako u soutěžitelů.

Specifikem trestání orgánů veřejné správy za porušení § 19a ZOHS je dle Úřadu vstupní poplatky ve výši 10 tisíc korun, který Úřad zavedl z důvodu, aby ukládané pokuty plnily preventivní i represivní funkci i v případě obcí s malým počtem obyvatel, když většina obcí v České republice má méně než několik tisíc obyvatel. Dle kalkulace Úřadu tak maximální možná pokuta pro orgán veřejné správy ve výši 10 milionů korun má odpovídat nejvyšší možné závažnosti s koeficientem 3, největšímu počtu obyvatel s koeficientem 3 a nejvyšší délce trvání porušení s koeficientem opět 3, když ještě k tomu všemu je nutné přičíst onen vstupní poplatek ve výši 10 tisíc korun. Jinými slovy Úřad stanovil základní částku pokuty ve výši 370 tisíc korun³, která se násobí třemi zmíněnými koeficienty a následně se k ní připočítá vstupní poplatek.

Druhostupňový orgán se ztotožnil se způsobem výpočtu pokuty, nicméně v daném případě uloženou pokutu mírně snížil, neboť dle jeho názoru bylo na místě více zohlednit, že se jedná o první sankční rozhodnutí Úřadu týkající se porušení § 19a ZOHS, kdy neexistuje žádná relevantní rozhodovací praxe Úřadu ani soudů k dané problematice.

Soudní přezkum

V roce 2017 bylo proti rozhodnutím ÚOHS podáno celkem pět žalob ke Krajskému soudu v Brně. Proti rozsudkům Krajského soudu Brno pak bylo podáno devět kasačních stížností k Nejvyššímu správnímu soudu. Krajský soud vydal 15 rozhodnutí, z toho ve 13 rozhodnutích žalobu proti rozhodnutí či postupu Úřadu zamítl. Nejvyšší správní soud rozhodl devětkrát, z toho sedmkrát ve prospěch Úřadu a jednou shledal chybu pouze na straně krajského soudu. Definitivně ukončeno (nebyla podána kasační stížnost, nebo došlo k zamítnutí kasační stížnosti) bylo 14 soudních řízení, z toho ve 13 případech bylo potvrzeno rozhodnutí či postup ÚOHS. Jednalo se zejména o případy porušení pravidel spojování soutěžitelů společností REWE, zakázané vertikální dohody Candy, dvě rozhodnutí o kartelu chovatelů kuřat, bid riggingový kartel KIS a několik rozsudků ve věci údajně nezákonných zásahů ÚOHS (zejména ve vztahu k provedeným místním šetřením). Pozitivně vyzněla rovněž čtyři rozhodování Ústavního soudu o případech původně řešených Úřadem, a to ve věcech Delta pekárny, RWE a Sokolovská uhelná.

2 Zásady postupu Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže při stanovování výše pokut podle § 22 odst. 2 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, v platném znění (dále též „Zásady“), zveřejněné na webových stránkách Úřadu <http://www.uohs.cz/cs/legislativa/hospodarska-soutez.html>.

3 Tj. $370\,000 \times 3 \times 3 \times 3 + 10\,000 = 10\,000\,000$.

VYBRANÉ PŘÍPADY

Kartel pekařů

Tato „sága“, o které Úřad detailně referoval ve výroční zprávě za rok 2016, včetně grafického znázornění složitého vývoje s dosavadními šestnácti rozhodnutími Úřadu, respektive rozsudky soudů, pokračovala v roce 2017 řízením o kasačních stížnostech proti poslednímu rozsudku Krajského soudu v Brně. Ten totiž rozsudkem č. j. 62 Af 39/2016 – 115 ze dne 14. 10. 2016 ve výroku I. zamítl žaloby účastníků řízení proti rozhodnutí předsedy Úřadu, č. j. UOHS-R20,21,22/2004-1249/2009/310/ADr ze dne 2. 2. 2009. Proti tomuto výroku podali kasační stížnost všichni účastníci řízení. Krajský soud však současně výrokem II. napadeného rozsudku zrušil rozhodnutí předsedy Úřadu č. j. ÚOHS-R20,21,22/2004-22410/2014/311/JZm ze dne 22. 10. 2014 a věc mu vrátil k dalšímu řízení, neboť v danou chvíli, díky složitému procesnímu vývoji, šlo o druhou uloženou pokutu v téže věci. Proti tomuto výroku podal z procesní opatrnosti (pokud by Nejvyšší soud zrušil původní výrok o pokutě z roku 2009, aby jej mohl „nahradit“ tento výrok o pokutě z roku 2014) kasační stížnost Úřad.

O zmíněných kasačních stížnostech rozhodl Nejvyšší správní soud rozsudkem č. j. 5 As 256/2016 – 231 ze dne 21. 12. 2017 (doručen Úřadu až v půli ledna 2018) tak, že podané kasační stížnosti obou stran zamítl. Úřad tak před správními soudy definitivně obhájil své rozhodnutí o vině i trestu z roku 2009 č. j. UOHS-R20,21,22/2004-1249/2009/310/ADr. Toto pravomocné rozhodnutí uložilo účastníku řízení DELTA PEKÁRNY, a. s., uhradit pokutu ve výši 24 800 000 korun, účastníku řízení OK REST, a. s., uhradit pokutu ve výši 14 800 000 korun a účastníku řízení PENAM, a. s., uhradit pokutu ve výši 13 200 000 korun.

Vítězství je o to významnější, neboť v dané věci bylo rozhodováno rovněž i Evropským soudem pro lidská práva ve Štrasburku, který České republice vytkl, že neposkytuje soutěžitelům, u kterých Úřad provedl neohlášené místní šetření, dodatečně efektivní záruky na přezkum zákonnosti těchto inspekcí.

Zneužití dominance RWE

Společnost RWE byla v létě 2015 potrestána pokutou ve výši 39 778 000 korun za zneužití dominantního postavení v období od 5. 11. 2004, kterého se dopustila, když neumožnila provozovatelům regionálních distribučních soustav, jež nepatřily do skupiny RWE, uzavřít takové smlouvy o koupi a prodeji zemního plynu, které by jim umožnily účinně konkurovat regionálním distributorům náležejícím do holding RWE. V únoru 2017 bylo sankční rozhodnutí Úřadu potvrzeno Krajským soudem v Brně, který rovněž odmítl žalobní námitku spočívající v dlouhé době uplynulé mezi spácháním předmětného deliktu a uložením pravomocné sankce. Rozsudek krajského soudu byl následně v červnu téhož roku potvrzen Nejvyšším správním soudem. Úřad tak případ před správními soudy definitivně obhájil.

VÝZNAMNÁ
TRŽNÍ SÍLA

Potravinářský řetězec zahrnuje všechny subjekty a aktivity od primární zemědělské výroby až po zpracování potravin, distribuci, maloobchod a spotřebu. Aktivity uskutečňované v rámci potravinářského řetězce se denně dotýkají všech spotřebitelů a výdaje za potraviny představují velký podíl průměrného rozpočtu českých domácností. Již řadu let existují poznatky o tom, že materiální hodnota v potravinářském řetězci není rovnoměrně rozložena do všech jeho úrovní. Dochází k tomu v důsledku uplatňování různé vyjednávací síly mezi menšími a zranitelnějšími subjekty a jejich hospodářsky silnějšími a vysoce koncentrovanými obchodními protějšky. Dozorem nad uplatňováním nekalých obchodních praktik v potravinářském řetězci se již od roku 2010 zabývá Úřad pro ochranu hospodářské soutěže. V roce 2017 se však tímto tématem začala aktivněji zabývat i Evropská unie. Výsledkem by mohla být jednotná evropská pravidla pro boj s neférovým obchodním jednáním.

Legislativní vývoj

V průběhu roku 2017 došlo k několika změnám zákona č. 395/2009 Sb., o významné tržní síle při prodeji zemědělských a potravinářských produktů a jejím zneužití, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o významné tržní síle“ nebo „ZVTS“). Veškeré tyto změny jsou účinné od 1. července 2017.

Novelizace provedená zákonem č. 104/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 181/2014 Sb., o kybernetické bezpečnosti a o změně souvisejících zákonů, a některé další zákony, vložila do zákona o významné tržní síle nové ustanovení § 5a, jež zakládá oprávnění Úřadu provádět sektorová šetření. Principiálně se jedná o obdobné oprávnění, jako je obsaženo v § 20 odst. 2 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů, přičemž nové ustanovení § 5a v odst. 2 odkazuje právě na použití příslušných pasáží zákona o ochraně hospodářské soutěže.

Poměrně značně se také rozšířilo oprávnění Úřadu získávat informace potřebné k řádnému výkonu jeho činnosti z informačních systémů veřejné správy. Nově vložené ustanovení § 7a Úřadu umožňuje při výkonu působnosti využívat údaje ze základního registru obyvatel, dále údaje z informačního systému evidence obyvatel a z informačního systému cizinců.

K podstatným změnám zákona o významné tržní síle dále došlo novelou č. 183/2017 Sb., kterou se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich a zákona o některých přestupcích (dále jen „změnový zákon“). Některé změny nezastírají inspiraci zákonem o ochraně hospodářské soutěže, jedná se zejména o zakotvení tzv. prioritizace či institutu narovnání, ve zbytku jde o změny úzce se vztahující k agendě významné tržní síly.

Zásadní změnu přinesl odst. 4 ustanovení § 9 ZVTS, podle kterého mohou nyní dodavatelé poskytující Úřadu důvěrné informace a podklady k přestupku podat žádost o utajení své identity. Tento nový institut v ZVTS má přinést větší jistotu dodavatelům, kteří poukážou na nekalé jednání odběratelů v tom, že jejich podnět k prošetření takového jednání nebude mít za následek případné „vylistování“ jejich zboží a ukončení spolupráce s řetězcem.

Za zmínku stojí také nová úprava promlčecí doby, která nyní činí deset let, přičemž maximální promlčecí doba v případě přerušení jejího běhu činí čtrnáct let. Odlišná je přitom promlčecí doba u přestupků podle § 8 odst. 2 písm. a), b) ZVTS, která činí tři roky, maximálně pět let.

Vzhledem k obsáhlosti všech těchto novel vydal Odbor metodiky a kontroly tržní síly v prosinci 2017 Informační list, ve kterém se všem legislativním novinkám podrobně věnuje. Tento Informační list lze nalézt také na webu Úřadu.

Alternativní procesní postupy v agendě významné tržní síly

Výkon dozorové pravomoci Úřadu v oblasti kontroly významné tržní síly vede k odhalování a následnému postihování nekalých obchodních praktik v odběratelsko-dodavatelském potravinářském řetězci. Činnost Úřadu má přitom formu dohledu *ex post* – Úřad vyhodnocuje, zda jednáním šetřeného subjektu (odběratele či nákupní aliance ve smyslu ZVTS) nedošlo k porušení zákona o významné tržní síle, ať už formou nesplnění zákonných požadavků týkajících se náležitostí smlouvy mezi odběratelem a dodavatelem či formou uplatňování nekalé obchodní praktiky.

Má-li Úřad za to, že došlo k porušení zákona o významné tržní síle, řídí se formálním postupem upraveným v rámci ZVTS. Právní úprava v takových případech předpokládá zahájení správního řízení, shromáždění potřebných důkazů a deklarování, zda došlo ke spáchání přestupku, a případné uložení pokuty, respektive opatření k nápravě.

Smyslem činnosti Úřadu spočívající v dozoru nad dodržováním zákona o významné tržní síle je sledování veřejného zájmu v podobě ochrany slabší smluvní strany a narovnání obchodních vztahů mezi odběrateli a dodavateli potravin. Pro dosažení daného cíle je nutné nejen efektivně odhalovat nekalé obchodní praktiky a následně účinně postihovat zjištěné protiprávní jednání v rámci správního řízení, ale v určitých případech rovněž využívat tzv. alternativní postup, který přispěje k procesně rychlejší a účinnější nápravě nezákonného jednání obchodních řetězců. Prakticky se jedná především o možnost šetřených subjektů (odběratelů či nákupních aliancí ve smyslu ZVTS) podílet se vlastní iniciativou na odstranění závadného stavu ještě před tím, než Úřad rozhodne o spáchání přestupku a uloží těmto subjektům pokutu.

Spolupráce mezi Úřadem a subjekty, které jsou podezřívány ze spáchání přestupku podle zákona o významné tržní síle, může za určitých podmínek vést k rychlé a účinné nápravě narušení či ohrožení dodavatelsko-odběratelského vztahu. V případech, kdy jsou odběratelé (respektive nákupní aliance) ochotni ze své vlastní iniciativy své protizákonné jednání napravit, je Úřad připraven přistoupit k alternativnímu procesnímu postupu – dojde-li k nápravě závadného stavu, Úřad nepřikročí k zahájení správního řízení.

Partnerský přístup mezi Úřadem a dotčenými subjekty tak může v mnoha případech vést k efektivnějšímu (rychlejšímu a jistějšímu) odstranění protiprávního stavu a narovnání dodavatelsko-odběratelského vztahu. Rychlost tohoto řešení souvisí s méně rigidním alternativním procesním postupem, vyšší jistota pak pramení z předpokladu, že subjekty se vnitřně ztotožní spíše s opatřením, které si přijmou samy, byť po formálních krocích učiněných ze strany Úřadu, než se sankcí, která je udělována vždy proti vůli jejího adresáta.

Právní úprava regulující oblast významné tržní síly doznala v roce 2017 významných změn. Legislativní novinky Úřadu nyní umožňují využívat i některé nové procesní postupy. Kromě již zavedeného institutu přijetí závazků v rámci zahájeného správního řízení, se jedná o možnost využití narovnání, tj. snížení pokuty až o 20 procent za předpokladu splnění všech zákonných podmínek. Vedle tohoto zákonem předvídaného postupu Úřad dále přistoupil k zavedení tzv. procedury narovnání.

Procedura narovnání vede k dalším procesním úsporám a ke zjednodušení některých úkonů v rámci správního řízení. V rámci úspěšně završené procedury narovnání se obvinění přiznají k přestupkům, pro které je vedeno správní řízení. V důsledku takto nastavené procedury narovnání Úřad vydává pouze stručné sdělení výhrad a stručné rozhodnutí. Při využití procedury narovnání tak dochází k maximalizaci pozitivních procesních dopadů institutu narovnání.

Poslední procesní odklon od „klasického“ běhu předběžného šetření a navazujícího správního řízení je možnost správní řízení vůbec nezahájit a místo toho přijmout opatření k odstranění závadného stavu. Úřad zde postupuje tak, že posoudí skutečnosti zjištěné v předběžném šetření odůvodňující podezření z porušení zákona o významné tržní síle, vyhodnotí předběžně typovou závažnost předmětného jednání, povahu jednání, způsob jeho provedení a počet dotčených subjektů, včetně možnosti odstranění protiprávního stavu opatřeními ze strany odběratelů či nákupních aliancí (tj. původců závadného stavu). Pokud Úřad shledá navržená opatření dostatečnými, upustí od zahájení správního řízení a věc usnesením odloží.

Všechny alternativní procesní postupy jsou v detailu popsány a rozebrány v Informačním listu Úřadu z prosince 2017.

Mezinárodní spolupráce na poli nekalých obchodních praktik

V současné době je problematika nekalých praktik v odběratelsko-dodavatelských vztazích řešena pouze národní legislativou, a to zákonem č. 395/2009 Sb., o významné tržní síle při prodeji zemědělských a potravinářských produktů a jejím zneužití, ve znění posledních novel. Na úrovni Evropské unie je problematika dlouhodobě diskutována (v rámci Komise i Evropského parlamentu).

Česká republika se již před lety přiklonila k legislativnímu řešení a k potírání nekalých obchodních praktik v dodavatelsko-odběratelském řetězci přistoupila prostřednictvím shora označeného zákona o významné tržní síle. Neexistenci zastřešující evropské regulace přesto Úřad vnímá jako problém, a to mimo jiné i v procesní oblasti a chybějící administrativní spolupráci.

Na rozdíl od práva hospodářské soutěže neexistuje na poli nekalých obchodních praktik v dodavatelsko-odběratelském řetězci žádné evropské fórum, jehož prostřednictvím by docházelo ke vzájemné spolupráci orgánů členských států zabývajících se zmiňovanou problematikou.⁴ Absence jednotného evropského rámce způsobuje obtížnost prokázat uplatňování nekalých obchodních praktik u subjektů, jejichž dodavatelé jsou usazeni v jiném členském státě, než ve kterém je vedeno správní řízení. Potřeba účinné administrativní spolupráce je aktuální především v situacích, kdy je nutné učinit úkony správního řízení na území jiného členského státu.

Neexistence jednotného evropského rámce v agendě kontroly tržní síly způsobuje značnou roztržitost národních úprav, různorodé přístupy k věci a zbytečnou komplikovanost při získávání vzájemných zkušeností a informací. V každém z členských států (pokud se nekalými obchodními praktikami zabývá na legislativní úrovni) je ke kontrole tržní síly, respektive k vedení administrativní procedury s cílem zamezit nekalým obchodním praktikám příslušný jiný státní orgán. V některých zemích je tato agenda podřazena pod národní soutěžní autoritu (Německo), jinde se agendou zabývá například Ministerstvo zemědělství (Slovensko) apod.

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže proto vnímá potřebu jednotného evropského rámce velmi intenzivně, a to nejen jako nástroje pro sjednocení základních zásad férového obchodního styku či výčtu nejproblematictějších nekalých obchodních praktik a zabránění spekulativnímu výběru jurisdikce, ale rovněž jako nástroje administrativní spolupráce mezi jednotlivými národními autoritami, které se zmiňovanou problematikou zabývají. Zintenzivnění veřejných diskusí o možnosti jednotné evropské harmonizace nekalých obchodních praktik koncem roku 2017 tudíž Úřad hodnotí veskrze kladně.

Spolupráce s jednotlivými evropskými zeměmi a vzájemné předávání zkušeností však existují již nyní. V dubnu 2017 přivítalo Oddělení kontroly tržní síly návštěvu kolegů z Polska. Cílem několikadenní pracovní návštěvy bylo poskytnutí zaškolení a tzv. job shadowingu v agendě tržní síly českými zaměstnanci Úřadu. Polsko je další evropskou zemí, která velmi silně vnímá potřebu regulace nekalých obchodních praktik. Legislativní vývoj v této oblasti dospěl až do podoby zákona, který v Polsku vstoupil v účinnost v červenci 2017. Vzhledem k podobnosti české a polské právní úpravy lze očekávat vzájemné sdílení zkušeností.

Zástupci Úřadu se v průběhu roku 2017 účastnili pravidelných setkání podskupiny FOOD zabývajících se v rámci Evropské soutěžní sítě (ECN) potravinářským sektorem. Na jednáních skupiny FOOD zástupci prezentovali výsledky činnosti Úřadu v agendě kontroly tržní síly.

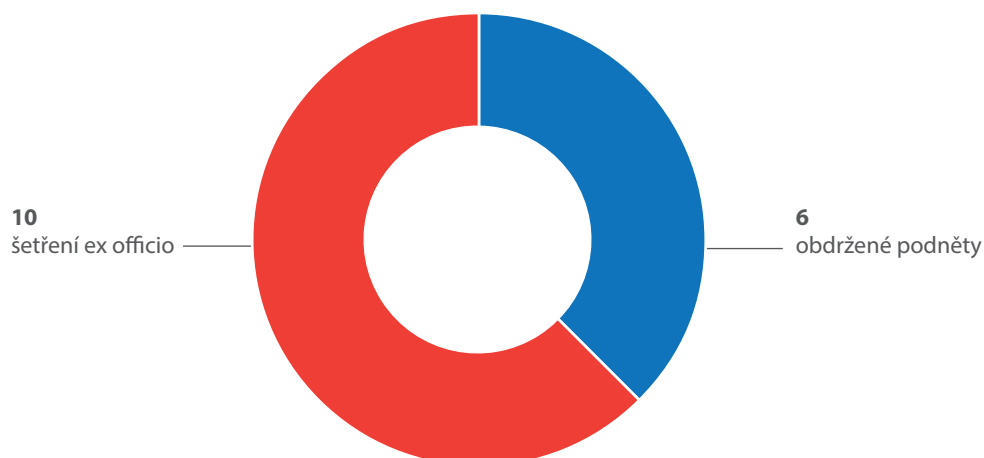
4 Úřad se v rámci své agendy kontroly tržní síly účastní jednání podskupiny FOOD při Evropské komisi (ECN), která se zabývá sektorem potravin.

Rozhodovací činnost Úřadu v oblasti významné tržní síly v roce 2017

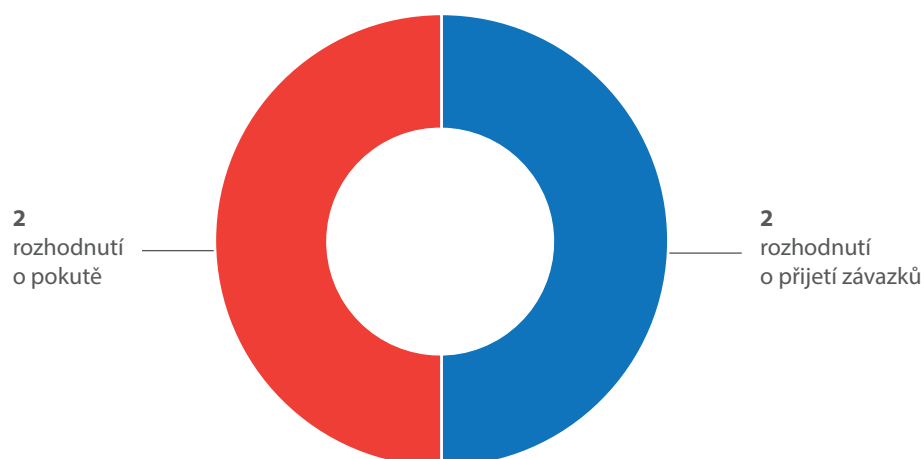
Statistika činnosti na prvním stupni

Počet obdržených podnětů	6 (+ 1 postoupen na SZPI)
Počet podnětů šetřených z vlastní činnosti	10
Počet obdržených dotazů na výklad zákona	12
Počet zahájených správních řízení	6
Počet ukončených správních řízení	4
Počet případů vyřešených soutěžní advokací	2
Počet pokut uložených v prvním stupni	2
Celková výše pokut uložených v prvním stupni	190 187 559 Kč

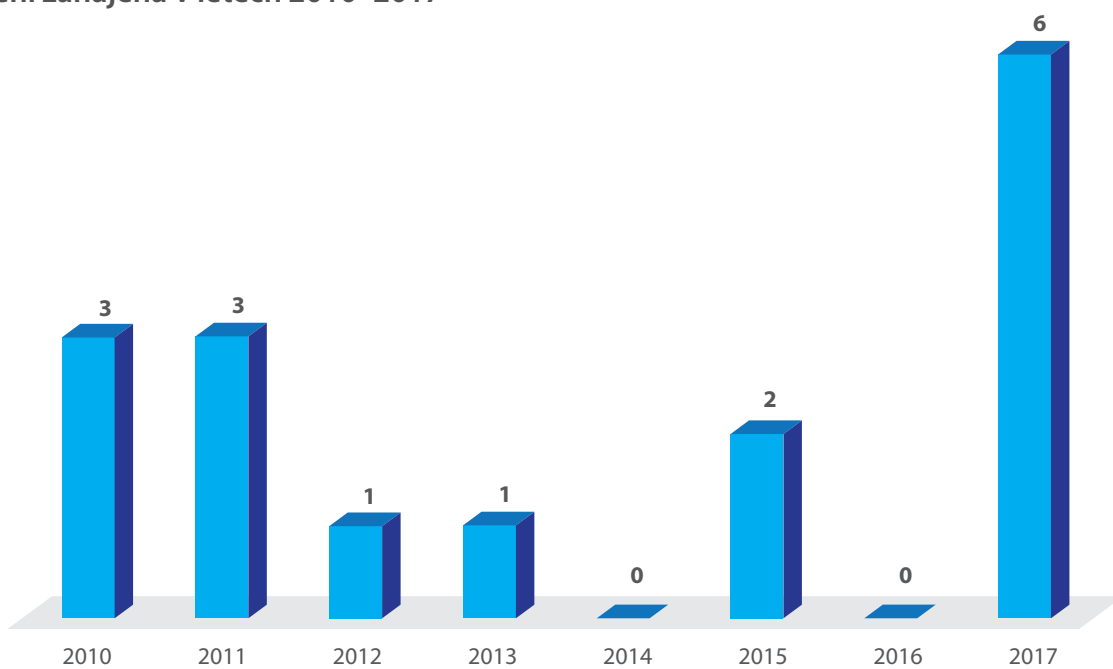
Počet šetření zahájených v roce 2017

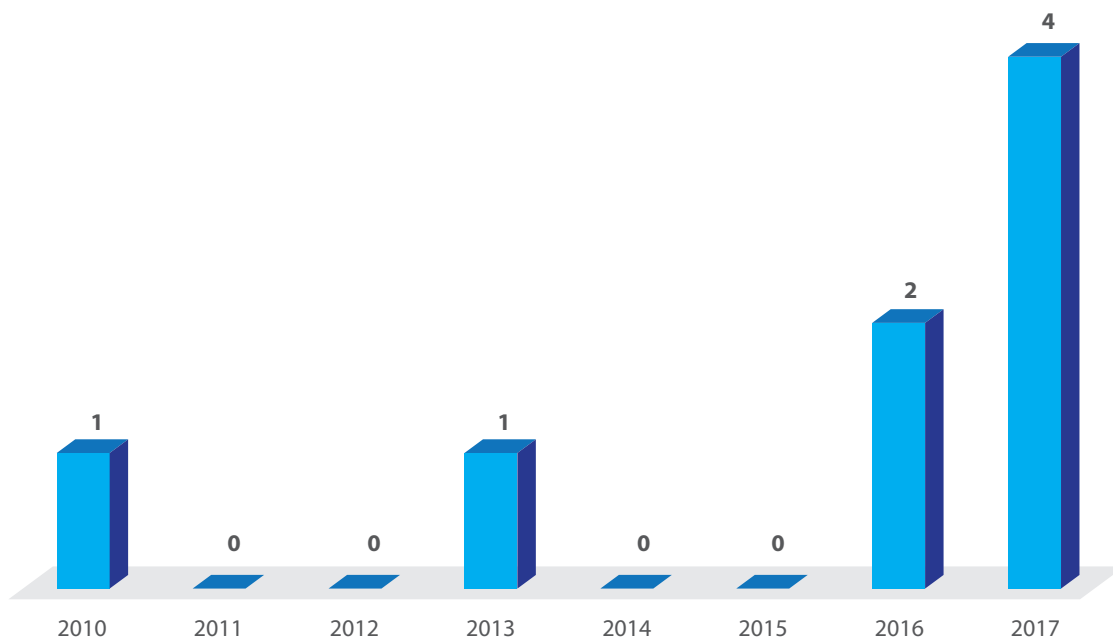
Rozhodnutí vydaná v roce 2017

Správní řízení zahájená v letech 2010–2017

Rozhodnutí vydaná v letech 2010–2017*

* v letech 2010–2016 jde o pravomocná rozhodnutí

VYBRANÉ PŘÍPADY

Pokuta pro obchodní řetězec Globus za nechtěné účetní služby

Účastník řízení: **Globus ČR, k. s.**

Spisová značka: **S138/2017/TS**

Prvostupňová pokuta: **183 187 559 Kč**

Datum nabytí právní moci: **podán rozklad**

V polovině prosince 2017 vydal Úřad pro ochranu hospodářské soutěže prvostupňové rozhodnutí v oblasti významné tržní síly, v němž potrestal obchodní řetězec Globus ČR za porušení zákona o významné tržní síle, jehož se tento řetězec dopouštěl prostřednictvím vykořisťovacích praktik vůči některým dodavatelům potravin.

V centru zájmu Úřadu stály dva správní delikty zneužití významné tržní síly ve smyslu § 4 odst. 2 písm. b) a písm. e) zákona o významné tržní síle. Podle daných ustanovení je odběrateli s významnou tržní silou zapovězeno sjednávání nebo získávání jakékoli platby či jiného plnění, za které nebyla poskytnuta služba nebo jiné protiplnění, nebo je nepřiměřeně hodnotě skutečně poskytnutého protiplnění [písm. b)], a rovněž sjednávání nebo uplatňování plateb nebo jiného protiplnění za přijetí potravin do prodeje [písm. e)].

Z podkladů obsažených ve správním spise vyplynulo, že společnost Globus v období od 6. 3. 2016 do 30. 6. 2017 podmiňovala vzájemnou obchodní spolupráci s některými dodavateli potravin uzavřením úplatné smlouvy, na jejímž základě došlo k zapojení dodavatelů do tzv. systému Markant. V tomto systému byly dodavatelům poskytovány služby účetního charakteru, které by ale dodavatelé z vlastní iniciativy nepoptávali. Pokud by však dodavatelé na účast v systému nepřistoupili, hrozilo jim ze strany společnosti Globus jednostranné ukončení spolupráce. Nátlak na hrazení některých poplatků za účast v tomto systému Úřad označil za uplatňování zákonem zakázaného zalistovacího poplatku, tedy poplatku za přijetí potravin do prodeje v rámci sítě provozovanou společností Globus.

Dotčení dodavatelé nicméně podle zjištění Úřadu v rámci zapojení do systému Markant platili také náklady na účast společnosti Globus v tomto systému. Obchodní řetězec tak čerpal účetní a marketingové služby Markantu zcela zdarma. Konkrétním dodavatelům byl účtován další poplatek, který společnost Markant využila k pokrytí služeb využívaných „členskou společností“ v systému. Dané jednání bylo Úřadem označeno za získávání plnění od dodavatelů bez protiplnění.

S ohledem na závažnost předmětného jednání uložil Úřad společnosti Globus pokutu ve výši 183 187 559 korun. Vedle toho Úřad v rozhodnutí společnosti Globus zakázal, aby do budoucna výše popsaným způsobem zneužívala svou významnou tržní sílu vůči dotčeným dodavatelům. Tímto doprovodným opatřením by podle mínění Úřadu mělo dojít k nápravě závadného stavu v dodavatelsko-odběratelských vztazích, čímž by mělo být obnoveno férové obchodní partnerství mezi společností Globus a dotčenými dodavateli.

Společnost Globus podala proti rozhodnutí Úřadu v zákonné lhůtě rozklad.

Nerovnováha smluvních podmínek u řetězce Hruška

Účastník řízení: **Hruška, spol. s r. o.**

Spisová značka: **S128/2017/TS**

Výsledek: **vydáno rozhodnutí se závazky**

Datum nabytí právní moci: **16. 8. 2017**

Správní řízení sp. zn. S 128/2017/TS bylo vedeno se společností HRUŠKA, spol. s r. o., pro podezření z porušení ustanovení § 3a a § 4 odst. 1, 2 zákona o významné tržní síle. Nezákonnost postupu jmenované společnosti Úřad spatřoval v nedodržení zákonem stanovených podmínek pro povinné náležitosti smluv, dále v nedodržení požadavku zákona na písemnost smluv a konečně v uplatňování nekalé obchodní praktiky, jež spočívala ve sjednávání kupních smluv pro rok 2016 s dodavateli působícími na trhu potravin v České republice, jejichž součástí bylo ustanovení, dle kterého byl dodavatel oprávněn pohledávku za odběratelem jednostranně započíst, postoupit na třetí osobu, zastavit, popřípadě jinak zatížit pouze s předchozím písemným souhlasem

odběratele, přičemž pro případ porušení uvedeného ujednání bylo ve smlouvách stanoveno, že právní jednání učiněné v rozporu s tímto smluvním ujednáním je neplatné. V situaci, kdy došlo k porušení tohoto ustanovení, byla ve smlouvách stanovena smluvní pokuta ve výši 30 procent z jednostranně započtené, postoupené, zastavené či jinak zatížené pohledávky.

Společnost Hruška v reakci na vytknuté nesrovnalosti reagovala návrhem závazků k odstranění závadného stavu. Tyto závazky spočívaly ve zdržení se vytýkaného jednání do budoucna a v úpravě vytýkaných aspektů dodavatelsko-odběratelských vztahů tak, aby tyto vztahy odpovídaly dikci zákona o významné tržní síle.

Vzhledem k tomu, že předmětné správní řízení bylo prvním řízením v agendě významné tržní síly, ve kterém došlo po novele č. 50/2016 Sb. k využití institutu závazků, zabýval se Úřad některými podstatnými otázkami. V první řadě dovodil, že se možnost navržení závazků vztahuje i na typově méně závažné porušení zákona o významné tržní síle (v tomto případě nedodržení požadavku písemnosti smlouvy a zákonných náležitostí smlouvy mezi odběratelem s významnou tržní silou a dodavatelem dle § 3a zákona o významné tržní síle).

Úřad se v uvedeném rozhodnutí dále zabýval naplněním podmínek pro přijetí závazků ve smyslu § 6 odst. 2 zákona o významné tržní síle a zejména hodnotil, jak jednání z hlediska závažnosti kvalifikovat.

Úřad v rámci správního řízení dospěl k závěru, že vytýkané smluvní klauzule byly sice účastníkem řízení v rámci dodavatelsko-odběratelských vztahů sjednávány, v praxi ale k jejich uplatnění nedošlo. Z tohoto důvodu Úřad nekvalifikoval možné porušení zákona o významné tržní síle účastníkem řízení jako závažné.

Vzhledem k tomu, že se navržené závazky vztahovaly na všechny praktiky, které byly předmětem správního řízení, a to v celé jejich šíři, dovodil Úřad, že navržené závazky jsou způsobilé odstranit závadný stav a správní řízení zastavit.

Pokuta pro řetězec Hruška za opožděné dodání zprávy o plnění závazků

Účastník řízení: **Hruška, spol. s r. o.**

Spisová značka: **S487/2017/TS**

Prvostupňová pokuta: **7 000 000 Kč**

Datum nabytí právní moci: **podán rozklad**

Úřad v prosinci 2017 na základě prvostupňového rozhodnutí uložil sankci ve výši sedmi milionů korun společnosti HRUŠKA, spol. s r. o. (dále jen „Hruška“), neboť do stanové lhůty neinformovala Úřad o plnění svých závazků uložených jí pravomocným rozhodnutím popsáním výše. Zejména Úřad neinformovala o používaných úpravách smluvních klauzulí vztahujících se k přijatým závazkům, čímž se dopustila přestupku nesplnění jiné povinnosti stanovené rozhodnutím Úřadu. Rozhodnutí není dosud pravomocné, neboť byl proti němu společností Hruška podán rozklad.

Vánoční dopis COOP Centrum družstva – příklad úspěšné aplikace závazků za účelem odstranění závadného stavu

Účastník řízení: **COOP Centrum družstvo**

Spisová značka: **ÚOHS-S161/2017/TS**

Výsledek: **vydáno rozhodnutí se závazky**

Datum nabytí právní moci: **19. 8. 2017**

Během roku 2017 byl institut závazků úspěšně využit také v případě správního deliktu právnické osoby COOP Centrum družstvo (dále též „družstvo Coop“). Družstvo Coop začal Úřad šetřit na přelomu let 2016 a 2017 poté, co mu bylo den před Vánoce doručeno anonymní podání, jehož přílohou byl dopis na hlavičkovém papíře družstva Coop, v němž Coop žádal po svých obchodních partnerech (tj. dodavatelích) dvouprocentní plošné snížení základních cen obchodovaných výrobků. V případě nesouhlasu s daným návrhem měl dodavatel zaslat

družstvu Coop seznam obchodovaných výrobků redukováný o 30 procent a navíc též cenový monitoring zbylého obchodovaného sortimentu v České republice.

Po předběžném šetření, které nerozptýlilo podezření Úřadu o tom, že došlo k porušení zákona o významné tržní síle, bylo s družstvem Coop začátkem května 2017 zahájeno správní řízení. V tomto řízení Úřad zjistil, že nejméně u dvanácti dodavatelů (z více než dvou set, kterým byl dopis zaslán) bylo družstvo Coop s návrhem na plošné snížení základních cen úspěšné.

Jednání družstva Coop kvalifikoval Úřad jako zneužití významné tržní síly ve smyslu § 4 odst. 2 písm. b) zákona o významné tržní síle, podle něhož se odběrateli s významnou tržní silou zakazuje sjednávání nebo získávání jakékoli platby či jiného plnění, za které nebyla poskytnuta služba nebo jiné protiplnění, nebo je nepřiměřené hodnotě skutečně poskytnutého protiplnění. Navzdory tomuto ustanovení Coop formou vynucování slevy pod pohrůžkou vylistování části sortimentu sjednával a od některých dodavatelů také reálně získával formou snížení nákupní ceny zboží plnění bez protiplnění. Po těch dodavatelích, kteří na návrh z dopisu nepřistoupili, pak dále žádal bezplatnou službu ve formě vytvoření cenového monitoringu na zbylé vzájemně obchodované výrobky. Tím se souběžně dopustil rovněž porušení § 3a zákona o významné tržní síle, podle něhož je odběrateli s významnou tržní silou uloženo, aby v případě, že jsou přijímány a poskytovány služby související s nákupem nebo prodejem potravin, písemně sjednal smlouvu, která obsahuje způsob spolupráce při přijímání a poskytování služeb co do předmětu, rozsahu, způsobu a doby plnění, výše ceny nebo způsobu jejího určení.

S ohledem na skutečnost, že zneužití významné tržní síly nelze v tomto případě považovat za zvlášť závažné (například proto, že ochuzení dodavatelé reportovali ztráty nanejvýš v desítkách tisíc korun), byl Coop ve sdělení výhrad poučen o možnosti navrhnout závazky, jimiž se dá odstranit závadný stav na relevantním trhu. Na sdělení výhrad družstvo Coop včasně reagovalo a navrhlo následující čtyři závazky:

- zdrží se dalšího jednání vůči dodavatelům, které souvisí s předmětným dopisem;
- nebude jakkoliv zvýhodňovat dodavatele, kteří přistoupili na jeho návrh na plošné snížení nákupních cen;
- s dodavateli, kteří prokážou finanční ztrátu v souvislosti s dopisem, zahájí jednání o kompenzaci;
- s dodavateli, kteří poskytl cenový monitoring, uzavře písemnou dohodu o této službě včetně klauzule o přiměřeném protiplnění za poskytnutou službu.

Úřad považoval navržené závazky za schopné odstranit závadný stav na trhu, a navržené závazky přijal a správní řízení ve věci zastavil. K nápravě dodavatelsko-odběratelských vztahů přitom došlo ve velmi krátké době několika měsíců.

Druhostupňové řízení

V oblasti významné tržní síly bylo v roce 2017 zahájeno jedno druhostupňové správní řízení a nebyla vydána žádná rozhodnutí II. stupně.

Soudní přezkum

V oblasti významné tržní síly byl na sklonku roku 2017 vydán důležitý rozsudek Nejvyššího správního soudu, který se týkal vyšetřovacích oprávnění Úřadu ve věcech významné tržní síly. Nejvyšší správní soud potvrdil předchozí rozsudek krajského soudu, který zamítl žalobu jednoho obchodního řetězce na nezákonný zásah, jenž měl spočívat ve vedení sektorového šetření. Správní soudy dovodily, že ačkoli v původním znění zákona č. 395/2009 Sb., o významné tržní síle při prodeji zemědělských a potravinářských produktů a jejím zneužití, neměl Úřad výslovně zakotvené oprávnění vést sektorové šetření, nebylo pochyb o jeho pravomoci provádět dozorčí postupy na poli ochrany hospodářské soutěže před zahájením správního řízení a využívat k tomu nástroje uvedené v zákoně o ochraně hospodářské soutěže, konkrétně žádost o poskytnutí informací a podkladů a provádět šetření na místě v obchodních prostorách nebo i v jiných než obchodních prostorách. Pokud tedy Úřad při šetření využíval uvedené nástroje, byl k takovému postupu zákonem podle správních soudů oprávněn, bez ohledu na to, že tento postup Úřad ve výzvě k poskytnutí součinnosti nepřiléhavě uvodil sdělením, že jde o sektorové šetření.

Dále byl v průběhu roku vydán rozsudek Nejvyššího správního soudu ve věci Kaufland, kterým byl zrušen pro Úřad nepříznivý rozsudek krajského soudu z roku 2016, a věc byla tomuto soudu vrácena k novému projednání. Úřad tak musí dále čekat na konečné vyřešení řady koncepčních otázek týkajících se znění zákona o významné tržní síle před novelou.

VEŘEJNÉ ZAKÁZKY A KONCESE

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže vykonává dozor nad zadáváním veřejných zakázek od ledna 1995, v současnosti dle zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek (dále jen „ZZVZ“). Zákonný rámec dozorové činnosti transponuje ustanovení evropských přezkumných směrnic (směrnice Rady 92/13/EHS a 89/665/EHS ve znění směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/97/ES); tyto směrnice upravují specifika přezkumného řízení při zadávání veřejných zakázek a posilují záruky zásad transparentnosti a nediskriminace při zadávání veřejných zakázek. V rámci dozoru nad zadáváním veřejných zakázek Úřad rozhoduje, zda zadavatel při zadávání veřejné zakázky (včetně koncese) nebo při zvláštních postupech dle zákona o zadávání veřejných zakázek postupoval v souladu se zákonem, ukládá nápravná opatření, projednává přestupky zadavatelů a ukládá pokuty. Úřad dále vykonává dohledovou činnost dle zákona č. 194/2010 Sb., o veřejných službách v přepravě cestujících. Smyslem výše uvedených zákonů je zajistit volnou a svobodnou soutěž mezi dodavateli veřejných zakázek (či smluv uzavřených na základě nabídkových řízení) a současně provedení výběru nejvhodnější nabídky transparentním způsobem bez diskriminace uchazečů. Rovné, transparentní a nediskriminační soutěžní prostředí pak ve svém konečném důsledku přináší i úspory veřejných financí.

Shrnutí legislativních změn

Ode dne 1. července 2017 je činnost Úřadu v oblasti výkonu dozoru nad zadáváním veřejných zakázek nově regulována též zákonem č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich (dále jen „přestupkový zákon“). Přijetím tohoto zákona má být zajištěna především jednotnost a komplexnost základů správněprávní odpovědnosti fyzických, právnických a podnikajících fyzických osob (dosud byla právní úprava trestání správních deliktů, obsažená pro případ dozoru nad zadáváním veřejných zakázek především v ZZVZ a zákoně č. 500/2004 Sb., správní řád, dále jen „správní řád“, pokládána za neúplnou). Přestupkový zákon přinesl kromě změny terminologie zejména sjednocení režimu trestání přestupků a jiných správních deliktů a v oblasti dozoru nad zadáváním veřejných zakázek výslovně zakotvil instituty, jež byly dosud analogicky přejímány z obecnějších právních předpisů. V praxi se toho však pro účastníky správního řízení i pro samotný Úřad příliš nezměnilo, neboť značná část nově zakotvených prvků vychází z dosavadní, byť roztržštěné, právní úpravy nebo z rozhodovací praxe soudů. ZZVZ nadto obsahuje řadu výjimek, kterými je působnost některých ustanovení přestupkového zákona ve vztahu k činnosti Úřadu vyloučena.

Co se týče stěžejních prvků nové právní úpravy trestání přestupků při zadávání veřejných zakázek, formálně nově (avšak s ohledem na dosavadní rozhodovací praxi Úřadu i správních soudů jde spíše o pokračování dosavadního pojetí trestání správních deliktů) je zákonem presumována společenská škodlivost činu, který vykazuje formální znaky přestupku podle ZZVZ. Do budoucna je tedy vyjasněno, že společenská škodlivost je u přestupků dle ZZVZ dána již samotným naplněním skutkové podstaty přestupku.

Zachována je i dosavadní koncepce objektivní odpovědnosti fyzických i právnických osob (odlišně od obecné úpravy přestupkového zákona), stejně jako je pro všechny tyto osoby zachována možnost liberace. K modifikaci obecné právní úpravy došlo zejména z důvodu, aby nedošlo k ohrožení vymahatelnosti práva v citlivé oblasti, jakou je zadávání veřejných zakázek. Z těchto důvodů došlo rovněž k vyloučení ustanovení o nepříčetnosti a skutkových a právních omylech, která by princip objektivní odpovědnosti narušovala.

Určitých změn doznala úprava promlčení přestupku. Obecná úprava přestupkového zákona, která počítá s různou promlčecí dobou v závislosti na výši pokuty, se zde však z praktických důvodů neuplatní.

Nově je upravena i oblast ukládání náhrady nákladů řízení, když k dosavadní povinnosti Úřadu uložit zadavateli povinnost uhradit náklady řízení, pokud se mu rozhodnutím ukládá nápravné opatření nebo zákaz plnění smlouvy, přibyla též povinnost Úřadu uložit povinnost nahradit náklady řízení zadavateli, který byl shledán vinným ze spáchání přestupku.

S ohledem na specifika správního řízení o přezkoumání úkonů zadavatele a nezbytnost disponovat v rámci sekce odbornými znalostmi z různých oblastí (stavebnictví, informační technologie, právo, ekonomie atd.) jsou odlišně od obecné právní úpravy stanoveny i požadavky na vzdělání oprávněných úředních osob podílejících se na řízení o přestupku.

Aplikace přestupkového zákona je výslovně vyloučena ve věci podávání podnětů k zahájení řízení podle ZZVZ. Oznámení o přestupku se tedy vyřizuje v režimu správního řádu, včetně povinnosti zaplatit spolu s podáním podnětu poplatek 10 tisíc korun. V rámci dozoru nad zadáváním veřejných zakázek je pak vyloučena i aplikace ustanovení přestupkového zákona o upuštění od uložení správního trestu, o některých druzích trestu, o náhradě škody, o lhůtách pro vydání rozhodnutí nebo o ústním jednání a výslechu obviněného.

Co se týče dalších legislativních změn, dne 17. října 2017 došlo k publikaci odkazu na evropskou normu obsahující evropský standard elektronické faktury v Úředním věstníku Evropské unie; na publikaci odkazu je vázána účinnost ustanovení § 221 ZZVZ. Uvedenou normou je regulován formát elektronických faktur, které budou zadavatelé dle § 4 odst. 1 písm. a) ZZVZ, tj. Česká republika a její organizační složky a Česká národní banka ode dne 18. dubna 2019 (respektive v případě zbylých zadavatelů ode dne 18. dubna 2020) povinni akceptovat. Stanovením jednotného formátu má být dosaženo přeshraniční interoperability, interoperability mezi odvětvími a interoperability ve vnitrostátním obchodu.

Ke konci roku bylo dále ve Sbírce zákonů publikováno nařízení vlády č. 471/2017 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 172/2016 Sb., o stanovení finančních limitů a částek pro účely zákona o zadávání veřejných zakázek. Tímto nařízením došlo k úpravě (ve většině případů ke zvýšení) finančních limitů rozhodných pro určení režimu veřejné zakázky. Od 1. ledna 2018 jsou tedy zadavatelé povinni při určení, zda se v konkrétním případě jedná o nadlimitní či podlimitní veřejnou zakázku, operovat s novými finančními hodnotami.

Dne 24. prosince 2017 pak vstoupilo v platnost nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/2338 ze dne 14. prosince 2016, kterým se mění nařízení (ES) č. 1370/2007, pokud jde o otevření trhu vnitrostátních služeb v přepravě cestujících po železnici. Přijetí tohoto nařízení je součástí tzv. 4. železničního balíčku, jenž si klade cíl odstranit zbývající překážky pro vytvoření jednotného evropského železničního prostoru. V praxi má tato novela přinést zejména zvýšení konkurenceschopnosti železničního sektoru tím, že umožní snížení nákladů a administrativy spojené s provozováním železniční dopravy napříč členskými státy Evropské unie a dále zlepšení kvality poskytovaných služeb v přepravě cestujících po železnici a efektivnější využití nákladů, čehož má být docíleno zejména prostřednictvím zvýšeného konkurenčního tlaku mezi poskytovateli těchto služeb v důsledku otevření železničního trhu v rámci Evropské unie. Podrobnosti k přijatým změnám byly publikovány v informačním listu Úřadu *Zakázkové právo v oblasti ICT a další aktuální témata* vydaném v září 2017.

Z chodu Sekce veřejných zakázek v roce 2017

Rok 2017 znamenal pro Sekci veřejných zakázek rok práce s novým zákonem o zadávání veřejných zakázek (zákon č. 134/2016 Sb.), který vstoupil v účinnost na podzim roku 2016. Úřad však stále vedl řadu přezkumných řízení týkajících se veřejných zakázek, které byly zahájeny ještě za účinnosti starého zákona, a Úřad tedy zákonost postupu zadavatele posuzoval podle staré právní úpravy.

Nový zákon o zadávání veřejných zakázek obsahuje odlišnou úpravu samotného zadávání veřejných zakázek i jejich přezkumu. Zejména posledně jmenované změny měly v roce 2017 a stále mají zásadní dopady na rozhodovací činnost Úřadu. Ve srovnání se starým zákonem o veřejných zakázkách došlo v novém zákoně mimo jiné k racionalizaci skutkových podstat přestupků stíhaných ze strany Úřadu, a to například v oblasti uveřejňovacích povinností zadavatelů. Nový zákon o zadávání veřejných zakázek rovněž přichází se zpoplatněním podnětů k zahájení správního řízení z moci úřední v oblasti veřejných zakázek.

V roce 2017 Úřad vydal 560 rozhodnutí, což je méně než v předchozích letech. Lze však konstatovat, že se udržuje nízká míra ukončení správních řízení z procesních důvodů oproti počtu rozhodnutí ve věci samé (procesní rozhodnutí představují přibližně jednu čtvrtinu všech rozhodnutí). Je třeba mít na paměti, že k zastavení správního řízení z procesních důvodů dochází i v situacích, kdy k pochybení dochází na straně navrhovatele (například nesložení kauce v zákonné výši, předložení návrhu bez zákonných náležitostí). K zastavení řízení dochází ze zákona i tehdy, jestliže si po podání návrhu zadavatel sám zruší jím učiněné úkony, které byly v návrhu napadeny, takže věcně není o čem rozhodovat (nelze ze strany Úřadu uložit nápravné opatření, které zadavatel sám přijal).

Ve skutkově jasných případech správních deliktů (přestupků) zadavatelů Úřad i nadále využívá správněprávního institutu příkazu – těch v roce 2017 vydal celkem 44. Vydání příkazu je prvním úkonem v řízení a k jeho vydání dochází v jednotkách dnů (co do složitosti jsou přitom na jeho tvorbu kladeny stejné nároky jako na tvorbu standardního rozhodnutí), příkazy proto představují významné zrychlení a zefektivnění činnosti Úřadu při řešení určitých vybraných činností spadajících do jeho působnosti. Co se týče „úspěšnosti“ příkazů, v nadpoloviční většině nejsou napadeny opravným prostředkem (tzv. odporem) a po nabytí právní moci po osmi dnech od jejich vydání se stávají vykonatelným správním rozhodnutím (za rok 2017 jde o 64% příkazů). Co se týče „standardních“ rozhodnutí (tedy nikoli příkazů), z vydaných prvostupňových rozhodnutí, jimiž se věc končí, bylo v roce 2017 necelých 46% rozhodnutí napadeno rozkladem, tzn. přibližně 54% rozhodnutí, jimiž se věc končí, nabylo právní moci v prvním stupni.

Z celkového počtu rozhodnutí ve věci vydaných v roce 2017 bylo více než 40% (přesně 172) rozhodnutí vydáno ve správních řízeních vedených již podle zákona o zadávání veřejných zakázek.

Celkově byla rozhodnutí ve správních řízeních zahájených v roce 2017 vydána v průměrné lhůtě 32,8 dne (při započítání délky správních řízení ukončených vydáním příkazu činí tato průměrná lhůta pro vydání rozhodnutí 28,6 dne).

Za správní delikty, respektive přestupky, byly za rok 2017 uděleny pokuty v souhrnné výši 24 735 000 korun, přičemž výrok o spáchání správního deliktu, respektive přestupku, obsahovalo celkem 130 rozhodnutí. V roce 2017 tak došlo k více než dvojnásobnému navýšení průměrných pokut oproti roku 2016 či 2015.

Zákon o zadávání veřejných zakázek přinesl i novou úpravu vyřizování podnětů, jež vyřízení podnětu Úřadem spojuje se zaplacením nevratného poplatku 10 tisíc korun za každou veřejnou zakázku, vůči níž je namítáno pochybení. V roce 2017 bylo takových podnětů podáno 93; v některých podnětech bylo přitom namítáno pochybení u více veřejných zakázek.

Vedle rozhodovací činnosti Úřadu je třeba zmínit jeho činnost výkladovou. Ačkoli Úřad není ze zákona povinen odpovídat na dotazy zadavatelů či dodavatelů, ani nemůže nahrazovat funkci zadavatele při řešení konkrétních problémů v procesu zadávání veřejných zakázek či dokonce mimo správní řízení předem schvalovat či určovat postupy zadavatelů a dodavatelů, v rámci prevence porušování zákonů upravujících zadávání veřejných zakázek a uzavírání smluv o veřejných službách v přepravě cestujících Úřad zodpovídal a nadále zodpovídá dotazy vztahující se k přezkumu zadávání veřejných zakázek. V rámci komunikace s odbornou i laickou veřejností tak Úřad v roce 2017 zodpověděl 355 dotazů a žádostí o poskytnutí odborné pomoci a informací v souvislosti se starou i novou právní úpravou zadávání veřejných zakázek. Úřad rovněž vydal sdělení týkající se aktuální problematiky zadávání veřejných zakázek v oblasti dopravní obslužnosti se zohledněním sociálních aspektů.

V návaznosti na nejčastěji opakující se dotazy Úřad na podzim 2017 vydal informační list obsahující mimo jiné praktické zkušenosti s aplikací některých nových institutů, opíraje se o první pravomocná rozhodnutí v těchto věcech. Významná část infolistu je pak věnována aktuální problematice zadávání IT veřejných zakázek, zejména vybraným otázkám spojeným s autorskoprávní ochranou, licencemi či migrací dat.

Veřejné zakázky v oblasti IT zadávané mimo zadávací řízení ostatně v roce 2017 tvořily významnou část dozorové agendy Úřadu. Úřad v tomto roce zahájil celkem 39 správních řízení, tj. přes 10% všech zahájených řízení za daný rok, jejichž předmětem byl přezkum postupu zadavatele při zadání veřejné zakázky v oblasti IT formou jednacím řízení bez uveřejnění. Většina těchto správních řízení byla přitom zahájena z moci úřední, přičemž celkově tvořila tzv. ex offo zahájená řízení ve věcech IT veřejných zakázek zadaných v jednacím řízení bez uveřejnění více než čtvrtinu všech řízení zahájených z moci úřední v roce 2017. V 34 případech přitom Úřad pravomocně shledal, že zadavatel postupoval v rozporu se zákonem. Za tato pochybení pak Úřad zadavatelům pravomocně uložil pokuty v celkové výši 12 227 000 korun. Vzhledem k počtu a objemu uložených pokut a objemu přezkoumávaných veřejných zakázek Úřad vnímá zadávání IT veřejných zakázek bez jakékoli soutěže mezi dodavateli obecně jako závažný problém a touto svou rozhodovací, ale i osvětovou činností vyslal jasný signál, že jednání zadavatelů, kteří zadají veřejnou zakázku v jednacím řízení bez uveřejnění, aniž by pro to byly skutečně splněny všechny zákonné podmínky, je z pohledu zákona neakceptovatelné.

Nejčastější pochybení

Z pohledu oblastí trhů dotčených v průběhu roku 2017 v rámci veřejných zakázek šetřených před Úřadem se jednalo nejčastěji o veřejné zakázky zadávané v oblasti stavebnictví, zdravotnictví a IT. Často byly rovněž přezkoumávány veřejné zakázky týkající se údržby místních komunikací. V menším počtu byly přezkoumávány veřejné zakázky na zpracování odborných studií, územních plánů a projektových dokumentací.

Co se týče kategorie zadavatelů, jimiž zadávané zakázky jsou nejčastěji předmětem přezkumu, jedná se nejvíce o ministerstva a subjekty působící v oblasti provozu a výstavby dopravní infrastruktury.

Mezi nejčastější pochybení zadavatelů stále spadá:

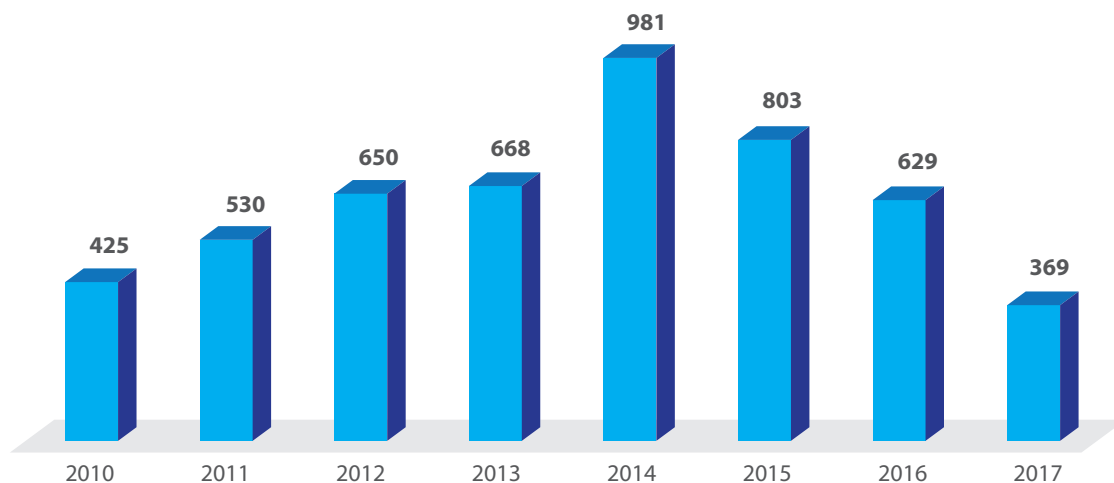
- nepřiměřené (diskriminační) nastavení podmínek kvalifikace;
- neurčité a/nebo nejednoznačné vymezení zadávacích podmínek, případně nepřiměřenost zadávacích podmínek vymezených zadavatelem;
- nesprávný postup zadavatele, který nevyloučí z účasti v zadávacím řízení dodavatele, jehož nabídka nebyla v souladu se zákonem nebo s požadavky zadavatele;
- nezákonné využití jednacích řízení bez uveřejnění;
- dělení veřejných zakázek;
- zadání veřejné zakázky zcela mimo režim zákona o zadávání veřejných zakázek (ač byl zadavatel podle zákona povinen postupovat).

Rozhodovací činnost v oblasti veřejných zakázek v roce 2017

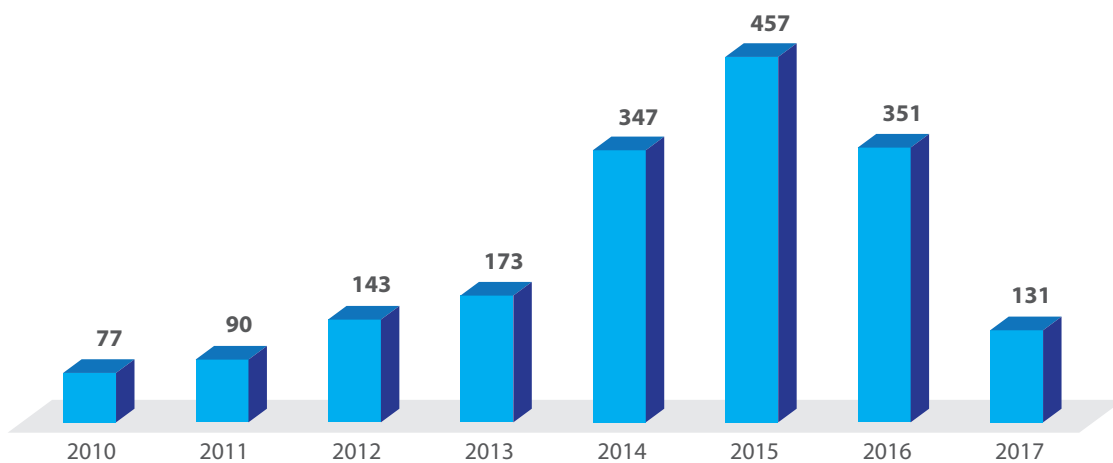
Statistika činnosti na prvním stupni

Správní řízení	zahájená správní řízení celkem	369
	• na návrh	238
	• ex offo	131
Rozhodnutí	vydaná prvostupňová rozhodnutí celkem	560
	• rozhodnutí vydaná ve věci	403
	náprava + sankce	229
	neshledáno pochybení	63
	procesní důvody	111
	• předběžná opatření	74
	• zamítnutí předběžných opatření	66
• zrušení rozhodnutí o uložení předběžného opatření	17	
Pokuty	počet uložených pokut	130
	celková výše uložených pokut	24 735 000 Kč
Náklady řízení	počet uložených nákladů řízení	114
	celková výše uložených nákladů řízení	3 014 000 Kč
Kauce	výše složených kaucí	96 027 436 Kč
	• kauce propadlé do státního rozpočtu	9 318 388 Kč
Podněty	počet přijatých podnětů, u kterých byl zaplacen poplatek	93

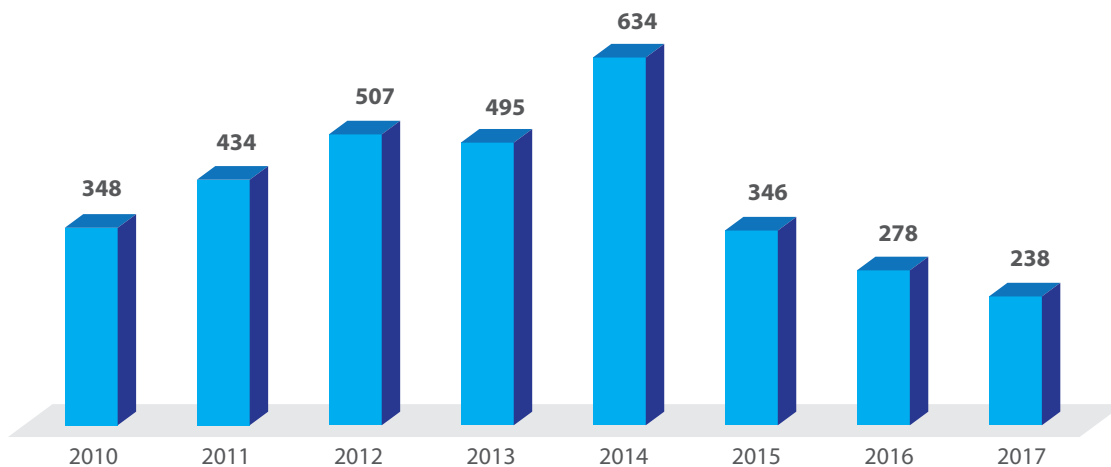
Celkový počet zahájených správních řízení v I. stupni

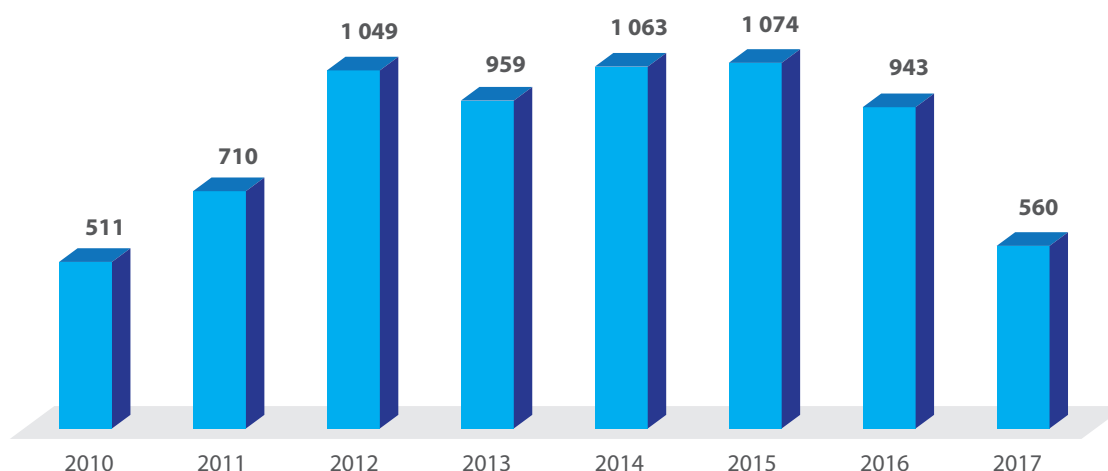
Počet správních řízení zahájených z moci úřední

Počet doručených návrhů na zahájení správního řízení

Počet vydaných rozhodnutí I. stupně

Přehled deseti nejvyšších uložených pokut

	zadavatel	veřejná zakázka	výše pokuty v Kč	právní moc
1.	Ministerstvo zdravotnictví	Provozování vrtulníků pro leteckou záchrannou službu	3 750 000 (II. st. rozhodnutím snížena na 1 250 000 Kč)	29. 5. 2017
2.	město Třebíč	Výběr dopravce pro uzavření smlouvy o poskytování veřejných služeb v přepravě cestujících veřejnou linkovou autobusovou dopravou k zajištění dopravní obslužnosti města Třebíč a vybraných okolních obcí	1 500 000	24. 3. 2017
3.	Vojenská zdravotní pojišťovna České republiky	Nábor pojištěnců Vojenské zdravotní pojišťovny (smlouvy o nevýhradním obchodním zastoupení)	1 350 000	25. 9. 2017
4.	Generální finanční ředitelství	Technická podpora AVIS ME 2016–2017	1 200 000	22. 12. 2017
5.	Ministerstvo vnitra	Technická podpora a zajištění rozvoje aplikace NS-SIS II v letech 2016–2018	1 000 000	15. 12. 2017
6.	Ministerstvo vnitra	Rámcová smlouva o poskytování technické podpory a rozvoje aplikačního software NS-VIS	1 000 000	12. 12. 2017
7.	Generální finanční ředitelství	Zhodnocení ADIS v rámci pozáručního servisu v roce 2016	1 000 000	22. 12. 2017
8.	Ministerstvo financí	Zajištění podpory provozu Integrovaného informačního systému Státní pokladny (IISSP) pro 1. čtvrtletí 2014	820 000	22. 12. 2017
9.	Ministerstvo obrany	Maintenance APV a DZ GINIS	750 000	22. 12. 2017
10.	Generální finanční ředitelství	Technická podpora IS VEMA 2016	750 000	22. 12. 2017

VYBRANÉ PŘÍPADY

Ačkoli je již v účinnosti nový zákon o zadávání veřejných zakázek a Úřad již vydal mnoho rozhodnutí podle tohoto zákona, níže uvedené případy byly mnohdy rozhodovány na základě již neúčinného zákona č. 137/2006 Sb. o veřejných zakázkách (dále jen „ZVZ“). Závěry v nich uvedené lze však v mnohých případech aplikovat i na postup zadavatele dle nového zákona o zadávání veřejných zakázek. V níže uvedeném přehledu je vždy uvedeno, podle kterého předpisu Úřad rozhodoval.

ČVUT – Zpracování projektové dokumentace na rekonstrukci budovy B, Thákurova 7, Praha 6

Zadavatel: **České vysoké učení technické v Praze**

Spisová značka: **S0323/2017**

Datum nabytí právní moci: **2. 2. 2017 (potvrzeno R0206/2017)**

Nápravné opatření: **zrušení úkonů zadavatele spojených s hodnocením nabídek**

Rozhodováno podle zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek

Správním řízením bylo zahájeno na návrh. Navrhovatel namítal četná pochybení, kterých se zadavatel dopustil při posuzování a hodnocení nabídek. Úřad shledal některé části tvrzení navrhovatele jako oprávněné.

Ve správním řízení Úřad proto rozhodl mimo jiné o tom, že zadavatel nedodržel při zadávání dotčené veřejné zakázky zásadu transparentnosti stanovenou v § 6 odst. 1 ZZVZ ve spojení s § 119 odst. 1 ZZVZ tím, že nehodnotil nabídku navrhovatele s odůvodněním, že tato nabídka je neúplná, když v ní není obsažen člen týmu – odborník na rozpočty – ačkoli výše uvedený účastník zadávacího řízení nebyl vyloučen, čímž mohl být ovlivněn výběr dodavatele.

Úřad dále rozhodl, že zadavatel nedodržel pravidlo pro zadání veřejné zakázky stanovené v § 119 odst. 2 písm. d) bod 1 a 2 ZZVZ ve spojení se zásadou transparentnosti stanovenou v § 6 odst. 1 ZZVZ tím, že v dokumentu *Zpráva o posouzení a hodnocení nabídek* neuvedl popis hodnocení, z něhož by byly zřejmé hodnocené údaje z nabídek odpovídající kritériím hodnocení a popis hodnocení údajů z nabídek.

Protože výše uvedenými jednáními zadavatele mohl být ovlivněn výběr dodavatele a v zadávacím řízení ještě nedošlo k uzavření smlouvy, Úřad uložil svým rozhodnutím mimo jiné nápravné opatření v podobě zrušení úkonů zadavatele spojených s hodnocením nabídek zaznamenaném ve zprávě o posouzení a hodnocení nabídek a současně zrušil i všechny následující úkony zadavatele včetně rozhodnutí o výběru dodavatele.

Technická podpora provozu ŠIS – Aplikační programové vybavení

Zadavatel: **Česká republika – Ministerstvo obrany**

Spisová značka: **S0274/2017**

Datum nabytí právní moci: **14. 12. 2017 (potvrzeno R0174/2017)**

Pokuta: **700 000 Kč**

Rozhodováno podle zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách

Ve správním řízení zahájeném z moci úřední Úřad rozhodl o tom, že se zadavatel dopustil přestupku podle § 120 odst. 1 písm. a) ZVZ, tím, že při zadávání předmětné veřejné zakázky nedodržel postup stanovený v § 21 odst. 2 ZVZ, když tuto veřejnou zakázku zadal v jednacím řízení bez uveřejnění podle § 23 odst. 4 písm. a) ZVZ, aniž k tomu byly splněny zákonem stanovené podmínky. Obviněný neprokázal, že by předmětnou veřejnou zakázku mohl z důvodu ochrany výhradních práv realizovat pouze vybraný uchazeč, ačkoliv na základě tohoto důvodu předmětnou veřejnou zakázku vybranému uchazeči zadal. Výše uvedený postup mohl dle Úřadu podstatně ovlivnit výběr nejhodnější nabídky. Úřad konstatoval, že zadavatel neunesl důkazní břemeno ohledně existence výjimečných podmínek odůvodňujících použití jednacího řízení bez uveřejnění z důvodu ochrany výhradních práv, neboť pouze tvrdil údajnou existenci těchto práv, aniž by jejich existenci jakkoli doložil. V tomto případě je to právě zadavatel, jenž je nositelem důkazního břemene. Při posouzení věci Úřad zohlednil, že zadavatel

měl a mohl mít vědomí, že v budoucnu vznikne potřeba systém dále rozvíjet, a tedy zadat další veřejné zakázky. V daném případě tedy neplatí, že by se nejednalo o úpravy, u kterých nešlo v době přípravy původní smlouvy rozumně očekávat, že nenastanou, obviněný měl již v době uzavírání původní smlouvy s ohledem na předpoklad dlouhodobého využívání informačního systému (IS) na tuto budoucí potřebu myslet a způsob pořízení IS tomuto přizpůsobit. Za spáchaný přestupek ÚOHS zadavateli uložil pokutu ve výši 700 tisíc korun.

Dočasné zabezpečení dopravní obslužnosti Libereckého kraje veřejnou linkovou osobní dopravou – oblast Sever

Zadavatel: **Liberecký kraj**

Spisová značka: **S0271/2017**

Datum nabytí právní moci: **17. 10. 2017 (potvrzeno R0132/2017)**

Nápravné opatření: **zrušení rozhodnutí o zrušení zadávacího řízení**

Rozhodováno podle zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek

Úřad ve správním řízení zahájeném z moci úřední posuzoval rozhodnutí o zrušení jednacímho řízení bez uveřejnění, které zadavatel odůvodnil tím, že nabídkové ceny účastníků zadávacího řízení jsou výrazně vyšší než předpokládané dopady nařízení vlády č. 567/2006 Sb., o minimální mzdě, o nejnižších úrovních zaručené mzdy, o vymezení ztíženého pracovního prostředí a o výši příplatku ke mzdě za práci ve ztíženém prostředí, ve znění pozdějších předpisů, a nařízení vlády č. 589/2006 Sb., kterým se stanoví odchylná úprava pracovní doby a doby odpočinku zaměstnanců v dopravě, ve znění pozdějších předpisů. Zadavatel přitom v zadávacích podmínkách stanovil maximální nabídkovou cenu, kterou žádná z předložených nabídek nepřesáhla (tzn. všechny nabídky v této části splnily zadavatelem stanovené zadávací podmínky).

Úřad se ve svém rozhodnutí vyjádřil k otázce odůvodnění zrušení jednacímho řízení bez uveřejnění. Uvedl, že i odůvodnění zrušení jednacímho řízení bez uveřejnění ve smyslu § 127 odst. 3 ZZVZ musí mít jistou „kvalitu“, aby bylo v souladu se základními zásadami zadávání veřejných zakázek. Touto kvalitou je pak třeba rozumět především jeho transparentnost, tedy zejména, že se uplatněný důvod jeví s ohledem na konkrétní skutkové okolnosti jako důvod skutečný, nikoli zástupný, v rozporu se zadávacími podmínkami stanovenými samotným zadavatelem či zjevně absurdní.

Vzhledem k uvedenému závěru pak Úřad v rozhodnutí konstatoval, že zadavatel porušil zásadu transparentnosti, když rozhodl o zrušení zadávacího řízení na veřejnou zakázku z výše uvedeného důvodu, neboť teprve po obdržení nabídek účastníků zadávacího řízení a seznámení se s výší nabídkových cen jednotlivých účastníků zadávacího řízení, tedy fakticky po seznámení se s výsledkem zadávacího řízení, konstatoval, že nabídkové ceny jsou vyšší, než předpokládal, tj. výrazně vyšší, než jsou předpokládané dopady výše uvedených nařízení vlády č. 567/2006 Sb. a č. 589/2006 Sb. Úřad uzavřel, že takový postup zadavatele při zrušení zadávacího řízení (kdy je jako důvod pro zrušení prezentována nabídková cena, která byla v rámci zadávacích podmínek implicitně stanovena jako přípustná) se stal nečitelným, neboť zjevně neodpovídal dosavadnímu průběhu zadávacího řízení, a vzbuzuje pochybnosti o skutečných důvodech jednání zadavatele.

Úklid stanic metra

Zadavatel: **Dopravní podnik hlavního města Prahy, akciová společnost**

Spisová značka: **S0768/2016**

Datum nabytí právní moci: **10. 3. 2017**

Nápravné opatření: **zrušení zadávacího řízení Úřadem**

Rozhodováno podle zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách

Zadavatel postupoval v rozporu s § 44 odst. 1 ZVZ, neboť v zadávacích podmínkách nevymezil předmět veřejné zakázky v podrobnostech nezbytných pro zpracování nabídky. Zadavatel totiž v zadávacích podmínkách odkazoval na vlastní vnitřní předpisy, aniž by tyto předpisy uchazečům zpřístupnil v rozsahu, v jakém na ně odkazoval. Zadavatel v dodatečné informaci k zadávacím podmínkám sice uvedl, že zadávací dokumentace

základní informace z vnitřních směrnic a předpisů obsahuje, ale současně označil tyto předpisy jako důvěrné s tím, že budou poskytnuty pouze vybranému uchazeči v době po uzavření smlouvy na realizaci veřejné zakázky. Zadavatel přitom v návrhu smlouvy o poskytování služeb, který je součástí zadávacích podmínek, uvedl, že poskytovatel se s předpisy a směrnicemi objednatele seznámil, což měl stvrdit podpisem uvedené smlouvy.

Zadavatel dále v zadávací dokumentaci požadoval, aby nabídková cena zahrnovala veškeré náklady nezbytné k řádnému, úplnému a kvalitnímu plnění předmětu veřejné zakázky včetně všech rizik a vlivů s plněním souvisejících. Z odkazů zadavatele na jeho vnitřní předpisy a z poskytnutých základních informací lze přitom dovodovat, že je regulován vstup do kolejiště, obsluha nákladních výtahů a otázky související s bezpečností, riziky požáru a činností cizí organizace v metru, aniž by však bylo plně vysvětleno, jakým způsobem. Zadavatel tak potenciálním dodavatelům znemožnil vyhodnotit dopad nezpřístupněných částí vnitřních předpisů na povahu a náročnost plnění předmětu veřejné zakázky, popřípadě stanovení nabídkové ceny, a nedodržel tak zásadu transparentnosti. Postup zadavatele mohl současně podstatně ovlivnit výběr nejvhodnější nabídky, neboť dosud nedošlo k uzavření smlouvy, a Úřad proto zadávací řízení zrušil.

Architektonická soutěž na řešení expozic, výstavních prostor a návštěvnického provozu v Historické a Nové budově Národního muzea

Zadavatel: **Národní muzeum, příspěvková organizace**

Spisová značka: **S0572/2016,S0118/2017**

Datum nabytí právní moci: **31. 5. 2017**

Nápravné opatření: **zrušení soutěže o návrh**

Rozhodováno podle zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách

V daném případě Úřad konstatoval, že zadavatel pochybil v soutěži o návrh tím, že v soutěžních podmínkách definoval pravidlo umožňující, nevyřazení z předmětné soutěže návrh, který nesplňuje závazné soutěžní podmínky, pakliže soutěžní porota rozhodne o ponechání tohoto návrhu v soutěži. Úřad dospěl k závěru, že taková soutěžní podmínka není v souladu se zákonem, jelikož relativizuje zákonem jednoznačně předvídaný následek v případě nesplnění závazných podmínek, a to vyloučení návrhu.

Úřad dospěl k závěru, že z pohledu zákona nelze uvažovat v tom smyslu, že došlo ke splnění požadavků s výhradami, splnění většiny požadavků, případně splnění klíčových požadavků zadavatele; nelze posuzovat „míru naplnění závazných požadavků“, a to ani v soutěži o návrh. S odkazem na závěry vyplývající z rozhodnutí předsedy Úřadu v této věci (R0279/2016) pak Úřad uvedl na pravou míru, že ve fázi posouzení nabídek je nutné dospět binární technikou ke zjištění, zda konkrétní soutěžní návrh splňuje, nebo nesplňuje požadavky zadavatele, nejde tedy o posouzení „míry vhodnosti“ naplnění jednotlivých podmínek.

V posuzovaném případě pak Úřad nepřisvědčil ani argumentaci zadavatele, že sporná soutěžní podmínka je přesným odrazem obdobného ustanovení Soutěžního řádu České komory architektů a tato stavovská organizace tuto podmínku považuje za regulérní. V této souvislosti Úřad konstatoval, že ani tato stavovská organizace nepoživá v oblasti zadávání veřejných zakázek, potažmo soutěží o návrh dle zákona žádné specifické autonomní postavení, které by ve svém důsledku umožnilo odchýlit se od jasných pravidel v zákoně.

Rámcová smlouva o poskytování technické podpory a rozvoje aplikačního software NS-VIS

Zadavatel: **Česká republika – Ministerstvo vnitra**

Spisová značka: **S0298/2017**

Datum nabytí právní moci: **12. 12. 2017 (potvrzeno R0162/2017)**

Pokuta: **1 000 000 Kč**

Rozhodováno podle zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách

Ve správním řízení zahájeném z moci úřední Úřad rozhodl, že zadavatel se dopustil přestupku, když uzavřel smlouvu na poskytnutí technické podpory a rozvoje vizového informačního systému v jednacím řízení bez uveřejnění, aniž by byly splněny podmínky pro postup v tomto nejméně formálním druhu zadávacího řízení.

S odkazem na konstantní judikaturu správních soudů Úřad připomněl, že využití tohoto druhu zadávacího řízení nepřipadá v úvahu v případech, kdy sám zadavatel svým vlastním jednáním založil exkluzivitu stávajícího dodavatele IT systému, v důsledku které může veřejnou zakázku plnit právě jenom tento dodavatel. Úřad konstatoval, že zadavatel již v době uzavření původní smlouvy, kterou vytvořil exkluzivitu konkrétnímu dodavateli, musel předpokládat, že stěžejní systém v oblasti vízové politiky bude nutné udržovat v provozu a dále rozvíjet, a to zejména s ohledem na povinnosti vyplývající mimo jiné z rozhodnutí Rady Evropské unie. Zadavatel dle Úřadu mohl a měl mít prokazatelné povědomí o potřebě budoucích aktualizací takto robustního systému.

Úřad dále zdůraznil, že zadavatel se nemůže v žádném případě spoléhat na budoucí využití jednacího řízení bez uveřejnění při zajišťování očekávaných činností, tedy zejména služeb souvisejících s provozem, údržbou či následným rozvojem systému, pakliže se tento systém ukáže v budoucnu jako „vyhovující“ či „v praxi ověřený“.

Úřad se zabýval rovněž argumentem zadavatele, který na obhajobu svého postupu poukazyval na jednání s „pěčí řádného hospodáře.“ S odkazem na judikaturu Úřad připomněl, že sama zásada hospodárnosti nemůže mít aplikační přednost před zásadou transparentnosti. Pro úplnost Úřad rovněž ozřejmil, že celková hodnota původní zakázky byla 125,8 milionu korun a hodnota přezkoumávané veřejné zakázky, která byla zadána v jednacím řízení bez uveřejnění, činí 165 milionů korun. Uvedené vede k nezpochybnitelnému závěru, že ze státního rozpočtu bylo vynaloženo přibližně 290 milionů korun, z toho víc než polovina bez jakékoliv otevřené soutěže.

Rekonstrukce a intenzifikace ÚV Mokošín

Zadavatel: **Vodovody a kanalizace Pardubice, a. s.**

Spisová značka: **S0098/2017**

Datum nabytí právní moci: **27. 4. 2017**

Nápravné opatření: **zrušení rozhodnutí zadavatele o námitkách stěžovatele**

Rozhodováno podle zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek

Úřad v tomto případě poprvé využil možnosti zakotvené zákonem o zadávání veřejných zakázek a uložil nápravné opatření spočívající ve zrušení rozhodnutí zadavatele o námitkách stěžovatele pro jeho nepřezkoumatelnost.

V přezkoumávané veřejné zakázce zadavatel obdržel námitky proti zadávacím podmínkám, konkrétně bylo namítáno diskriminační nastavení požadavků na technickou kvalifikaci. Stěžovatel nebyl s vyřízením námitek spokojen a podal návrh na přezkoumání úkonů zadavatele. V tomto správním řízení vydal Úřad rozhodnutí, v němž se zabýval samotným smyslem institutu námitek a současně povinnostmi zadavatele, pokud obdrží námitky. Úřad zejména konstatoval, že jestliže stěžovatel podá zadavateli námitky, musí se jimi zadavatel zabývat s veškerou pečlivostí, neboť prostřednictvím rozhodnutí o námitkách zadavatel stěžovatele seznamuje se svým pohledem na stěžovatelem vznesené argumenty, což může mít zásadní význam pro rozhodnutí stěžovatele o jeho dalším postupu, zejména zda bude proti postupu zadavatele, který jeho námitky odmítl, brojit návrhem u Úřadu, či nikoli.

Filozofie možnosti uložit nápravné opatření spočívající ve zrušení rozhodnutí zadavatele o námitkách stěžovatele tkví v tom, že „problémy“ by měly být řešeny především tam, kde to je nejrychlejší a smysluplné, tedy u zadavatele, a případné navazující správní řízení ve věci přezkoumání úkonů zadavatele pak bude vedeno v duchu zachování prvků kontradiktornosti o jasně a konkrétně předestřených argumentech a tvrzeních účastníků řízení. Je tedy na zadavateli, aby se s podanými námitkami podrobně a srozumitelně vypořádal a má-li za to, že je jeho postup důvodný, měl by být schopen nikoli pouze obecnými frázemi, nýbrž transparentním a přezkoumatelným způsobem svůj postup obhájit.

V popisovaném případě zadavatel námitky vypořádal pouze zčásti, určité pak jen ve zcela obecné rovině a k některým namítaným skutečnostem se dokonce nevyjádřil vůbec. Úřad při rozhodování vzal v potaz i samotné znění námitek, když uzavřel, že jejich případná vyšší míra obecnosti může do určité míry předurčovat rozsah a podrobnost samotného rozhodnutí o námitkách, avšak i k relativně obecné námitce nepřiměřenosti určitých požadavků by měl být zadavatel schopen konstatovat, jakými relevantními úvahami byl při stanovování předmětných požadavků veden.

Modernizace letiště České Budějovice, 2. etapa – úspěšná varianta – II. fáze

Zadavatel: **Jihočeský kraj**

Spisová značka: **S0140/2017**

Datum nabytí právní moci: **8. 8. 2017 (potvrzeno R0099/2017)**

Nápravné opatření: **zrušení konkrétních úkonů zadavatele**

Rozhodováno podle zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách

Předmětem šetření Úřadu byla v tomto případě otázka, zda zadavatel postupoval v souladu s § 59 odst. 4 ZVZ, v návaznosti na § 6 odst. 1 ZVZ, když navrhovatel neumožnil písemně objasnit předložené informace či doklady nebo předložit další informace či doklady prokazující splnění technického kvalifikačního předpokladu podle § 56 odst. 3 písm. a) ZVZ a následně jej vyloučil z účasti v zadávacím řízení postupem podle § 60 odst. 1 ZVZ.

Úřad z dokumentace o veřejné zakázce zjistil, že zadavatel ve lhůtě pro podání žádostí o účast obdržel celkem deset žádostí o účast. V rámci posuzování kvalifikace bylo devět zájemců o veřejnou zakázku, vyjma navrhovatele, zadavatelem podle § 59 odst. 4 ZVZ požádáno, aby písemně objasnili předložené informace či doklady nebo předložili další informace či doklady prokazující splnění kvalifikace. Ve vztahu k navrhovateli zadavatel konstatoval, že splnil kvalifikaci v požadovaném rozsahu. Následně však zadavatel na základě jím zjištěných informací dospěl k závěru, že navrhovatel neprokázal splnění technického kvalifikačního předpokladu podle § 56 odst. 3 písm. a) ZVZ, a proto jej vyloučil z další účasti v zadávacím řízení.

V rozhodnutí Úřad konstatoval, že se zadavatel dopustil porušení zásady rovného zacházení tím, že aplikoval postup podle § 59 odst. 4 ZVZ ve vztahu k zájemcům o veřejnou zakázku selektivně, jelikož devíti zájemcům v době posuzování kvalifikace umožnil „zhojit“ zjištěné nedostatky v jejich kvalifikaci, přičemž některé z nich požádal k objasnění, popřípadě doplnění kvalifikace dokonce opakovaně, zatímco vůči zbývajícím zájemcům (navrhovateli) za situace, kdy zadavatel získal pochybnosti o prokázání splnění jeho kvalifikace v celém rozsahu, postup podle § 59 odst. 4 ZVZ neaplikoval a „rovnou“ jej vyloučil ze zadávacího řízení.

Analýza, aktualizace technické specifikace NEN a implementace zákona o zadávání veřejných zakázek do IS NEN – jednací řízení s uveřejněním dle § 22 odst. 2

Zadavatel: **Česká republika – Ministerstvo pro místní rozvoj**

Spisová značka: **S0453,S0658/2016**

Datum nabytí právní moci: **15. 11. 2017 (potvrzeno R0301/2016)**

Nápravné opatření: **uložení zákazu plnění smlouvy**

Pokuta: **500 000 Kč**

Rozhodováno podle zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách

Zadavatel v šetřené věci k zadání předmětu plnění (úprava systému Národního elektronického nástroje, dále jen „NEN“) realizoval dvě zadávací řízení:

1. Analýza, aktualizace technické specifikace NEN a implementace zákona o zadávání veřejných zakázek do IS NEN; otevřené zadávací řízení, 1. 4. 2016 zakázka zrušena, protože zadavatel obdržel jedinou nabídku, která nesplnila zadávací podmínky.
2. Analýza, aktualizace technické specifikace NEN a implementace zákona o zadávání veřejných zakázek do IS NEN – jednací řízení s uveřejněním dle § 22 odst. 2 ZVZ; jednací řízení s uveřejněním (materiálně se však jednalo o jednací řízení bez uveřejnění, protože § 22 odst. 2 ZVZ dovoluje zaslat pouze výzvu uchazečům, kteří se účastnili původního otevřeného řízení, nedošlo tedy k uveřejnění oznámení o zahájení tohoto zadávacího řízení širšímu okruhu uchazečů), 4. 5. 2016 uzavřena smlouva.

Zadavatel poptával předmět plnění šetřené veřejné zakázky nejprve v rámci otevřeného zadávacího řízení, které však zrušil z důvodu, že obdržel jednu nabídku, která nesplnila zadávací podmínky. Pro následné zadání zakázky v jednacím řízení s uveřejněním zadavatel použil tutéž zadávací dokumentaci, jaká byla použita v otevřeném řízení. V průběhu otevřeného řízení zadavatel obdržel námitky od tří různých dodavatelů, kteří tvrdili, že

zadávací podmínky jsou stanoveny v rozporu se zákonem (diskriminačně a netransparentně), a z toho důvodu nejsou schopni podat nabídku; zadavatel námitkám nevyhověl (v této věci byly k Úřadu podány i dva návrhy, které napadaly právě zadávací podmínky otevřeného řízení, správní řízení v těchto věcech však nemohla být z procesních důvodů ukončena meritorním rozhodnutím). Zadavatel tedy musel mít v průběhu otevřeného zadávacího řízení pochybnosti o zákonnosti nastavení zadávacích podmínek. Ke zrušení zadávacího řízení však došlo z důvodu, že jediná nabídka, kterou zadavatel obdržel, nespĺnila zadávací podmínky. Po zrušení otevřeného řízení zaslal zadavatel výzvu k jednání jedinému uchazeči, který se zúčastnil předchozího otevřeného řízení, a tomuto uchazeči zakázku zadal.

Úřad v předmětném správním řízení dospěl k závěru, že zadávací podmínky veřejné zakázky zadávané v jednacím řízení s uveřejněním byly nezákonné, neboť byly nastaveny netransparentně a diskriminačně (zadavatel neposkytl dostatečné informace k vypracování nabídky, což bylo potvrzeno i znaleckým posudkem, který si Úřad nechal zpracovat). Nezákonně byly tedy nastaveny i zadávací podmínky předcházejícího otevřeného řízení, neboť zadávací dokumentace pro obě řízení byly totožné. Z uvedeného Úřad dovodil, že zadavatel nebyl oprávněn zadávat následně veřejnou zakázku v jednacím řízení s uveřejněním. Formální naplnění podmínek stanovených zákonem vždy neznamená, že postup zadavatele v určitém druhu zadávacího řízení bude v souladu se zákonem. Účelem a smyslem jednacím řízení s uveřejněním bez uveřejnění oznámení o jeho zahájení podle § 22 odst. 2 ZVZ je zejména umožnit jeho jednodušší proces a rychlost realizace předmětné veřejné zakázky, což zákonodárce umožňuje pouze z toho důvodu, že je předpokládáno, že řádná a efektivní soutěž o zakázku proběhla již v předchozím otevřeném řízení. V přezkoumávaném případě však Úřad shledal, že řádná soutěž o zakázku v původním otevřeném řízení neproběhla. Zadavatel tedy nebyl oprávněn postupovat v jednacím řízení s uveřejněním bez uveřejnění oznámení o jeho zahájení podle § 22 odst. 2 ZVZ a byl povinen uveřejnit oznámení o zahájení předmětného zadávacího řízení. Vzhledem k tomu, že tak neučinil, konstatoval Úřad spáchání správního deliktu podle § 120 odst. 1 písm. c) ZVZ. V takovém případě je Úřad oprávněn uložit zákaz plnění smlouvy. Jelikož Úřad neshledal žádné důvody veřejného zájmu, které by svědčily o nutnosti pokračovat v plnění smlouvy (NEN není jediným systémem pro zadávání veřejných zakázek a nemůže tak nastat situace, že by zakázky v prostředí České republiky nemohly být zadávány), uložil zákaz plnění smlouvy.

GR OL – Poskytování zabezpečených komunikačních služeb pro vězněné osoby

Zadavatel: **Česká republika – Vězeňská služba České republiky**

Spisová značka: **S0726,S0753/2016**

Datum nabytí právní moci: **5. 1. 2018 (potvrzeno R0161,R0163/2017)**

Nápravné opatření: **uložení zákazu plnění smlouvy s odkladem vykonatelnosti 12 měsíců**

Pokuta: **100 000 Kč**

Rozhodováno podle zákona č. 139/2006 Sb., o koncesních smlouvách a koncesním řízení

Úřad ve věci vydal 26. 1. 2017 prvostupňové rozhodnutí, které bylo předsedou Úřadu zrušeno a vráceno k opětovnému projednání. Úřad v intencích rozhodnutí předsedy Úřadu případ opětovně posoudil a provedl posouzení, zda zadavatel při stanovení předpokládaného příjmu koncesionáře ve smyslu § 4 koncesního zákona postupoval v souladu s koncesním zákonem, zda podané nabídky správnost výchozího předpokladu potvrdily a zda byl zadavatel oprávněn uzavřít smlouvu na koncesi malého rozsahu bez uveřejnění oznámení o zahájení koncesního řízení.

Úřad v komentovaném rozhodnutí dospěl k závěru, že se zadavatel dopustil správního deliktu tím, že uzavřel koncesní smlouvu na základě výběrového řízení realizovaného s odkazem na § 5 odst. 2 koncesního zákona bez uveřejnění oznámení o zahájení koncesního řízení, aniž k tomu byly splněny zákonné předpoklady, neboť předpokládaný příjem koncesionáře v dotčeném případě přesahoval 20 milionů korun.

Úřad k výpočtu předpokládaného příjmu koncesionáře uvedl, že zadavatel je povinen reflektovat veškeré možné předpokládané příjmy, které mohou budoucímu koncesionáři z realizace předmětu koncesní smlouvy plynout; zadavatel tak v rámci jeho výpočtu musí zohlednit zejména charakter předmětu koncesní smlouvy. V šetřeném

případě, kdy je předmětem koncesní smlouvy poskytování zabezpečených komunikačních služeb pro vězněné osoby, bylo nutné při výpočtu předpokládaného příjmu koncesionáře kalkulovat jednak s předpokládaným objemem protelefonovaných minut, popřípadě sekund za období trvání předmětné koncesní smlouvy, jednak s předpokládanou cenou, která bude za „protelefonovanou“ časovou jednotku účtována.

Úřad ve věci shrnul, že v šetřeném případě nebyl nejzásadnější skutečností předpokládaný objem hovorů, nýbrž cena hovoru. Zadavatel dle názoru Úřadu rezignoval na řádné a pečlivé podložení svých legitimních úvah ohledně předpokládané ceny hovorů tak, aby byly transparentní a následně přezkoumatelné Úřadem. Kvalifikované, objektivní a řádné zjišťování předpokládané ceny hovorů k výpočtu celkového předpokládaného příjmu koncesionáře ze strany zadavatele před zahájením koncesního řízení bylo přitom v šetřeném případě zcela zásadní, když zadavatel nemohl ani podpůrně vycházet z koncesí stejného či obdobného druhu, neboť takové zřejmě neexistovaly, popřípadě o nich zadavatel nevěděl. Smlouvy, které zadavatel vzal za podklad pro cenu hovorů, nebylo možné považovat podle § 13 odst. 2 ZVZ, který lze dle názoru předsedy Úřadu přiměřeně aplikovat i pro zjišťování předpokládaného příjmu koncesionáře, za údaje a informace o zakázkách stejného či podobného předmětu plnění. Zadavatel neprovedl ani průzkum trhu a nepředložil Úřadu ani jiné informace, z nichž mohl kvalifikovaně vycházet; zadavatel ani neprokázal, že v dané věci provedl ekonomickou analýzu, jak tvrdil.

Vzhledem k výše uvedenému Úřad konstatoval, že v šetřeném případě zadavatel při stanovení předpokládaného příjmu koncesionáře ve smyslu § 4 koncesního zákona nepostupoval v souladu s koncesním zákonem, když předpokládaný příjem koncesionáře nestanovil na podkladě dostatečně kvalifikovaných odhadů a průzkumů. Správnost výchozího předpokladu zadavatele nepotvrdily ani podané nabídky uchazečů v šetřeném koncesním řízení, neboť u dvou z podaných nabídek by předpokládaný příjem koncesionáře překročil 20 milionů korun a jediná podaná nabídka, u níž by předpokládaný příjem koncesionáře mohl být nižší než 20 milionů korun, nemůže znamenat, že byl předpokládaný příjem koncesionáře stanoven správně.

V posuzovaném případě došlo k podstatnému omezení hospodářské soutěže, neboť pokud by zadavatel postupoval v souladu s koncesním zákonem a provedl koncesní řízení zahájené uveřejněním jeho oznámení podle § 31 odst. 4 koncesního zákona, nelze vyloučit, že by obdržel nabídky také od jiných dodavatelů, kteří by mohli předložit ekonomicky výhodnější nabídky než vybraný uchazeč.

Zadavateli byl uložen zákaz plnění *Koncesní smlouvy o poskytování zabezpečených služeb elektronických komunikací vězněných osob* uzavřené s vybraným uchazečem. Zákaz plnění smlouvy byl uložen s odkladem 12 měsíců od nabytí právní moci rozhodnutí, a to s ohledem na možnost zadavatele realizovat nové koncesní řízení v souladu se zákonem.

Smlouva o veřejné službě v přepravě cestujících v Ostrově uzavřená přímým zadáním

Zadavatel: **město Ostrov**

Spisová značka: **S0370/2017**

Datum nabytí právní moci: **8. 12. 2017**

Pokuta: **26 000 Kč**

Rozhodováno podle zákona č. 194/2010 Sb., o veřejných službách v přepravě cestujících

Úřad na základě podnětu získal pochybnost o tom, zda obviněný postupoval v souladu se zákonem č. 194/2010 Sb., o veřejných službách v přepravě cestujících a o změně dalších zákonů (dále jen „zákon o přepravě“), když s dopravcem Dopravní podnik Ostrov, s. r. o., uzavřel smlouvu o veřejných službách v přepravě cestujících přímým zadáním s odkazem na vznik mimořádné situace zapříčiněné přerušением poskytování přepravní služby.

Úřad se v řízení o přestupku zabýval podrobně výkladem pojmu „mimořádná situace“ a „přerušением poskytování“ ve smyslu § 18 písm. b) a § 22 zákona o přepravě v návaznosti na ustanovení čl. 5 odst. 5 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1370/2007, o veřejných službách v přepravě cestujících po železnici a silnici a o zrušení nařízení Rady (EHS) č. 1191/69 a č. 1107/70.

Úřad výkladem uvedených norem dospěl k závěru, že pro vznik situace „přerušeni poskytování“ veřejných služeb v přepravě cestujících či podmínky bezprostřední hrozby takového přerušeni je předpokladem existence smlouvy o veřejných službách v přepravě cestujících uzavřené mezi objednatelem a dopravcem, přičemž tato přepravní služba musí být nějakou mimořádnou situací přerušena (například shoření autobusů vlivem požáru u přepravce).

V řízení o přestupku Úřad rozhodl, že obviněný se dopustil přestupku podle § 33 písm. f) zákona o přepravě tím, že uzavřel s dopravcem smlouvu o veřejných službách v přepravě cestujících přímým zadáním s odkazem na vznik mimořádné situace spočívající v přerušeni poskytování veřejných služeb, aniž by byly splněny podmínky pro postup podle § 18 písm. b) v návaznosti na § 22 odst. 1 písm. a) zákona o přepravě, neboť k mimořádné situaci přerušeni poskytovaných služeb v daném případě nedošlo. Obviněný předmětnou smlouvu uzavřel v době, kdy neměl smluvně zajištěno poskytování veřejných služeb v přepravě cestujících. Smlouva s předchozím dopravcem byla uzavřena na dobu určitou a její účinnost zanikla uplynutím času, na který byla sjednána. K uzavření nové smlouvy pro tvrzenou existenci podmínek dle § 22 zákona o přepravě došlo až jedenáctý den po skončení účinnosti předchozí smlouvy. K přerušeni či ohrožení poskytování veřejných služeb v přepravě cestujících tedy nedošlo, neboť ke dni uzavření nové smlouvy neexistoval závazek poskytování těchto služeb, k jehož přerušeni či ohrožení (v mimořádné situaci) by mohlo dojít.

Nákup tiskáren pro celní správu

Zadavatel: **Česká republika – Generální ředitelství cel**

Spisová značka: **S0296/2017**

Datum nabytí právní moci: **4. 10. 2017**

Nápravné opatření: **zrušení úkonů zadavatele souvisejících s posouzením nabídky**

Rozhodnuto podle zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách

Úřad se v šetřeném případě zabýval otázkou vyhodnocení a objasňování údajů obsažených v nabídkách jednotlivých účastníků zadávacího řízení. Úřad posuzoval, zda byl zadavatel oprávněn vyloučit účastníka zadávacího řízení na základě údajů obsažených ve veřejně dostupném produktovém listu nabízeného zařízení, přestože z nabídky daného účastníka nesplnění zadávacích podmínek nevyplývalo. Proti rozhodnutí o vyloučení podal daný účastník námitky, jejichž součástí bylo prohlášení výrobce, že nabízené zařízení po softwarové úpravě a přehrání firmware splňuje požadavky zadavatele. Zadavatel ovšem po přezkoumání námitek uzavřel, že prohlášení výrobce nepovažuje za spolehlivý skutkový podklad a námitkám nevyhověl.

Úřad ve svém rozhodnutí konstatoval, že z pohledu dodržení zásady transparentnosti ob stojí pouze takové posouzení nabídek, jehož výsledkem bude jednoznačně přezkoumatelný závěr o tom, zda nabídka zákonně požadavky a požadavky zadavatele stanovené v zadávacích podmínkách splňuje či nikoli. Zadavatel tedy musí mít po podání nabídek najisto postaveno, zda nabídky vyhovují zadávacím podmínkám. Úřad dospěl k závěru, že veřejně dostupný produktový list nelze bez dalšího považovat za spolehlivý skutkový podklad pro případné vyloučení, obzvláště v případě ICT zařízení, která podléhají vývoji a inovacím nejen před uvedením na trh, ale také v rámci podpory zařízení po jejich uvedení na trh, a údaje obsažené v těchto veřejně dostupných produktových listech tak nemusí být vždy aktuální.

Úřad dále dospěl k závěru, že přestože institut písemného vysvětlení nabídky představuje možnost, nikoli povinnost zadavatele, mohou existovat situace, kdy je využití institutu písemného vysvětlení nabídky jedinou možností, jak má zadavatel postupovat, aby měl spolehlivý skutkový podklad pro svůj jednoznačný závěr, zda nabídka splňuje či nesplňuje zadávací podmínky. Zadavatel v šetřeném případě tedy mohl daného účastníka instruovat, které doklady má pro prokázání splnění požadovaných podmínek dodat, a vyvaroval by se tak situaci, kdy až po samotném vyloučení pouze konstatoval, že účastníkem předložené potvrzení výrobce nepovažuje za spolehlivý podklad.

Zajištění údržby veřejného osvětlení v Praze (JŘBU)

Zadavatel: **hlavní město Praha**

Spisová značka: **S0076/2017**

Datum nabytí právní moci: **10. 7. 2017 (potvrzeno R0077,0078/2017)**

Nápravné opatření: **uložení zákazu plnění smlouvy**

Rozhodováno podle zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek

Úřad se v daném řízení, iniciovaném na základě návrhu na zákaz plnění smlouvy, zabýval přezkoumáním postupu hlavního města Prahy při uzavření smlouvy na poskytování služeb k zajištění fungování veřejného osvětlení. Uvedenou smlouvu uzavřel zadavatel na dobu neurčitou se společností PREDistribuce, a. s., v návaznosti na proběhnuté jednací řízení bez uveřejnění, které zadavatel odůvodňoval krajně naléhavými okolnostmi, jež nemohl předvídat a ani je nezpůsobil.

Ve svém rozhodnutí Úřad vyšel především z povahy jednacího řízení bez uveřejnění jakožto výjimečného postupu, jenž omezuje hospodářskou soutěž, a smyslu tohoto institutu. Úřad přitom dovodil, že na základě jednacího řízení bez uveřejnění, vyvolaného krajně naléhavými okolnostmi, nelze uzavřít smlouvu na dobu neurčitou bez současného stanovení přiměřené rozvazovací podmínky. Plnění totiž může být prostřednictvím jednacího řízení bez uveřejnění zajištěno pouze po nezbytně nutnou dobu, tedy po dobu, kdy trvá krajně naléhavá situace, respektive než bude zadavatel schopen příslušný předmět plnění zajistit jiným způsobem v souladu se zákonem. Dle názoru Úřadu je z podstaty věci zřejmé, že uvedená krajní naléhavost nemůže trvat neomezenou dobu. Úřad zakázal plnění předmětné smlouvy, nicméně z důvodu veřejného zájmu na zajištění funkčnosti veřejného osvětlení v Praze účinnost tohoto zákazu odložil o šest měsíců od nabytí právní moci rozhodnutí.

Úklidové služby pro FEKT

Zadavatel: **Vysoké učení technické v Brně, Fakulta elektrotechniky a komunikačních technologií**

Spisová značka: **S0361/2017**

Datum nabytí právní moci: **12. 2. 2018 (potvrzeno R0211/2017)**

Nápravné opatření: **zrušení úkonu zadavatele**

Rozhodováno podle zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek

V předmětném rozhodnutí se Úřad poprvé vyjádřil k aplikaci institutu tzv. self-cleaningu, konkrétně k otázce povinné akceptace obnovy způsobilosti účastníka zadávacího řízení.

Úřad mimo jiného konstatoval, že zadavatel nepostupoval v souladu se zákonem, když posoudil nápravné opatření přijaté navrhovatelem jako nedostatečné k obnovení způsobilosti navrhovatele k účasti v zadávacím řízení, ačkoli navrhovatel v rámci námitek proti rozhodnutí o vyloučení obnovu své způsobilosti prokázal. Navrhovatel doložil, že původního jednatele (jediného člena statutárního orgánu), který nesplňoval podmínku dle § 74 odst. 1 písm. a) ZZVZ, nahradil jednatelem novým (jediným členem statutárního orgánu), který již předmětnou základní způsobilost splňoval. Zadavatel tak měl za této situace dospět k závěru, že způsobilost navrhovatele byla obnovena, a předchozí rozhodnutí o vyloučení navrhovatele zrušit.

Druhostupňové řízení

V oblasti druhostupňového rozhodování došlo k mírnému nárůstu počtu podaných rozkladů na celkových 246. Vydáno pak bylo celkem 286 druhoinstančních rozhodnutí, přičemž téměř v 60 procentech případů došlo k potvrzení napadeného rozhodnutí a zamítnutí rozkladu. V 73 rozhodnutích byly potvrzeny uložené sankce v celkové výši přesahující 32 milionů korun. Tyto pokuty jsou příjmem státního rozpočtu.

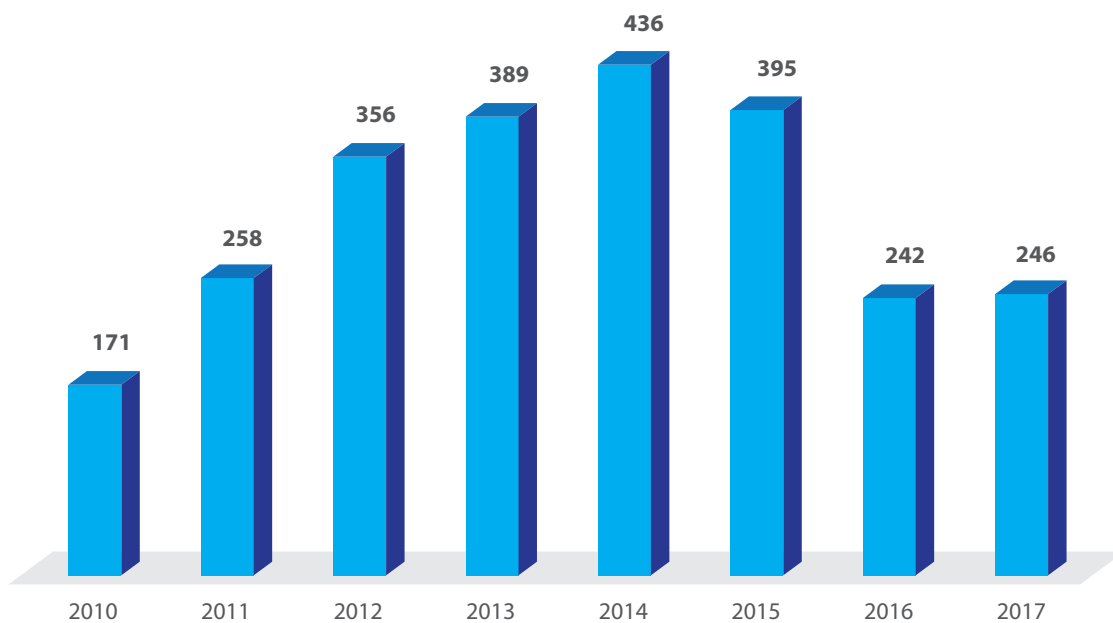
Druhostupňový orgán se soustředil zejména na zkrácení délky správního řízení, přičemž průměrně byla vydána rozhodnutí o rozkladech podaných v roce 2017 v 52 dnech, počítáno od předání spisové dokumentace

prvostupňovým orgánem do vydání rozhodnutí předsedou Úřadu. K 31. 12. 2017 tak druhý stupeň evidoval v oblasti veřejných zakázek pouhých 54 nedokončených případů. Jednalo se pouze o správní řízení o rozkladech přijatých v posledních dvou měsících roku 2017, o nichž se tak rozhodovalo až na počátku roku následujícího.

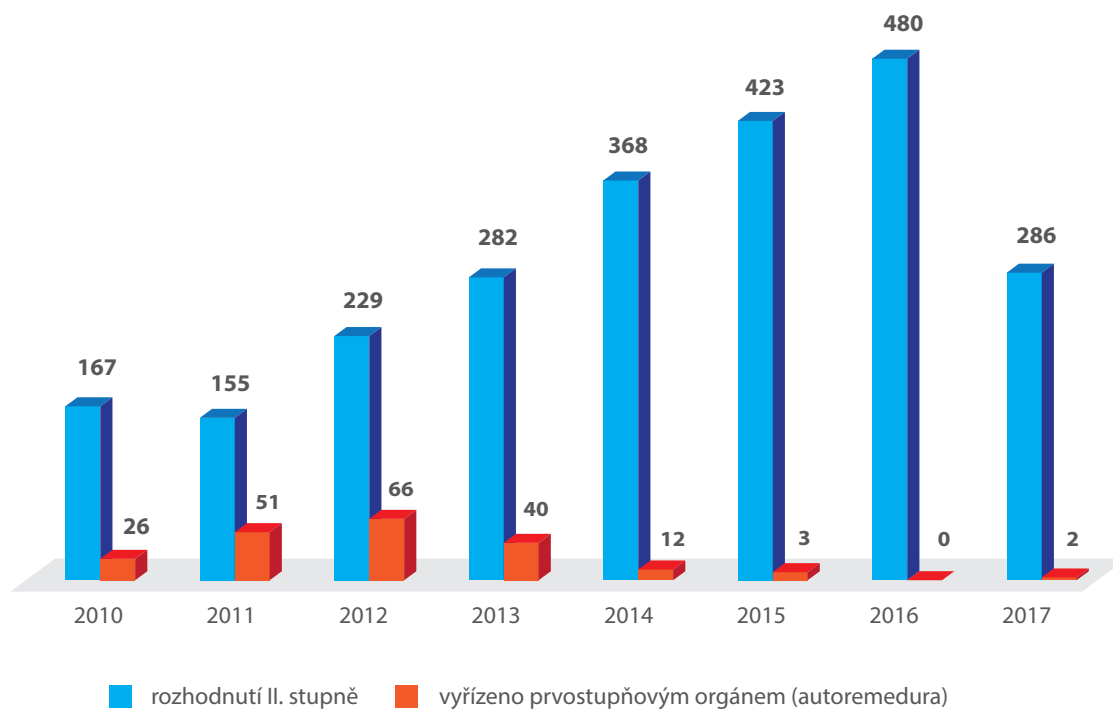
Statistika činnosti na druhém stupni

Počet rozkladů podaných proti prvoinstančním rozhodnutím		246
Zahájená správní řízení II. stupně		246
Správní řízení znovuotevřená vzhledem k zrušujícím rozsudkům správních soudů		16
Správní řízení II. stupně neukončená k 31. 12. 2017		54
Vydaná rozhodnutí o rozkladech	celkem	286
	z toho	
	• potvrzeno rozhodnutí I. stupně a rozklad zamítnut	163
	• zrušeno rozhodnutí I. stupně a vráceno Úřadu k dalšímu řízení	32
	• zrušeno rozhodnutí I. stupně a správní řízení o rozkladu zastaveno	69
	• rozklad zamítnut pro opožděnost	3
	• rozklad zamítnut pro nepřipustnost	1
	• rozhodnutí I. stupně změněno	2
	• usnesení předsedy o zastavení řízení o rozkladech	16
Počet rozkladů vyřízených prvním stupněm (autoremedura)		2
Procesní usnesení předsedy Úřadu		51
Rozhodnutí vydaná v přezkumném řízení		3
Rozhodnutí vydaná předsedou Úřadu o nařízení předběžného opatření		4
Opravné rozhodnutí předsedy Úřadu		1
Pokuty	počet uložených pokut	73
	výše uložených pokut	32 608 000 Kč

Počet rozkladů podaných proti rozhodnutím I. stupně

Počet rozkladů vyřízených v řízeních o rozkladech

VYBRANÉ PŘÍPADY

Trojský most

Zadavatel: **hlavní město Praha**

Spisová značka: **R0005/2017**

Datum nabytí právní moci: **16. 3. 2017**

Pokuta: **11 000 000 Kč**

Rozhodnuto podle zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách

Rozhodnutí předsedy Úřadu bylo napadeno žalobou

Předseda Úřadu potvrdil pokutu ve výši 11 milionů korun pro hlavní město Prahu za správní delikt spáchaný v souvislosti s podstatným rozšířením předmětu veřejné zakázky na realizaci Trojského mostu, jenž byl zcela odlišnou stavbou nejen vizuálně, ale též svými parametry a rovněž cenou, od jeho původně dohodnutého předmětu ve smlouvě o dílo.

Předseda Úřadu v potvrzujícím rozhodnutí konstatoval, že v situaci, kdy zadavatel postupuje zcela mimo zadávací řízení, přičemž změny již uzavřeného závazku právně nijak „neošetruje“, udržuje protiprávní stav, který vyvolal, když změnil původně vysoutěženou část veřejné zakázky tak, že původní Trojský most nechal nahradit mostem zcela jiným. V návaznosti na rozsudek Soudního dvora ve věci *Presstext* a zejména pak i na obsah ustanovení § 82 odst. 7 zákona o veřejných zakázkách, byla vyvrácena domněnka zadavatele vyjádřená v rozkladu, že „změny nového Trojského mostu oproti původní zadávací dokumentaci byly pouhou konkretizací stavebních prací dle smlouvy o dílo“ a že „tyto změny oproti původní zadávací dokumentaci nebyly takového rozsahu, aby byly s to umožnit účast jiných subjektů v původním zadávacím řízení“. Podstatné rozšíření předmětu veřejné zakázky z podoby původního Trojského mostu do nového Trojského mostu s cenou navýšenou více než dvojnásobně mohlo ovlivnit výběr nejvhodnější nabídky a tím, že zadavatel při tak podstatné změně veřejné zakázky neprovedl řádné zadávací řízení, znemožnil účast dalších potenciálních dodavatelů, kteří mohli nabídnout výhodnější podmínky a nižší smluvní cenu.

Předseda Úřadu shledal výši pokuty 11 milionů korun za zcela přiměřenou, jelikož pomyslná horní hranice uložené pokuty mohla být vzhledem k mimořádně vysoké sumě skutečně proinvestovaných částek na tuto veřejnou zakázku nepoměrně vyšší.

Výběr dopravce k zajištění dopravní obslužnosti města Třebíče a vybraných okolních obcí

Zadavatel: **město Třebíč**

Spisová značka: **R0016/2017/VZ**

Datum nabytí právní moci: **24. 3. 2017**

Pokuta: **1 500 000 Kč**

Rozhodnuto podle zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách

Úřad ve správním řízení zahájeném z moci úřední přezkoumával v návaznosti na obdržené podněty postup zadavatele při stanovení zadávacích podmínek na nadlimitní veřejnou zakázku nazvanou *Výběr dopravce pro uzavření smlouvy o poskytování veřejných služeb v přepravě cestujících veřejnou linkovou autobusovou dopravou k zajištění dopravní obslužnosti města Třebíče a vybraných okolních obcí*. Úřad se v této souvislosti zabýval zejména tím, zda závazek dopravce k zajištění krytého parkovacího stání pro všechna používaná vozidla po celou dobu trvání smlouvy, zakotvený v bodě 5.8 závazného návrhu smlouvy na veřejnou zakázku, je odůvodněný a není s ohledem na okolnosti zadávacího řízení diskriminační. Při vlastním posouzení věci Úřad vzal v úvahu především krátkou časovou prodlevu mezi předpokládaným ukončením zadávacího řízení a stanoveným datem zahájení plnění veřejné zakázky, průzkum mezi ostatními dopravci na trhu, jakož i obvyklost a opodstatněnost dotčeného požadavku na krytá parkovací stání, a dospěl k závěru, že se zadavatel stanovením této zadávací podmínky dopustil správního deliktu tím, že nedodržel zásadu zákazu diskriminace dle § 6 odst. 1 ZVZ, přičemž jeho postup mohl podstatně ovlivnit výběr nejvhodnější nabídky.

Zadavatel se dopustil porušení zákona ve formě skryté diskriminace, neboť požadavek na krytá parkovací stání není legitimní ani přiměřený a současně diskriminuje takové dopravce, kteří krytými parkovacími stáními v dostatečném rozsahu (a časovém předstihu) nedisponují, tedy v zásadě všechny potenciální dopravce s výjimkou stávajícího poskytovatele služeb, který jako jediný podal nabídku a stal se vybraným uchazečem, s nímž byla uzavřena smlouva na veřejnou zakázku. Výši uložené pokuty v částce 1,5 milionu korun odůvodnil Úřad zejména s akcentem na typovou závažnost správního deliktu a na preventivní funkci správního trestání, neboť pokuta byla přes svou významnou absolutní výši zadavateli uložena při samé spodní hranici zákonné sazby.

Prezentace Ministerstva zemědělství na mezinárodních veletrzích a výstavách v zahraničí v roce 2017

Zadavatel: **Česká republika – Ministerstvo zemědělství**

Spisová značka: **R0048/2017**

Datum nabytí právní moci: **12. 5. 2017**

Pokuta: **90 000 Kč**

Rozhodnuto podle zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách

V posuzovaném případě se jeden z uchazečů dopustil dvou nejasností v nabídce, a to jednak v návrzích smluv na zajištění veletrhů Internationale Grüne Woche 2017, Biofach 2017, ANUGA 2017 a dále pak v položkovém rozpočtu na zajištění veletrhu Internationale Grüne Woche 2017. Zadavatel pro hodnocení nabídek stanovil v rámci hodnotícího kritéria ekonomické výhodnosti nabídky dvě dílčí hodnotící kritéria, a to celkovou nabídkovou cenu v korunách včetně DPH s váhou 70 % jako matematické kritérium a dále architektonický návrh na realizaci veletržního stánku Ministerstva zemědělství s váhou 30 % jako kritérium subjektivní.

Úřad posoudil, že je-li nabídková cena hodnotícím kritériem, pak postup podle § 76 odst. 3 zákona nemůže vést k žádným opravám údajů obsažených v položkách výkazu výměr, jež by vedly ke změně celkové nabídkové ceny. Úřad však dovodil, že i když nabídka obsahovala několik početních chyb, jednalo se o chyby v dílčích položkách, nemající vliv na výši celkové nabídkové ceny, respektive nejasnosti na první pohled zřejmé, lehce popsatelné a současně vysoce pravděpodobně snadno vysvětlitelné. Tyto nejasnosti tedy nevedly ke změně celkové nabídkové ceny včetně DPH, jakožto ceny hodnocené. V souladu s rozhodovací praxí soudů, kdy nemá být na straně jedné pojetí institutu vysvětlení nabídky vykládáno příliš formalisticky, na straně druhé nelze prostřednictvím vysvětlení nejasností v nabídce doplňovat nabídku, Úřad dospěl k závěru, že v posuzovaném případě bylo na místě využít institut vysvětlení nabídky ve smyslu § 76 odst. 3 zákona. Pokud by zadavatel využil institut vyjasnění nabídky dle § 76 odst. 3 zákona a nevyloučil uchazeče, který se dopustil snadno vysvětlitelných početních chyb v nabídce, mohl by se tento stát vítězným uchazečem, neboť zadavatel vybranému uchazeči neudělil plný počet bodů za subjektivní dílčí hodnotící kritérium a nabídka uchazeče nebyla v této fázi zadávacího řízení v rámci subjektivního hodnotícího kritéria hodnocena.

Zajištění technické podpory k produktům využitých v IS NEN

Zadavatel: **Česká republika – Ministerstvo pro místní rozvoj**

Spisová značka: **R0147/2017**

Datum nabytí právní moci: **4. 12. 2017**

Nápravné opatření: **nebyly shledány důvody pro uložení nápravného opatření**

Rozhodováno podle zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek

Úřad ve správním řízení zahájeném na návrh prošetřoval, zda zadávací podmínky veřejné zakázky nejsou diskriminační a nerovné. Zadavatel totiž v zadávacím řízení požadoval podporu a licence k produktům společnosti Tesco SW a. s. Dle navrhovatele se jednalo o produkty společnosti, která informační systém Národního elektronického nástroje z velké části vybudovala a realizací IS NEN vznikla závislost na produktech této společnosti. Dle navrhovatele tedy zadávací podmínky zvýhodňovaly společnost Tesco SW a její partnery, kteří mohli ovlivnit vlastní činností okruh uchazečů a výši jejich nabídkových cen. Za účelem přípravy nabídky byli totiž potenciální

dodavatelé nuceni oslovit příslušné výrobce technologií, přičemž v rámci obchodního jednání museli v souladu se zadávacími podmínkami zajistit a v nabídce doložit nejen příslušné doklady od výrobců SW nutné pro podání nabídky vůbec, ale především při jednání s těmito výrobci získali příslušní dodavatelé podklady pro sestavení nabídkové ceny s ohledem na předmět plnění.

Úřad zadávací podmínky posoudil a dospěl k závěru, že tyto neznevýhodňují potenciální uchazeče o veřejnou zakázku a nejsou diskriminační ani nerovné. Ze závěrů Úřadu plyne, že veřejnou zakázku mohou realizovat i dodavatelé, kteří nejsou zároveň autory jednotlivých částí informačního systému. Nedochází tedy k omezení okruhu potenciálních dodavatelů, jak uvádí navrhovatel. Úřad ve svém rozhodnutí zohlednil i to, že si zadavatel pro zadání veřejné zakázky zvolil otevřené řízení, u kterého se presumuje nejvyšší míra zachování otevřenosti hospodářské soutěže.

Úřad tak dospěl k závěru, že zadavatel postupoval správně a zákonně při vyhotovení zadávacích podmínek a návrh zamítl.

Nový dopravní odbavovací systém DPP

Zadavatel: **Dopravní podnik hlavního města Prahy, akciová společnost**

Spisová značka: **R118/2017**

Datum nabytí právní moci: **22. 9. 2017**

Pokuta: **50 000 Kč**

Rozhodnutí předsedy Úřadu bylo napadeno žalobou.

Předseda Úřadu zamítl rozklad podaný zadavatelem a potvrdil rozhodnutí prvního stupně, v němž Úřad uložil zadavateli pokutu ve výši 50 tisíc korun za správní delikt, kterého se zadavatel dopustil tím, že nevypořádal námitky směřované proti režimu této veřejné zakázky a proti jejímu zadání mimo zadávací řízení v rozporu se ZZVZ.

Argumentace zadavatele byla založena na premise, že pokud zadavatel zadává veřejnou zakázku mimo zadávací řízení (v šetřeném případě proto, že zadávaná veřejná zakázka je dle tvrzení zadavatele podlimitní sektorovou veřejnou zakázkou), nevztahuje se na něj ani úprava podávání námitek obsažená v ZZVZ, respektive se na něj nevztahuje povinnost vyřizovat námitky. Podle § 241 odst. 2 písm. c) ZZVZ však lze námitky podat proti režimu veřejné zakázky, a rovněž tak proti postupu zadavatele, který směřuje k zadání veřejné zakázky mimo zadávací řízení v rozporu se ZZVZ. Úřad tedy v tomto správním řízení nemusel řešit, zda daná veřejná zakázka byla podlimitní či nadlimitní a zda zadavatel výjimku danou § 158 odst. 1 ZZVZ využil oprávněně, neboť deliktem je samotné nevyřízení námitek podle § 245 ZZVZ. Ustanovení § 241 odst. 2 písm. c) ZZVZ totiž přímo pamatuje na situaci, kdy zadavatel veřejnou zakázku zadává mimo zadávací řízení. Výklad zadavatele by v důsledku znamenal, že se komentované ustanovení ZZVZ v podstatě nikdy nemůže uplatnit. Pak by bylo otázkou, proč by zákonodárce toto ustanovení do ZZVZ začleňoval. Ačkoli obecně platí, že při postupu mimo zadávací řízení „klasické“ námitky podávat nelze, z čehož vyplývá, že ani neexistuje povinnost zadavatele v těchto případech případně námitky vypořádat, začleněním ustanovení § 241 odst. 2 písm. c), potažmo § 250 odst. 1 písm. f) zákonodárce zamýšlel upravit určitý specifický případ odlišně, a sice ten, kdy námitky směřují právě proti skutečnosti, že zadavatel postupuje mimo zadávací řízení, ačkoli dle stěžovatele by měl veřejnou zakázku zadávat v jednom ze zadávacích řízení upravených ZZVZ. Námitky směřující proti postupu zadavatele mimo zadávací řízení jsou jedinou výjimkou, kdy zadavatel musí na námitky reagovat, přestože nevede zadávací řízení podle zákona.

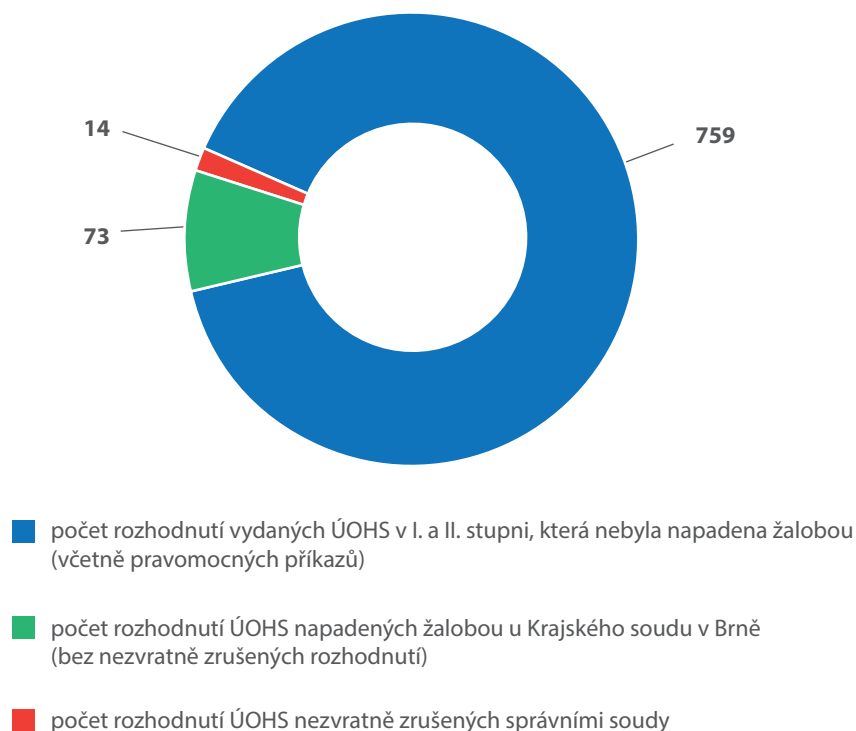
Soudní přezkum

V oblasti soudního přezkumu rozhodnutí Úřadu týkajících se veřejných zakázek byl zaznamenán podstatný nárůst podaných žalob ke Krajskému soudu v Brně, a to o plných 38 procent. Žaloby byly podány v celkem 87 případech a napadáno je tak přibližně každé třetí druhostupňové rozhodnutí. O více než 27 procent se zvýšil také počet kasačních stížností podaných k Nejvyššímu správnímu soudu. Úřadu tedy výrazně narostla agenda související s obhajobou proti žalobám a zastupování před soudem.

Statistika soudního přezkumu

Počet žalob podaných ke Krajskému soudu v Brně		87
Počet kasační stížností podaných k Nejvyššímu správnímu soudu		51 (z toho 26 podal ÚOHS a 25 protistrany)
Počet vydaných rozsudků	Krajský soud v Brně	68
	Nejvyšší správní soud	37
z toho ve prospěch ÚOHS	Krajský soud v Brně	40
	Nejvyšší správní soud	23
ve prospěch protistrany	Krajský soud v Brně	28
	Nejvyšší správní soud	14
Procento úspěšnosti rozhodnutí ÚOHS vzhledem k celkovému počtu vydaných rozhodnutí I. a II. stupně v roce 2017 (tj. 846 rozhodnutí)		98,35 %

Úspěšnost rozhodnutí ÚOHS v oblasti veřejných zakázek v roce 2017

VYBRANÉ PŘÍPADY

Studie celkové rekonstrukce veřejného osvětlení města Břeclavi včetně lokalit Poštorná a Charvátská Nová Ves

Zadavatel: **město Břeclav**

Spisová značka: **R398/2014, 29 Af 37/2015**

Datum nabytí právní moci: **23. 2. 2015**

Pokuta: **1 000 000 Kč**

Rozhodnuto podle zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách

Rozhodnutí předsedy Úřadu bylo napadeno žalobou, která byla Krajským soudem v Brně zamítnuta.

Předseda Úřadu zamítl rozklad podaný zadavatelem a potvrdil rozhodnutí prvního stupně, v němž Úřad uložil zadavateli pokutu ve výši jednoho milionu korun za správní delikt, kterého se zadavatel dopustil tím, že neuchoval dokumentaci o soutěži o návrh.

Zákon stanovil zadavateli povinnost uchovávat dokumentaci o veřejné zakázce po dobu pěti let od uzavření smlouvy. V předmětném případě zadavatel požadovanou dokumentaci opakovaně odmítl předložit s odkazem na zásadu zákazu sebeobviňování. Jelikož zadavatel Úřadu dokumentaci nepředložil, dospěl Úřad k závěru, že zadavatel dokumentaci neuchoval. Předseda Úřadu zohlednil fakt, že nemůže dojít k nežádoucí a absurdní situaci, kdy by opakované maření správního řízení zadavatelem a neplnění povinnosti dle správního řádu šlo k jeho prospěchu. Předseda Úřadu tak odmítl považovat požadavek na předložení již existujících dokumentů za nucení účastníka řízení k sebeobviňování.

Rozhodnutí předsedy Úřadu zadavatel napadl žalobou. Brojil proti tomu, že by byl jako účastník řízení zahájeného z moci úřední povinen zaslat Úřadu dokumentaci o soutěži o návrh, neboť taková povinnost je stanovena pouze v případě řízení zahájeného na návrh. Soud však podotkl, že zákon o veřejných zakázkách ukládá Úřadu vykonávat dohled nad postupem vybraných subjektů, z čehož lze dovodit, že Úřad přinejmenším mohl zadavatele o zaslání dokumentace požádat. Dále soud odkázal na správní řád, dle kterého mají správní orgány povinnost zjistit stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to i bez návrhu. K zadavatelem tvrzenému zákazu sebeobviňování soud uvedl, že orgán dohledu je oprávněn zavázat účastníka řízení k tomu, aby poskytl veškeré potřebné informace a aby mu předal případně příslušné dokumenty, a to i tehdy, když mohou sloužit k prokázání protiprávního jednání vůči němu samotnému. Přiznání absolutního práva nevypovídat by představovalo neodůvodněnou překážku výkonu dohledové pravomoci. Povinnost odpovědět na čistě skutkové otázky a vyhovění žádostem orgánů o předložení již předtím existujících dokumentů nemůže vést k porušení zákazu sebeobviňování. Právo nepřispívat k vlastnímu obvinění se v první řadě týká respektování vůle obviněného mlčet a nezahrnuje použití věcí, které existují nezávisle na jeho vůli, jako jsou kromě jiného dokumenty získané na základě příkazu. Soud tedy závěry Úřadu a jeho předsedy potvrdil a žalobu zadavatele zamítl.

Společenské centrum Trutnovska pro kulturu a volný čas – dodávka vybavení interiéru

Zadavatel: **město Trutnov**

Spisová značka: **R53/2014, 62 Af 44/2015, 9 As 189/2016**

Datum nabytí právní moci: **12. 2. 2015**

Pokuta: **50 000 Kč**

Rozhodnuto podle zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách

Rozhodnutí předsedy Úřadu bylo napadeno žalobou, která byla Krajským soudem v Brně zamítnuta.

Předseda Úřadu zamítl rozklad zadavatele a potvrdil rozhodnutí prvního stupně, kterým byl zadavatel shledán vinným tím, že nevyločil vybraného uchazeče z další účasti v zadávacím řízení, ačkoli jeho nabídka nespĺňovala požadavek zadavatele.

Úřad konstatoval, že obecně platí, že uchazeč, jehož nabídka obsahuje dodatečně upravované údaje, musí být z další účasti v zadávacím řízení vyloučen, přitom vysvětlení nabídky vyžádané postupem dle § 76 odst. 3 zákona může hodnotící komise akceptovat jen tehdy, pokud jeho prostřednictvím nedochází k faktické změně nabídky;

v opačném případě by zadavatel nedodržel zásadu rovného zacházení a zásadu transparentnosti ve vztahu k ostatním uchazečům o veřejnou zakázku. Z § 76 odst. 3 zákona tedy vyplývá, že nelze „vysvětlovat“ chyby týkající se nabídkové ceny, resp. ocenění položek tvořících podklad pro výpočet nabídkové ceny, a tyto chyby pak „opravovat“ formou změny nabídkové ceny.

Krajský soud shodně s Úřadem konstatoval, že k vysvětlení nabídky postupem dle § 76 odst. 3 zákona může hodnotící komise vyzvat jen tehdy, pokud to nevede ke změně nabídky. Je-li nabídková cena hodnotícím kritériem, pak takový postup nemůže vést k žádným opravám údajů obsažených v položkových rozpočtech, jež by vedly ke změně nabídkové ceny, byť by původní údaje obsažené v nabídce byly výsledkem chybné početní operace uchazeče. Za nepřipustnou změnu nabídky po dobu běhu zadávací lhůty je třeba pokládat změnu hodnot, jež jsou předmětem kteréhokoli z hodnotících kritérií.

Zadavatel proti rozsudku krajského soudu podal kasační stížnost. Nejvyšší správní soud se v rozsudku o ní ztožnil se závěry krajského soudu, že zadavatelem zvolený postup možný nebyl. Z § 43 zákona vyplývá vázanost uchazečů jejich nabídkami po dobu zadávací lhůty a tomu odpovídající povinnost zadavatele uzavřít smlouvu v souladu s návrhem smlouvy obsaženým v nabídce vybraného uchazeče podle § 82 zákona. V posuzované věci byla nabídka měněna ve prospěch zadavatele, což nelze v obecné rovině zcela vyloučit, nicméně taková změna je zcela vyloučena v případě, kdy má vliv na hodnocení nabídek, což jednoznačně měla. Pro hodnocení nabídek byla klíčová právě celková nabídková cena, a nikoliv dílčí ceny uvedené v položkovém rozpočtu.

Distributor léků pro Krajskou zdravotní, a. s.

Zadavatel: **Krajská zdravotní, a.s.**

Spisová značka: **R252/2014, 62 Af 21/2016**

Datum nabytí právní moci: **11. 12. 2015**

Pokuta: **500 000 Kč**

Rozhodnuto podle zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách

Rozhodnutí předsedy Úřadu bylo napadeno žalobou, která byla Krajským soudem v Brně zamítnuta.

Předseda Úřadu zamítl rozklad zadavatele a potvrdil rozhodnutí prvního stupně, v němž Úřad uložil zadavatelům pokutu ve výši 500 tis. Kč za sbíhající se správní delikty spočívající v tom, že zadavatel neomezil rozsah požadované kvalifikace dle § 50 odst. 3 ZVZ pouze na informace a doklady bezprostředně související s předmětem veřejné zakázky, stanovil nepřiměřenou minimální úroveň technických kvalifikačních požadavků dle § 56 odst. 7 písm. c) ZVZ, nestanovil hodnotící kritérium „Návrh způsobu poskytování služeb distribuce léčivých přípravků a zdravotnických prostředků“ dostatečně přesně a srozumitelně a dílčí hodnotící kritérium „Cena-výše distribuční přírůžky ke skutečně zaplacené ceně“ nevyjadřovalo vztah užitné hodnoty a ceny dle § 78 odst. 4 ZVZ.

Krajský soud na věc nahlíží v nosných ohledech shodně jako Úřad v napadeném a jemu předcházejícím rozhodnutí. K prvnímu správnímu deliktu krajský soud shrnul, že požadavek na poskytnutí obchodních marží bezprostředně nesouvisí s předmětem plnění veřejné zakázky a nedává zadavateli reálnou možnost seznat schopnost dodavatele plnění realizovat. Informace o obchodních maržích není v obchodních kruzích běžně dostupná a dodavatelé, coby podnikatelé mohou mít oprávněný zájem výši marže nesdělovat. Pokud tedy zadavatel po dodavatelích neoprávněně vyžadoval poskytnutí informace o konkrétní výši marže jednotlivých léčiv, mohl tento požadavek vést k odrazení dodavatelů z účasti v zadávacím řízení.

U druhého správního deliktu shodně s Úřadem shledal, že požadavky na doložení splnění technických kvalifikačních předpokladů v podobě hodnot dříve distribuovaných léčiv byly stanoveny excesivně a o zakázku se tak hypoteticky nemohli ucházet dodavatelé, kteří by se jinak – bez uplatnění těchto požadavků – o zakázku ucházet mohli.

Potvrdil i závěry Úřadu ve vztahu k třetímu správnímu deliktu, když konstatoval, že ze zadávací dokumentace není zřejmé, jakým způsobem sestaví hodnotící komise pořadí nabídek od nejvhodnější k nejméně vhodné, pouze je velmi obecně konstatováno, že nejvhodnější nabídka získá 100 bodů a každé následující nabídce bude přiřazeno bodové ohodnocení, které vyjadřuje míru splnění dílčího kritéria ve vztahu k nejvhodnější nabídce.

VEŘEJNÁ PODPORA

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže je v oblasti veřejné podpory koordinačním orgánem vykonávajícím centrální koordinační, poradenskou, konzultační a monitorující činnost ve všech oblastech, s výjimkou oblasti zemědělství a rybolovu, kde je věcně příslušné Ministerstvo zemědělství. Role Úřadu v oblasti veřejné podpory spočívá především ve spolupráci s poskytovateli při přípravě oznámení opatření veřejné podpory Evropské komisi, dále Úřad spolupracuje s Evropskou komisí a poskytovateli v rámci řízení před Komisí, a to jak v řízeních týkajících se oznámené veřejné podpory, tak i v případech protiprávní veřejné podpory, zneužití veřejné podpory, existujících režimů veřejné podpory či v případě, že Komise provádí na území České republiky šetření na místě. Úřad předkládá Komisi v souladu s příslušnými předpisy Evropské unie výroční zprávu o veřejných podporách poskytnutých v předchozím kalendářním roce na území České republiky. V oblasti legislativy Úřad zastupuje Českou republiku při projednávání a přípravě právních předpisů Evropské unie v oblasti veřejné podpory. Úřad je dále správcem centrálního registru podpor malého rozsahu a od roku 2016 také národním koordinátorem informačního systému Evropské komise Transparency Award Module (dále jen „elektronický systém Evropské komise TAM“). V rámci tzv. ex post monitoringů Evropská komise prostřednictvím Úřadu pravidelně provádí kontroly dodržování pravidel veřejné podpory v rámci oznámených programů podpory. V roce 2017 se kontrola týkala programů podpor poskytovaných na základě regionální investiční podpory.

Z pohledu pravidel pro veřejnou podporu se rok 2017 vyznačoval upřesňováním výkladových nástrojů a předpisů vzešlých z modernizace pravidel veřejné podpory. Evropská komise v rámci svého aktuálního přístupu zaměřeného na zkoumání náročných případů, přičemž standartní opatření veřejné podpory – realizovatelné na základě blokových výjimek – ponechává v gesci členských států, rozšířila a upravila působnost nařízení Komise č. 651/2014 ze dne 17. června 2014, kterým se v souladu s články 107 a 108 Smlouvy prohlašují určité kategorie podpory za slučitelné s vnitřním trhem (dále jen Obecné nařízení o blokových výjimekách či GBER). Evropská komise rovněž aktualizovala analytické formuláře pro aplikaci pravidel veřejné podpory na financování vybraných oblastí infrastrukturních projektů.

Rok 2017 byl také věnován prvnímu vyhodnocení povinnosti transparentnosti podpor Evropskou komisí. Povinnost transparentnosti vznikla od 1. 7. 2016 a na základě této povinnosti musí poskytovatelé zapisovat do elektronického systému Evropské komise TAM předepsané údaje o režimech podpory a o jednotlivých podporách přesahujících svou výší limity stanovené v relevantních předpisech pro veřejnou podporu. České republice patří čtvrté místo mezi členskými státy s největším počtem zaevidovaných údajů. Celkem bylo k 31. 12. 2017 zveřejněno 1 511 záznamů (za rok 2016 – 635 záznamů; v roce 2017 – 876 záznamů). Zhodnocením plnění povinnosti transparentnosti se také v závěru roku zabýval poradní výbor, na kterém Evropská komise prezentovala první vyhodnocení daného systému. Od počátku vzniku povinnosti dané podpory zaznamenávat zaevidovali poskytovatelé podpor v České republice do systému podpory dosahující v přepočtu částku téměř 1,5 miliardy eur a z časového hlediska zaznamenali všechny údaje do systému v souladu s právní úpravou. Evropská komise avizovala, že se bude i v roce 2018 zabývat kontrolou povinnosti transparentnosti a případného technického zdokonalování elektronického systému Evropské komise TAM.

V rámci metodického vedení poskytovatelů veřejné podpory⁵ Úřad spolu s Ministerstvem zemědělství připravil aktualizaci příručky k aplikaci pojmu „jeden podnik“ z pohledu pravidel podpory de minimis. Na základě aktuálního výkladu Evropské komise je nezbytné při vyhodnocování definice „jednoho podniku“ posuzovat propojenost podniků napříč členskými státy. V čestných prohlášeních by tedy měli příjemci podpory informovat i o svých vazbách na zahraniční firmy. Poskytovatel pak pouze v centrálním registru podpory de minimis ověří stejným způsobem jako dosud, jestli předmětná skupina podniků nevyčerpala limit de minimis. K jiné změně nedochází, poskytovatel podpory opět pouze kontroluje limit podpory zaznamenaný v českém registru podpor malého rozsahu, do kterého zaznamenávají podpory de minimis poskytovatelé z České republiky. Podpory de minimis poskytnuté jinými členskými státy Evropské unie nemají na limit podpory de minimis poskytnuté českými poskytovateli vliv, a proto je není potřeba sledovat. Subjekty, přes které jsou propojeny podniky ve smyslu pravidel de minimis, nemusí sídlit pouze v Evropské unii. Pokud tedy například mateřská společnost

5 <http://www.uohs.cz/cs/verejna-podpora/manualy-metodiky-a-dalsi-dokumenty.html>

sídlící mimo Evropskou unii vlastní subjekty v Unii, celá tato struktura je považována za jeden podnik pro účely určení limitu podpory de minimis.

Pro lepší orientaci v problematice spojování a rozdělování podniků s ohledem na dříve poskytnutou podporu malého rozsahu vypracoval Úřad pro ochranu hospodářské soutěže ve spolupráci s Ministerstvem zemědělství *Metodickou příručku k rozdělování a spojování podniků z pohledu pravidel podpory de minimis a zaznamenávání údajů do centrálního registru podpor malého rozsahu*. Nařízení o poskytování podpory de minimis stanovují, že při určování volného limitu podpory de minimis musí být zohledněno, jestli příjemce podpory vznikl spojením či rozdělením podniků, které v minulosti obdržely podporu malého rozsahu. Centrální registr podpory malého rozsahu obsahuje funkce umožňující zohlednit přeměny podniků. Poskytovatel podpory de minimis v centrálním registru tak může například převést podpory fúzujících společností na nově vzniklou společnost, respektive při rozdělení podniků na právního nástupce rozdělovaných společností.

Dále byly v průběhu roku aktualizovány vybrané metodické dokumenty. Jednalo se především o dokument *Stručný průvodce problematikou veřejné podpory vysvětlující základní principy unijního a národního práva v této oblasti, Návod pro administraci veřejné podpory poskytované dle nařízení Komise (EU) č. 651/2014 (obecného nařízení o blokových výjimkách – GBER)* a část na internetových stránkách ÚOHS týkající se nesplacených inkasních příkazů. Na webových stránkách Úřadu vznikla také zcela nová sekce⁶ seznamující poskytovatele veřejné podpory s povinností přezkoumávat u žadatelů, zda nejsou tzv. podnikem v obtížích, včetně popisu jednotlivých kritérií a doporučených postupů.

Legislativní změny

Nová pravidla byla přijata v rámci změny stávajícího Obecného nařízení o blokových výjimkách (GBER). Na základě tohoto předpisu lze nově poskytovat podporu na přístavy a letiště. U letišť mohou členské státy nově poskytovat investiční podporu regionálním letištím s objemem přepravy do tří milionů cestujících ročně. Revidované nařízení rovněž umožňuje veřejným orgánům poskytovat provozní podporu ve prospěch malých letišť, tj. s objemem přepravy do 200 tisíc cestujících ročně. Malá letiště sice představují téměř polovinu všech letišť, ale na celkové letecké dopravě se podílejí pouze z 0,75 procenta. Tato letiště jsou významná pro konektivitu regionů, přitom jejich podpora nevede k narušení soutěže v rámci jednotného trhu Evropské unie. Členské státy dále mohou poskytovat investiční podporu do výše 150 milionů eur u námořních přístavů a do výše 50 milionů eur u vnitrozemských přístavů. Nařízení umožňuje veřejným orgánům přispívat na náklady spojené s bagrováním v přístavech a přístupem k vodním cestám. Současně se zavedením nových kategorií podpor došlo ke změnám podmínek stávajících kategorií, a to oblasti kultury a regionální podpory. Zejména byly zvýšeny prahové hodnoty pro podporu v oblasti kultury a zachování kulturního dědictví a v případě víceúčelových sportovních zařízení. V oblasti regionální podpory pak na základě vzniku nové substantivní podmínky v čl. 14 odst. 16 GBER o neprovedení přemístění činnosti bylo nutné opětovně oznámit všechny režimy regionální podpory, v jejichž rámci budou podpory poskytovány po skončení přechodného šestiměsíčního období, tedy po 10. 1. 2018.

Mezi další legislativní počiny Evropské komise v roce 2017 patří rovněž revize nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1370/2007, jež vstoupila v účinnost dne 24. 12. 2017 v podobě nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 2016/2338. Nařízení č. 1370/2007 ukládá podmínky závazné pro veřejnou podporu poskytovanou ve formě kompenzace na základě smlouvy o veřejných službách v přepravě cestujících po železnici a silnici. Výše uvedenou revizí došlo ke změně nařízení, pokud jde o otevření trhu vnitrostátních služeb v přepravě cestujících po železnici. Změny se dotýkají zejména obsahu závazků veřejné služby, procesu uzavírání smluv o veřejných službách a úpravy prahových hodnot de minimis pro přímo uzavírané smlouvy. Zcela nově nařízení upravuje také možnosti orgánů členských států, kterými lze zajistit přístup k vhodným kolejovým vozidlům, potřebným pro plnění smluv o veřejných službách.

6 <http://www.uohs.cz/cs/verejna-podpora/podniky-v-obtizich.html>

Evropská komise pokračovala v aktualizaci stávajících Analytických formulářů pro aplikaci pravidel veřejné podpory na financování infrastrukturních projektů. Tyto formuláře představují návodné dokumenty sloužící poskytovatelům veřejných prostředků, financujících infrastrukturní projekty v různých oblastech, k řádnému ošetření daných opatření dle pravidel veřejné podpory. V roce 2017 byly novelizovány – uvedeny do souladu se Sdělením Komise o pojmu státní podpora⁷ Analytické formuláře v těchto oblastech: přístavní infrastruktura, kulturní infrastruktura, broadbandová infrastruktura, letištní infrastruktura, infrastruktura vývoje, výzkumu a inovací, sportovní a rekreační multifunkční infrastruktura, energetická infrastruktura, infrastruktura odpadových služeb. Po novelizaci mají nyní Analytické formuláře ucelenou strukturu, v rámci které se zabývají možnostmi vyloučení jednotlivých znaků veřejné podpory, respektive shrnují, které předpisy jsou u jednotlivých typů infrastruktury aplikovatelné. Všechny Analytické formuláře pak odrážejí vývoj v rozhodovací praxi Evropské komise, obsahují odkazy na relevantní rozhodnutí Evropské komise. Analytické formuláře jsou v anglickém jazyce k dispozici na webových stránkách Úřadu.

K 1. červenci 2017 vstoupila v účinnost novela zákona č. 215/2004 Sb., o úpravě některých vztahů v oblasti veřejné podpory a o změně zákona o podpoře výzkumu a vývoje. Novela reflektuje změny týkající se informačních systémů veřejné správy, které přinesl zákon č. 104/2017 Sb., kterým se mění zákon o informačních systémech veřejné správy a dále nově definovanou oblast přestupkového zákona v intencích zákona č. 183/2017 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich a zákona o některých přestupcích.

Účast na seminářích a pracovních skupinách

Pracovníci Oddělení veřejné podpory se pravidelně účastní zasedání Pracovní skupiny pro modernizovaná pravidla veřejné podpory, která je složena ze zástupců členských států Evropské unie a zástupců Evropské komise z DG Competition. Česká republika s odborníky z dalších členských států a se zástupci Evropské komise projednává části předpisů pro veřejnou podporu, které způsobují v praxi interpretační obtíže. Pravidelně jsou projednávána aktuální témata týkající se problematiky veřejné podpory a významným přínosem je také sdílení zkušeností s aplikací pravidel veřejné podpory v jednotlivých členských státech a získávání informací o institucionálním uspořádání a kompetencích příslušných orgánů v oblasti veřejné podpory v členských státech Evropské unie.

Úřad měl také své zástupce na workshopu *State Aid Evaluation*, který se konal v květnu 2017 v sídle Evropské komise, DG Competition. Na tomto workshopu jak zástupci Evropské komise, tak zástupci členských států hodnotili a diskutovali problematiku evaluovaných režimů v jednotlivých členských státech, a to především s ohledem na stanovený termín vypracování střednědobých hodnotících zpráv v roce 2018. Česká republika má dosud od Evropské komise schválen jeden evaluační plán, a sice k systému investičních pobídek. Zástupci Úřadu se zúčastnili také dalšího workshopu, pořádaného Evropskou komisí, a to na téma *Veřejná podpora v oblasti širokopásmové infrastruktury*. Účastníci semináře byli seznámeni v širší míře s problematikou pravidel veřejné podpory v oblasti širokopásmové infrastruktury. Velkým přínosem byly i interaktivní workshopy, které se dopodrobna zabývaly hlavními problémovými oblastmi, jako je mapování zeměpisných oblastí a veřejná konzultace.

Na seminářích pořádaných v České republice rezonovala zejména problematika financování krajských/městských zařízení technických služeb, která jsou pověřena správou a údržbou dopravní infrastruktury (tj. organizace zajišťující správu a údržbu silnic). Touto agendou se bude Oddělení veřejné podpory Úřadu v rámci své metodické činnosti intenzivně zabývat i v roce 2018, kdy bude danému tématu věnován prostor na květnové mezinárodní konferenci o veřejné podpoře pořádané Úřadem.

Zástupci Úřadu během roku participovali v pracovních skupinách Ministerstva průmyslu a obchodu k připravované novele zákona o podporovaných zdrojích energie a k přechodu zemského digitálního vysílání na nový standard DVB-T2.

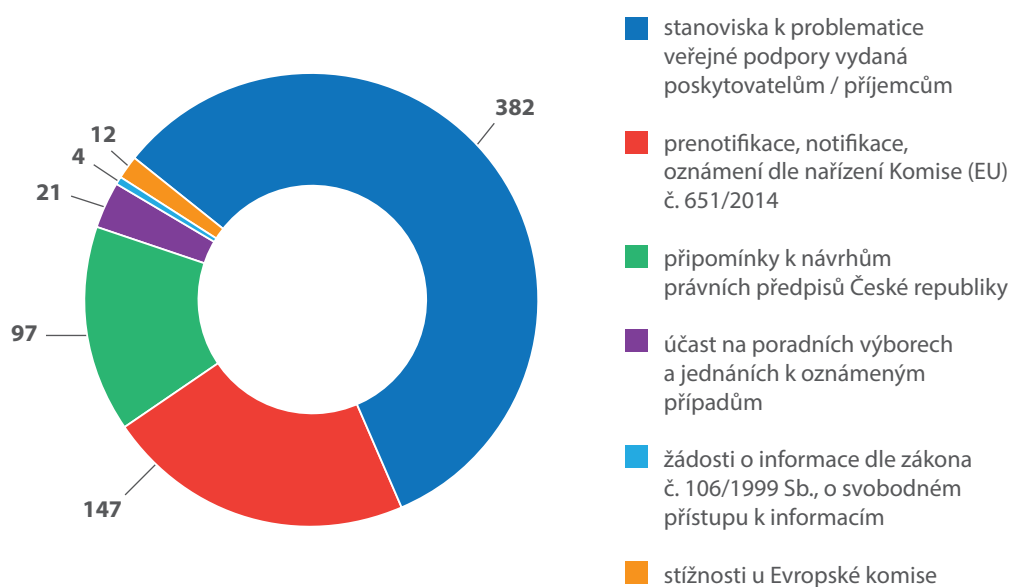
7 Sdělení Komise o pojmu státní podpora uvedeném v čl. 107 odst. 1 Smlouvy o fungování Evropské unie, Úřední věstník C 262, 19. 7. 2016, s. 1.

Činnost v oblasti veřejné podpory v roce 2017

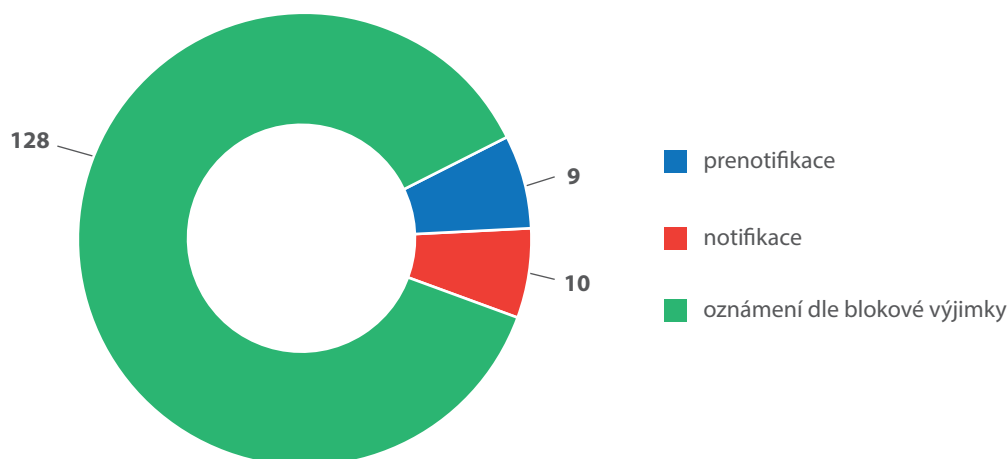
Vybrané statistické údaje

Stanoviska k problematice veřejné podpory vydaná poskytovatelům/příjemcům	382
Prenotifikace, notifikace a další řízení, oznámení dle blokové výjimky	147
Připomínky k návrhům právních předpisů České republiky a vládním materiálům	97
Účast na poradních výborech Evropské unie a jednáních s Evropskou komisí k řešeným případům	21
Stížnosti u Evropské komise	12
Žádosti o informace dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím	4

Vybrané statistické údaje z oblasti veřejné podpory za rok 2017

Notifikace, prenotifikace, oznámení dle nařízení Komise (EU) č. 651/2014 za rok 2017

Podpora malého rozsahu

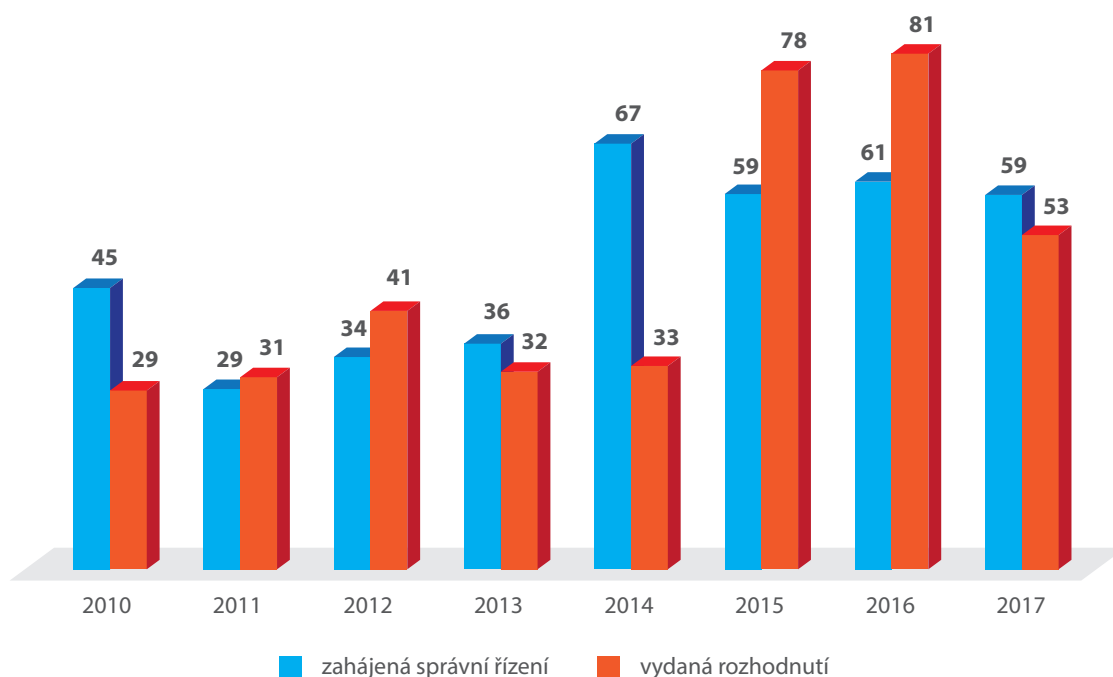
Úřad v oblasti veřejné podpory vede správní řízení vůči poskytovatelům podpory de minimis, a to ve věci porušení ustanovení § 3a odst. 4 zákona č. 215/2004 Sb. Předmětné ustanovení se týká zaznamenávání údajů o poskytnuté podpoře de minimis v zákonem stanovené lhůtě do centrálního registru podpory de minimis a dále uvedení odkazu na název právního předpisu v právním aktu poskytnutí podpory de minimis, na základě něhož byla daná podpora poskytnuta.

Nařízení o poskytování podpory de minimis mimo jiné stanovují, že při určování volného limitu podpory de minimis musí být zohledněno, jestli příjemce podpory vznikl spojením či rozdělením podniků. V roce 2017 proto došlo k aktualizaci centrálního registru podpory de minimis tak, aby tyto přeměny mohly být evidovány přímo v centrálním registru.

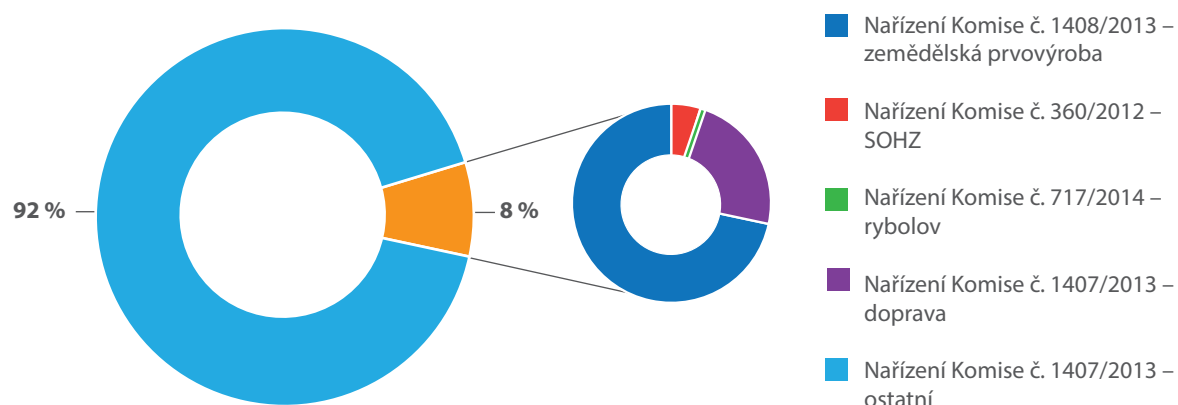
Prvostupňová správní řízení ve věci zápisu do registru de minimis za rok 2017

zahájená správní řízení	59
neukončená správní řízení	15
vydaná rozhodnutí	53
počet uložených pokut	40
výše uložených pokut	256 400 Kč

Zahájená správní řízení a vydaná rozhodnutí v období 2010–2017

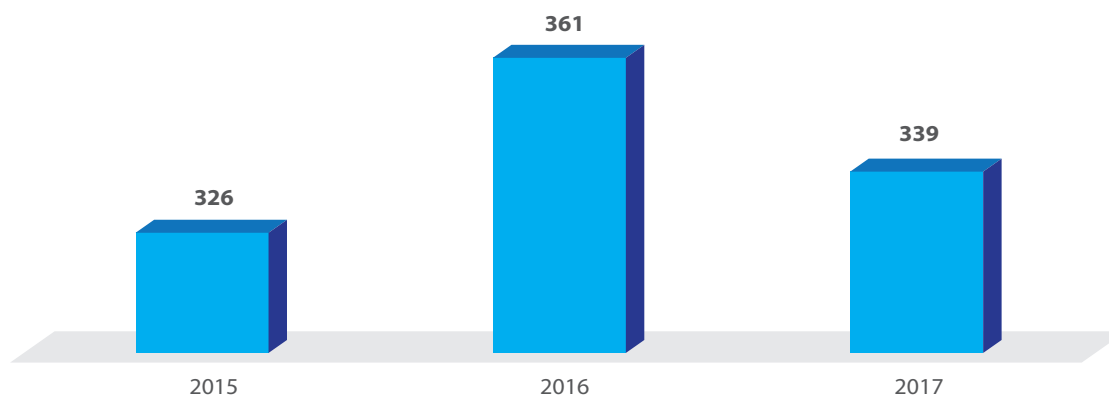
Statistika poskytnuté podpory de minimis za rok 2017 dle předpisů

Statistika poskytnuté podpory de minimis v České republice za rok 2017

Oblast	počet	suma CZK	suma €
Nařízení Komise č. 1408/2013 – zemědělská prvovýroba	2 317	471 114 451,00	17 862 084,70
Nařízení Komise č. 360/2012 – SOHZ	183	833 037 993,60	31 948 862,21
Nařízení Komise č. 717/2014 – rybolov	13	2 172 454,00	82 054,04
Nařízení Komise č. 1407/2013 – doprava	758	76 046 451,09	2 884 893,73
Nařízení Komise č. 1407/2013 – ostatní	39 116	7 849 407 610,00	297 978 477,50
celkem	42 387	9 231 778 960,00	350 756 372,20

Počet žádostí o přístup do registru de minimis

Druhostupňové řízení

Úřad přijal v roce 2017 v souvislosti s porušením povinností stanovených pro poskytování podpory malého rozsahu tři rozklady proti prvoinstančním rozhodnutím, zahájena byla tři druhostupňová správní řízení. Vydáno bylo v této oblasti pět druhostupňových rozhodnutí, v jednom případě bylo prvostupňové rozhodnutí zrušeno a vráceno k přepracování. Ve zbývajících případech byla většina výroků potvrzena a žádné z těchto rozhodnutí nebylo vráceno prvnímu stupni k přepracování.

Soudní přezkum

Ke správním soudům nebyly v roce 2017 podány v oblasti veřejné podpory žádné žaloby ani kasační stížnosti a správní soudy nevydaly v této oblasti v roce 2017 žádné rozhodnutí.

Významné případy a události za rok 2017

Na přelomu léta a podzimu 2017 Evropská komise uzavřela dvě řízení týkající se podpory v oblasti dopravy. Jednak byla schválena podpora na zajištění interoperability v železniční dopravě, která je v menších obměnách Evropskou komisí schvalována od roku 2008. Unikátním opatřením je podpora zavádění veřejně přístupných dobíjecích a plnicích stanic pro vozidla s pohonem na alternativní paliva, která vychází z povinných požadavků evropského práva na zavádění infrastruktury pro alternativní paliva. Řízení o této podpoře před Evropskou komisí trvalo více než rok a bylo ukončeno rozhodnutím Evropské komise o slučitelnosti s vnitřním trhem Evropské unie, tedy schválením podpory. Cílem programu podpory je vytvořit národní síť infrastruktury dobíjecích a plnicích stanic, a tím naplnit národní cíle stanovené směrnicí Evropské unie o zavádění infrastruktury pro alternativní paliva. Program je rozdělen na čtyři podprogramy: pro dobíjecí stanice, plnicí stanice na stlačený zemní plyn (CNG) a zkapalněný zemní plyn (LNG) a vodíkové plnicí stanice. Celkový rozpočet režimu je přes 44,5 milionu eur a podpora má být poskytována formou přímých grantů. Podpora bude spolufinancována z Operačního programu doprava 2014–2020.

Závěrem roku Evropská komise vydala dlouho očekávané rozhodnutí k provozní podpoře kogenerace elektřiny a tepla ve výrobnách uvedených do provozu mezi lety 2013–2015 a podpoře výroby tepla z obnovitelných zdrojů, která je v České republice od roku 2013 poskytována podle zákona č. 165/2012 Sb., o podporovaných zdrojích energie. Evropská komise seznala, že oba typy podpor i závazky České republiky týkající se budoucích úprav jsou slučitelné s vnitřním trhem Evropské unie. Brusel tak schválil další skupinu provozních podpor energetických zařízení v České republice.

MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE

Uplynulý rok 2017 se pro Mezinárodní oddělení vyznačoval řadou tradičních činností a událostí, zároveň však přinesl i nové výzvy a novinky. I v roce 2017 působilo Mezinárodní oddělení především jako aktivní platforma pro navazování nových a rozvíjení již existujících vztahů Úřadu na poli mezinárodní spolupráce.

Úřad je zapojen do několika mezinárodních organizací, jež se dlouhodobě věnují ochraně hospodářské soutěže na evropské i globální úrovni. Evropská síť soutěžních úřadů – ECN (European Competition Network) sdružuje soutěžní úřady členských států Evropské unie. Organizací, jež sdružuje soutěžní úřady z celého světa, je Mezinárodní síť soutěžních úřadů – ICN (International Competition Network). Trojici významných organizací, které se zabývají problematikou soutěžního práva, završuje Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj – OECD (Organization for Economic Cooperation and Development).

Evropská soutěžní síť – ECN

Zaměstnanci Úřadu se zejména aktivně podílejí na pracovních skupinách sítě ECN, jež se zaměřují na dílčí aspekty soutěžního práva. Mezi nejvíce činné pracovní podskupiny patří skupiny pro kartely, fúze, mezinárodní spolupráci soutěžních úřadů, problematiku potravin a obchodních řetězců. Jedna z nově vzniklých pracovních podskupin se věnuje oblasti digitálních trhů, neboť nárůst digitalizace se dotýká nejrůznějších odvětví a činností nejen hospodářské sféry.

V rámci sítě ECN dochází rovněž k intenzivní výměně informací, jež národní soutěžní úřady navzájem sdílejí ve formě tzv. RFI (Request for Information). V roce 2017 ÚOHS odpověděl na 55 žádostí o poskytnutí informací, jež se dotýkaly širokého spektra aspektů a problémů soutěžního práva, od regulační praxe v různých odvětvích českého hospodářství po konkrétní otázky týkající se jednotlivých soutěžních případů. Současně Úřad vznesl také několik dotazů tohoto typu.

Úřad se v roce 2017 aktivně zapojil do unijního legislativního procesu. V rámci projektu ECN+ se zástupci Úřadu připojili k připomínkovacímu procesu návrhu směrnice Evropského parlamentu a Rady o posílení postavení orgánů pro hospodářskou soutěž v členských státech tak, aby mohly účinněji prosazovat pravidla, a o zajištění řádného fungování vnitřního trhu. Směrnice by měla soutěžním orgánům členských států umožnit účinněji vymáhat pravidla Evropské unie v oblasti hospodářské soutěže, a to tak, aby byly schopny přijímat rozhodnutí zcela nezávisle, měly dostatek lidských, finančních i technických zdrojů a aby měly k dispozici účinné nástroje k zastavení protiprávního jednání i k ukládání sankcí za porušování příslušných soutěžních předpisů. Tento legislativní proces by měl být završen do konce roku 2018.

Mezinárodní soutěžní síť – ICN

V rámci Mezinárodní soutěžní sítě byla v roce 2017 aktivní zejména pracovní skupina pro oblast fúzí, jejíž únorový mezinárodní workshop byl věnován harmonizaci metod zabývajících se analýzami dopadů spojení soutěžitelů na hospodářskou soutěž. Konference se rovněž detailně zabývala plánováním a následným prováděním šetření dopadů notifikovaných spojení soutěžitelů.

Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj – OECD

Mezinárodní Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj se dlouhodobě zabývá nejen novými trendy a inovacemi, jež hýbou právem hospodářské soutěže, ale zároveň se také věnuje ekonomikám rozvojových zemí a klade si cíl přičleňovat nové členské státy, jež pak mohou čerpat výhody a benefity plynoucí z členství v této organizaci a vyměňovat si zkušenosti s kolegy ze zahraničních úřadů vyspělých států. ÚOHS tak může na každoročních zasedáních sdílet a srovnávat své zkušenosti nejen s evropskými partnery, ale i se zeměmi rozvíjejících se ekonomik. Při červnovém a prosincovém zasedání Soutěžního výboru OECD se nejvíce diskutovaná témata týkala algoritmů u zakázaných dohod, soutěžních problémů na tzv. navazujících trzích (aftermarkets) či soudních aspektů soutěžního práva.

Světový soutěžní den – 5. 12. 2017

Úřad podporuje myšlenku Světového soutěžního dne, a proto se v závěru roku 2017 připojil k třicítce dalších států celého světa, které si 5. prosince připomínají globální význam hospodářské soutěže. Smyslem úsilí o ustanovení Světového soutěžního dne je snaha přiblížit problematiku hospodářské soutěže široké veřejnosti, upozornit na význam a výhody plynoucí z dodržování pravidel soutěžního práva a kultivovat soutěžní prostředí u veřejnosti a spotřebitelů.

Bilaterální vztahy

Úřad se vedle pravidelného setkávání s ostatními členskými státy v rámci mezinárodních organizací a platforem věnuje i rozvíjení bilaterálních vztahů s partnerskými soutěžními úřady z Evropy, ale i z dalších států z geograficky vzdálenějších částí světa.

Zkušenosti a poznatky ze své činnosti předává zahraničním delegacím z převážně veřejnoprávních institucí, které mají zájem poznat jak praxi Úřadu, tak i aspekty soutěžního práva v České republice. V květnu proběhla v sídle Úřadu návštěva kolegů z polského soutěžního úřadu, jejichž zájmem bylo seznámit se s praktickými aspekty tuzemské právní úpravy v oblasti významné tržní síly před tím, než vstoupí v účinnost zákon upravující totožnou materii v Polsku.

Návštěva členů ománské advokátní komory (Daniel Stankov, Petr Solský, Hamed Hamdan, Mohamed Ibrahim – 20. 9. 2017)

V měsíci září Úřad hostil návštěvu zástupců advokátní komory sultanátu Omán, kterým zástupci Úřadu přiblížili české i evropské soutěžní právo a soutěžní politiku.

V měsíci říjnu Úřad přijal studijní návštěvu představitelů z čínského Institute of Market and Price Research. Návštěva byla zaměřena na vzájemnou výměnu zkušeností z oblasti soutěžní ekonomie a předmětem diskuse byly mimo jiné moderní statistické a ekonometrické nástroje pro odhalování kartelových dohod.

V rámci bilaterálních vztahů se zástupci Úřadu účastní konferencí pořádaných zahraničními soutěžními úřady a institucemi také v roli přednášejících. Na vídeňské konferenci zaměřené na aplikaci Leniency programu vystoupil zástupce Úřadu s příspěvkem věnujícím se dané problematice v aplikační praxi českého soutěžního úřadu. Příspěvky českých expertů na soutěžní právo a ekonomii zazněly rovněž na mezinárodních konferencích v albánské Tiraně, gruzínském Tbilisi či ukrajinském Kyjevě.

Návštěva čínské delegace (Zeng Zheng, Roman Pliska, Zang Yueru, Daniel Stankov, Liu Quanhong, Guo Liyan, Wang Dan, Liu Zhicheng – 17. 10. 2017)

Memoranda o spolupráci

Předseda Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže Petr Rafaj podepsal v roce 2017 v rámci budování dobrých vztahů se soutěžními úřady nečlenských států Evropské unie dvě Memoranda o spolupráci, a to se soutěžním úřadem Gruzie a soutěžním úřadem Moldavské republiky. Ačkoli se nejedná o kandidátské státy Evropské unie, spolupráce s těmito zeměmi je považována za stejně významnou. Jedním z ustanovení obou dokumentů je závazek ÚOHS k předávání zkušeností kolegům z relativně nových soutěžních úřadů. V návaznosti na uzavřené memorandum vyslal ÚOHS v loňském roce několik expertů na soutěžní právo do Gruzie, aby zde v rámci lektorské činnosti prováděli osvětu odborné veřejnosti a zároveň předali své zkušenosti s prosazováním národního i unijního soutěžního práva gruzínským odborníkům na problematiku ochrany hospodářské soutěže. V roce 2018 ÚOHS plánuje rozvíjet přátelské vztahy s oběma výše uvedenými soutěžními úřady, a to opět uspořádáním několika přednášek zaměřených na soutěžní právo.

Pro rok 2018 Úřad rovněž plánuje uzavření mezinárodní smlouvy o spolupráci se slovenským soutěžním úřadem, jejímž cílem by mělo být posílení vzájemné spolupráce a výměny informací nad rámec unijní úpravy. K uzavření takovéto dohody je Úřad oprávněn přímo ze zákona o ochraně hospodářské soutěže.

Podpis memoranda s moldavským soutěžním úřadem (Petr Rafaj, Viorica Cărare – 16. 3. 2017)

PERSONÁLNÍ AGENDA

V roce 2017 došlo ke změně v organizační struktuře Úřadu, kdy bylo nutné odpovídajícím způsobem navýšit personální zdroje Úřadu s ohledem na zajištění řádného výkonu činností v souvislosti s novou kompetencí Úřadu – dohledem nad platebními kartami. Od března 2017 tedy bylo zřízeno Oddělení platebního styku, které organizačně spadá pod Odbor kartelů v rámci Sekce hospodářské soutěže. V polovině roku rovněž došlo ke změně v rámci Sekce legislativy a veřejné regulace, kdy byla posílena agenda kontroly významné tržní síly navýšením počtu služebních míst. Vznikl tak Odbor metodiky a kontroly tržní síly s celkem 17 služebními místy, která jsou rozdělena do 3 oddělení. Úřad měl k 31. 12. 2017 celkem 234 zaměstnanců.

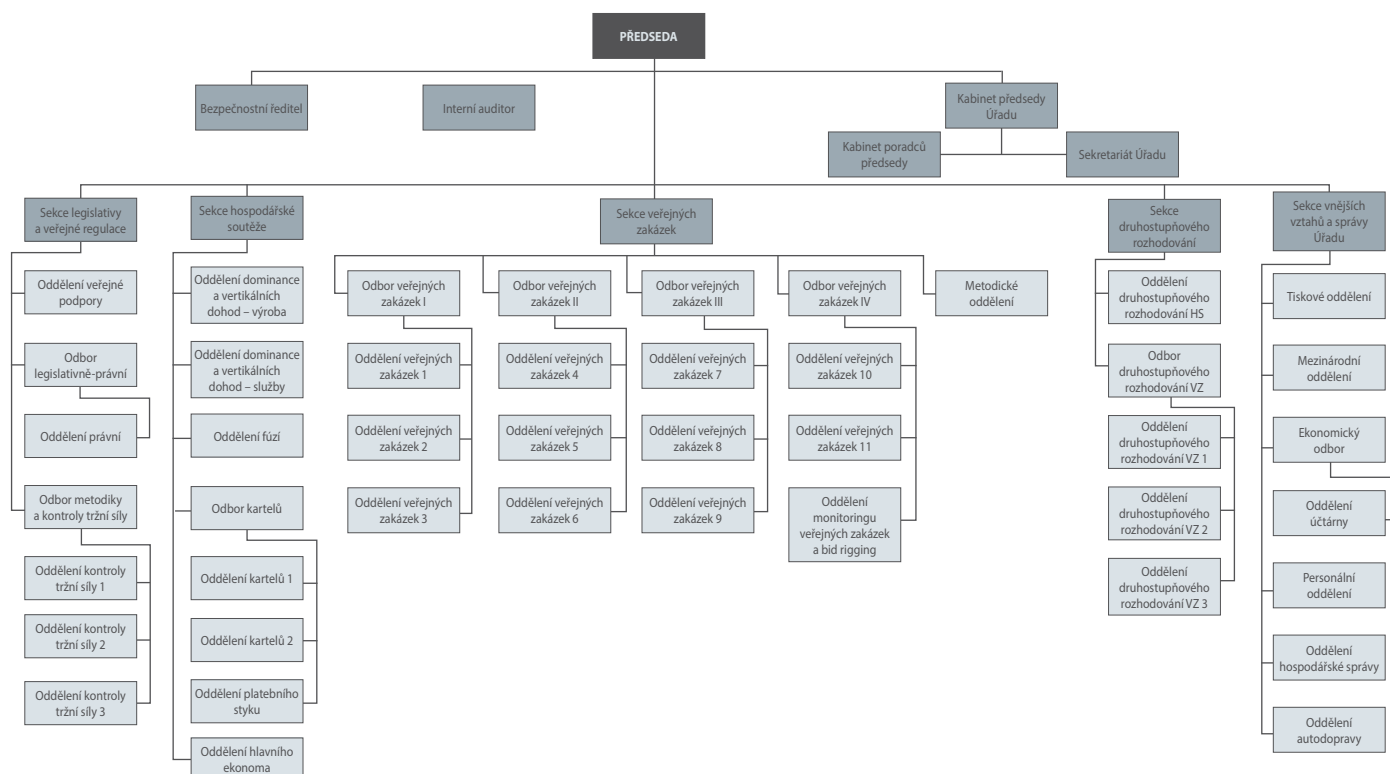
V návaznosti na výše uvedené změny a rovněž s ohledem na změnu platových tarifů od listopadu 2017 byla ve druhé polovině roku 2017 zpracována změnová systemizace Úřadu. Následně byla zpracována také systemizace na rok 2018, která již zahrnovala i změny přinesené novelizací katalogu správních činností a katalogu prací ve veřejných službách a správě.

Rok 2017 se rovněž nesl ve znamení plnění dlouhodobého personálního cíle, spočívajícího v plné obsazenosti systemizovaných míst, stabilizaci odborných zaměstnanců a jejich profesnímu rozvoji. Proto došlo v průběhu roku k realizaci značného počtu výběrových řízení, provádění úřednických zkoušek, k zajišťování odborného vzdělávání zaměstnanců a v neposlední řadě k přizpůsobení personálních procesů novele zákona o státní službě, která vešla v platnost v červnu 2017.

Úřad dále průběžně zabezpečoval udržitelnost výstupů z projektů a průběžnou evaluaci vybraných aktivit u projektů financovaných ze strukturálních fondů Evropské unie zaměřených na řízení, vzdělávání a rozvoj zaměstnanců. Úřad nadále plní i některá doporučení těch projektů, jejichž udržitelnost již uplynula.

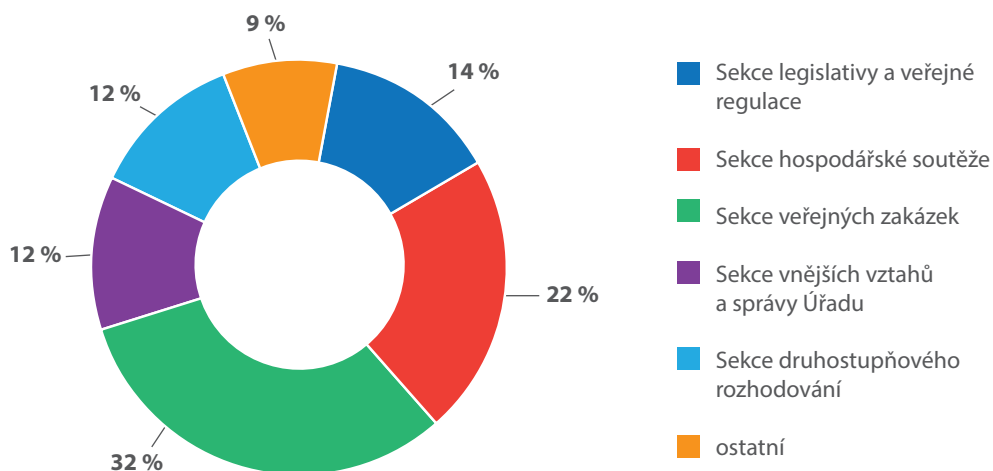
Výzvy pro rok 2018 jsou spojeny s účinností unijního nařízení na ochranu osobních údajů (GDPR), respektive s novým zákonem o zpracování osobních údajů, dále s problematikou zavádění principů řízení kvality ve služebních úřadech na základě usnesení vlády k aktualizaci Strategického rámce rozvoje veřejné správy České republiky pro období 2014–2020 a v neposlední řadě s další novelou zákona o státní službě včetně jejích prováděcích předpisů.

Organizační struktura k 31. 12. 2017

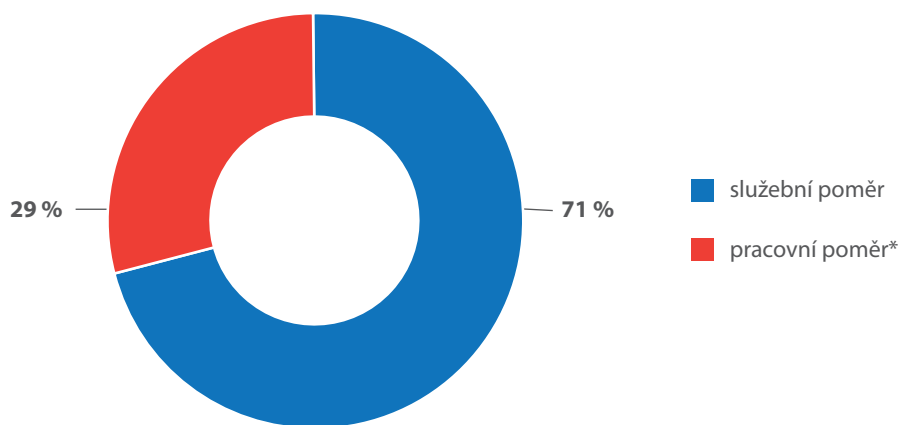

Struktura zaměstnanců

podle sekcí

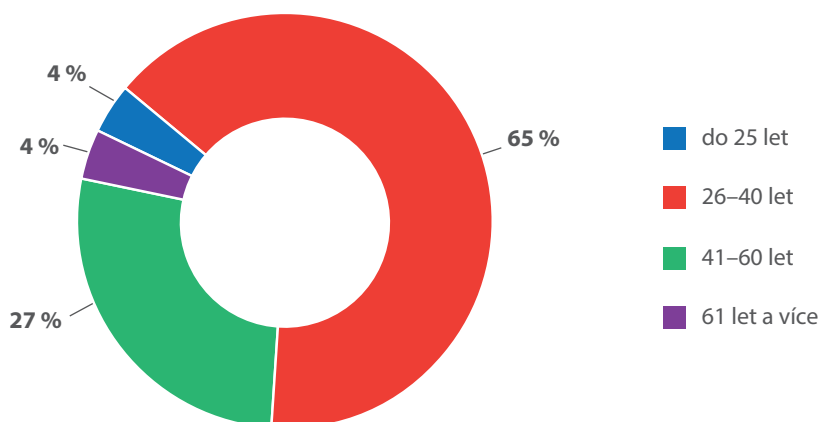

podle služebního či pracovního poměru

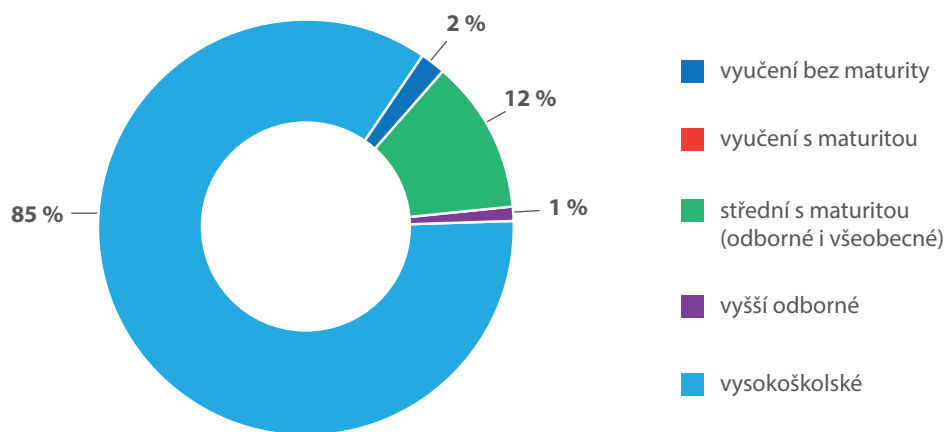

*z toho třetina zaměstnanců byla přijata do pracovního poměru dle § 178 zákona o státní službě, tzn. na služebním místě je zaměstnanec v pracovním poměru

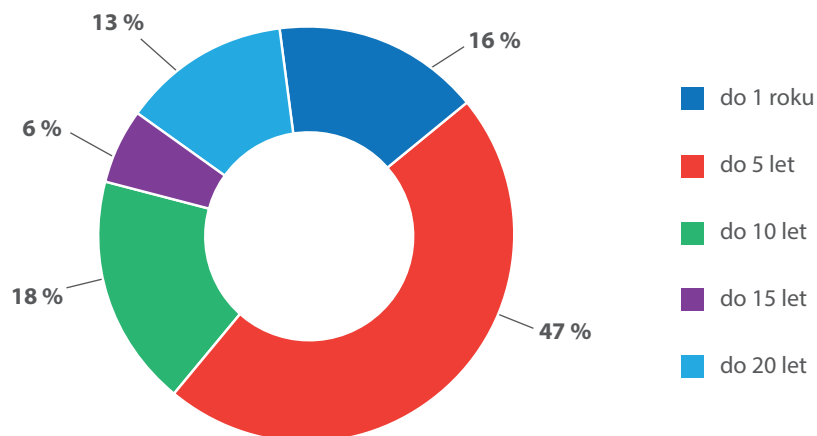
podle věku (průměrný věk zaměstnanců činí 37,7 roku)

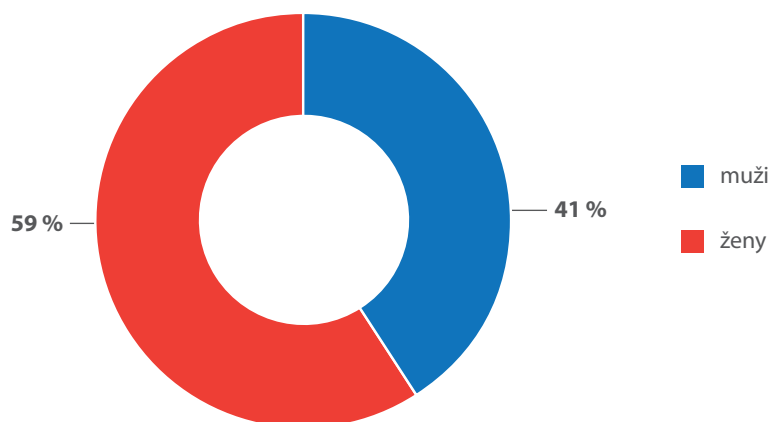
podle nejvyššího dosaženého stupně vzdělání

podle délky trvání pracovního poměru

podle pohlaví

The image features a solid blue background with a large, dark blue, rounded shape on the right side. A white, rounded rectangular shape overlaps the left edge of the dark blue shape. Inside this white shape, the text 'INFORMAČNÍ' and 'SERVIS' is written in a light blue, sans-serif font, stacked vertically.

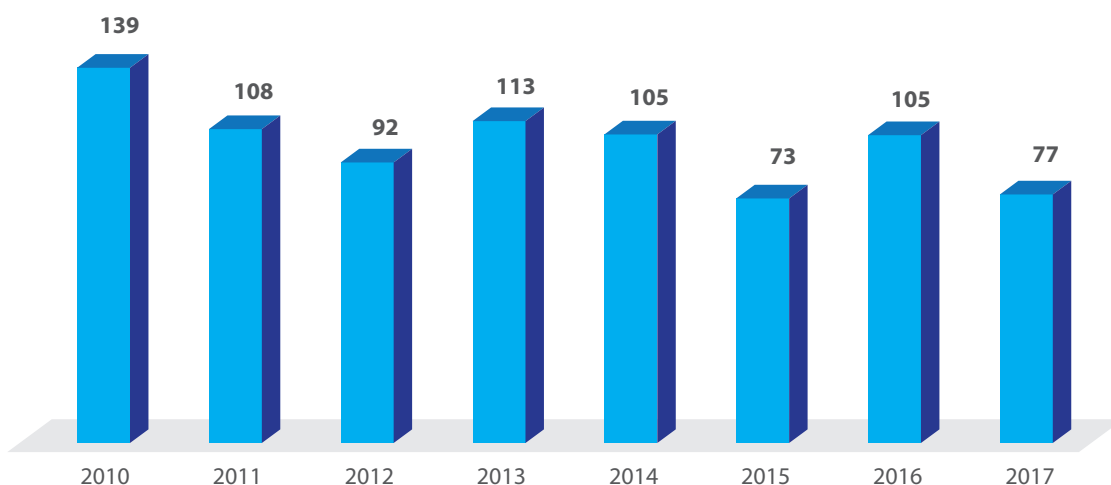
INFORMAČNÍ
SERVIS

Informování odborné i širší veřejnosti o činnosti Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže a o trendech v oblastech hospodářské soutěže, veřejných zakázek a veřejné podpory v Evropské unii i ve světě patří k prioritám Úřadu. Jako prostředky komunikace Úřad využívá vlastní internetové stránky, tiskové zprávy, výroční zprávy, tematické informační listy a odborné konference.

Na svých webových stránkách Úřad přináší aktuální informace ze všech oblastí svých kompetencí, zveřejňuje pravomocná prvostupňová a druhostupňová rozhodnutí ve sbírce rozhodnutí, stejně jako rozsudky správních soudů související s případy šetřenými Úřadem a informace poskytované podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím.

V roce 2017 Úřad vydal 77 tiskových zpráv a v monitoringu médií zaznamenal 5 360 příspěvků. Příčinou zaznamenaného poklesu příspěvků o činnosti ÚOHS v médiích byly problémy na straně dodavatele denního monitoringu, jež vyústily v odstoupení Úřadu od smlouvy s tímto dodavatelem a výběr nového dodavatele. Dle roční analýzy mediálního obrazu ÚOHS ve vybraných titulech zpracované z podkladů nového dodavatele monitoringu médií naopak došlo ve srovnání s rokem 2015 k mírnému navýšení celkového počtu příspěvků přibližně o tři procenta.

Počet vydaných tiskových zpráv

Dle mediální analýzy zpracované externím dodavatelem byla převážná většina příspěvků (95%) neutrálního vyznění, konstatovala obecné informace o činnosti Úřadu. Pozitivně vyzněl rozhovor s předsedou Úřadu Petrem Rafajem v Lidových novinách (31. 3. 2017). Negativně vyznělo jedno procento příspěvků sledovaných titulů (pouze Lidové noviny), zbývající příspěvky měly ambivalentní vyznění a týkaly se převážně zrušení pokuty udělené Úřadem stavebním firmám (květen 2017). Kulminačním bodem medializace byl březen, kdy Úřad zahájil vlastní šetření trhu mobilních operátorů.

Média nejčastěji informovala o činnosti Úřadu v oblasti veřejných zakázek, přičemž nejvíce se věnovala dopravě a stavebnictví, které patří i k nejčastěji řešeným oblastem trhů dotčených v průběhu roku 2017 v rámci veřejných zakázek šetřených před Úřadem. Nejvíce o Úřadu informovaly celostátní deníky Mladá fronta Dnes a Právo. Nejčastěji píšícím autorem byl opět Jan Sůra, který se zaměřuje na oblast dopravy. Druhým žurnalistou nejčastěji píšícím o činnosti ÚOHS pak byl Jiří Novotný z deníku Právo, který se soustředí především na oblast telekomunikací. Negativní příspěvky o Úřadu psali v roce 2017 výhradně redaktoři Lidových novin.

Úřad rovněž navázal mediální spolupráci s internetovým portálem Ekonomický deník, který následně obsáhle informoval například o Svatomartinské konferenci 2017.

Publikační činnost

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže vydal v roce 2017 kromě výroční zprávy shrnující činnost Úřadu v roce 2016 rovněž čtyři informační listy tematicky zaměřené na oblast veřejných zakázek, hospodářské soutěže a významné tržní síly.

První číslo informačních listů 2017 *Zakázkové právo v ICT a další aktuální témata*, bylo věnováno praktickým zkušenostem získaným po roce aplikace nového zákona o zadávání veřejných zakázek (č. 134/2016 Sb.). Na prvních pravomocných rozhodnutích je zde dokumentována aplikace některých nových institutů. Významná část infolistu je zaměřena na aktuální problematiku zadávání IT veřejných zakázek, zejména na vybrané otázky spojené s autorskoprávní ochranou, licencemi či migrací dat. Závěrečná kapitola obsahuje výklad zásadních změn týkajících se čtvrtého železničního balíčku a jeho dopadům na smlouvy o veřejných službách v přepravě cestujících.

Na oblast soutěžního práva se zaměřily další dva informační listy. *Soukromoprávní vymáhání soutěžního práva* shrnuje novinky a změny, jež do českého právního rámce přinesla transpozice evropské směrnice usnadňující soukromoprávní žaloby v případech škod vzniklých porušením soutěžních pravidel. Třetí infolist *Neohlášená místní šetření a bid rigging* seznamuje čtenáře s pokyny ÚOHS k šetření na místě a s novým způsobem detekce bid riggingu.

Informační list *Procesní novinky v oblasti významné tržní síly* shrnuje změny zákona č. 395/2009 Sb., o významné tržní síle při prodeji zemědělských a potravinářských produktů a jejím zneužití, ke kterým došlo v průběhu roku 2017 a které jsou účinné od 1. července 2017. Změny zahrnují nejen zpřesnění a sjednocení pojmosloví v souvislosti s reformou správního práva trestního, ale i převzetí některých institutů a nástrojů používaných v právu ochrany hospodářské soutěže, zejména možnosti provádět sektorové šetření, využít proceduru narovnání či chránit identitu dodavatele.

Konference

Svatomartinská konference 2017

Jedenáctý ročník Svatomartinská konference 2017 o novinkách v soutěžním právu v České republice i zahraničí se nesl v duchu digitální ekonomiky. Na tradičním fóru se každoročně setkávají odborníci na právo hospodářské soutěže i související ekonomickou problematiku z řad veřejných regulátorů, advokacie a akademické oblasti. V rámci úvodního panelu se pak tradičně hovořilo o událostech v soutěžní politice v uplynulém roce.

(zleva) Rainer Becker, Theodor Thanner, Hynek Brom, Boris Gregor

(zleva) Sandro Gleave, Hynek Brom, Kateřina Schenková, Pauline Le More

(zleva) Michael Mikulík, Elizabeth Gachuri, Bogdan M. Chiritoiu, Jiří Kindl, Pavel Ralauš

Zástupce generálního ředitelství pro hospodářskou soutěž Evropské komise Rainer Becker se zaměřil na dva současné trendy, a to na orientaci na ochranu inovací jako cíle či benefitu hospodářské soutěže a dále na prosazování spravedlivého přístupu spotřebitelů k soutěžním benefitům (fairness). Předseda rakouského soutěžního úřadu Theodor Thanner informoval o novele rakouského soutěžního zákona, která úřadu v rámci místních šetření umožnila přístup k datům uloženým v cloudech a rovněž pokutovat neposkytnutí přístupu k elektronickým datům. Úřad je tak schopen reagovat na rychlý nástup digitálních trhů. V oblasti fúzí pak došlo v souvislosti s digitálními trhy k úpravě, jež vyžaduje notifikovat rovněž spojení, která sice nespĺňují obrátová kritéria, avšak nabývaná společnost je ve výrazné míře v Rakousku aktivní. Slovenský soutěžní úřad se dle místopředsedy Borise Gregora rovněž chce více věnovat oblasti e-commerce, která sice zatím na Slovensku tvoří jen 4 % trhu, ale do budoucna se předpokládá její prudký růst. Speciální přednášku na téma digitálních platform obstaral profesor londýnské King's College Renato Nazzini, jenž dospěl k závěru, že soutěžní politika nepotřebuje vytvářet nové nástroje, ale ty dosavadní musí při posuzování digitálních platform využívat sofistikovaněji, aby bylo

(zleva) Petr Solský, Josef Bejček, Barbora Dubanská, Zdeněk Juračka

(zleva) Igor Pospíšil, Zuzana Šabová, Veronika Benešová, Karel Šimka, Tomáš Tyll

skutečně zjištěno, jak konkrétní digitální trh funguje. Další panely byly věnovány narušení hospodářské soutěže orgány veřejné správy, on-line platformám, významné tržní síle, konkrétně problematice nákupních aliancí, a neohlášeným místním šetřením. Paralelní workshopy rozvíjely témata významné tržní síly, možných změn v notifikačních kritériích pro spojování podniků a téma vztahu compliance programů a soutěžního práva.

Veřejné zakázky

Na podzim 2017 Úřad uspořádal již tradiční konferenci k veřejným zakázkám s podtitulem *Rok zkušeností s novým zákonem*. Cílem konference bylo seznámit zadavatele, dodavatele a další osoby podílející se na zadávání veřejných zakázek se zkušenostmi z řízení o přezkoumání úkonů zadavatele při aplikaci nového zákona o zadávání veřejných zakázek a s výkladem nových postupů a institutů. Důraz byl kladen na témata, která v oblasti veřejných zakázek představují největší výzvy, ať již z důvodu jejich právní i technické komplexnosti (jako jsou například zakázky v oblasti IT), nebo z důvodu, že jde o otázky, které vyvstávají při aplikaci moderních postupů pro zadávání veřejných zakázek. Součástí konference byl i paralelně probíhající tematicky zaměřený diskuzní „kulatý stůl“. Vedle konference pořádané na půdě Úřadu se představitelé Sekce veřejných zakázek v roce 2017 účastnili několika konferencí a seminářů organizovaných externími subjekty.

(zleva) Petr Rafaj, Mojmír Florian, Markéta Dlouhá, Tomáš Machurek, Isabel Maria da Rosa, Jaroslav Krčún, Michal Kobza, (2. řada) Josef Chýle, Pavel Herman

Veřejná podpora

Úřad v rámci své vzdělávací role uspořádal v květnu 2017 dvoudenní mezinárodní konferenci v oblasti veřejné podpory. Konference se zúčastnilo přes 150 odborníků z České republiky i zahraničí, mezi přednášejícími nechyběli zástupci Evropské komise a maďarského, slovenského a dánského soutěžního úřadu. Tematicky se konference zaměřila na shrnutí pokroku v rámci modernizace pravidel veřejné podpory a zahraniční zkušenosti s vedením agendy veřejné podpory.

(zleva) Hynek Brom, Petr Solský

(zleva) Petra Tabery, Graça da Costa

(zleva) Simeona Zikmundová, Petr Solský

(zleva) Libuše Bílá, Vojtěch Horský

(zleva) Soňa Dubová, Petr Solský, Martin Fott, Preben Sandberg Pettersson, Eszter Hargita

Ukazatele kapitoly 353 státního rozpočtu pro rok 2017 – Úřad pro ochranu hospodářské soutěže

Souhrnné ukazatele		CZK
	Příjmy celkem	5 500 000
	Výdaje celkem	253 766 753
Specifické ukazatele – příjmy		
	Daňové příjmy ¹⁾	3 900 000
	Nedaňové příjmy, kapitálové příjmy a přijaté transfery celkem	1 600 000
v tom:	příjmy z rozpočtu Evropské unie bez společné zemědělské politiky celkem	0
	ostatní nedaňové příjmy, kapitálové příjmy a přijaté transfery celkem	1 600 000
Specifické ukazatele – výdaje		
	Výdaje na zabezpečení plnění úkolů Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže	253 766 753
Průřezové ukazatele		
	Platy zaměstnanců a ostatní platby za provedenou práci	125 279 930
	Povinné pojistné placené zaměstnavatelem ²⁾	42 595 176
	Převod Fondu kulturních a sociálních potřeb	2 465 535
	Platy zaměstnanců v pracovním poměru vyjma zaměstnanců na služebních místech	16 813 533
	Platy zaměstnanců na služebních místech dle zákona o státní službě	99 626 815
	Platy zaměstnanců v pracovním poměru odvozené od platů ústavních činitelů	6 836 400
	Zajištění přípravy na krizové situace podle zákona č. 240/2000 Sb.	0
	Výdaje spolufinancované zcela nebo částečně z rozpočtu Evropské unie bez společné zemědělské politiky celkem	0
v tom:	ze státního rozpočtu	0
	podíl rozpočtu Evropské unie	0
	Výdaje vedené v informačním systému programového financování EDS/SMVS celkem	37 000 000

¹⁾ bez příjmů z povinného pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti

²⁾ povinné pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti a pojistné na veřejné zdravotní pojištění

Poskytování informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, za rok 2017

1. Počet podaných žádostí o informace podle zákona č. 106/1999 Sb. a počet vydaných rozhodnutí o odmítnutí žádosti:

oblast	počet podaných žádostí	počet vydaných rozhodnutí
Hospodářská soutěž	58	26
Veřejné zakázky	50	14
Veřejná podpora	1	1
Významná tržní síla	7	7
Legislativně-právní	2	0
Všeobecná	14	4
celkem	131*	52

*Počet podaných žádostí je nižší než součet žádostí v jednotlivých oblastech, protože jedna žádost obsahovala dva dotazy, a to z oblasti hospodářské soutěže a z oblasti veřejných zakázek.

2. Počet podaných odvolání proti rozhodnutím Úřadu podle zákona č. 106/1999 Sb.: 10 odvolání

3. Počet podaných stížností na postup při vyřizování žádosti podle zákona č. 106/1999 Sb.: 5 stížností

4. Rozsudky soudu ve vztahu k Úřadu v oblasti poskytování informací:

- 30 Af 16/2015-47 – Rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 19. 1. 2017 – Rozhodnutí předsedy Úřadu se ruší a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- 31 Af 44/2015-45 – Rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 16. 2. 2017 – Rozhodnutí předsedy se ruší a nařizuje se poskytnout informaci.
- 62 Af 3/2016-191 – Rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 8. 6. 2017 – Výroková část I. Rozhodnutí předsedy se ruší a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- 62 Af 95/2016-68 – Rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 9. 11. 2017 – Rozhodnutí předsedy se ruší a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- 62 A 36/2016-72 – Rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 2. 6. 2017 – Rozhodnutí předsedy a rozhodnutí Úřadu se ruší, a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení a nařizuje se poskytnout informace.
- 1 As 120/2017-37 – Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 4. 2017 – Kasační stížnost Úřadu se zamítá.
- 9 As 230/2016-37 – Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 9. 2017 – Kasační stížnost Úřadu se zamítá.
- IV. ÚS 227/17 – Usnesení Ústavního soudu ze dne 31. 10. 2017 – Ústavní stížnost stěžovatele a návrhy s ní spojené se odmítají.

5. Výsledky řízení o sankcích za nedodržování zákona č. 106/1999 Sb.: Neevidujeme žádné řízení o sankcích za nedodržení zákona č. 106/1999 Sb.

6. Výčet poskytnutých výhradních licencí: Nebyla poskytnuta žádná výhradní licence.

AGENDA 2018

Hospodářská soutěž

Rok 2018 z pohledu soutěžního práva bude ve znamení pokračování důsledného odhalování a trestání protisoutěžního jednání. Cílem je udržet stávající trend v odhalování a penalizaci zakázaných dohod a dohled nad subjekty, které jsou tradičně nebo nově v postavení dominanta na příslušném relevantním trhu.

Úřad se hodlá soustředit na dohled nad novými fenomény soutěžního práva, jež vyplývají z rozvíjející se digitalizace napříč všemi sektory podnikání. Ta se projevuje především v podobě digitálních platforem všeho druhu, které nabourávají nebo mění stávající pohled na fungování dnešních ekonomických vztahů. Velkou výzvou bude otázka hodnocení fungování a chování digitálních algoritmů, které mají schopnost autonomního učení a v některých sektorech nahrazují rozhodování lidí. To vyvolává řadu otázek, například kdo je odpovědný za případné porušení soutěžního práva, zda uživatel algoritmu nebo jeho výrobce, případně jak hodnotit dohodu, která odporuje zásadám soutěžního práva mezi dvěma nebo více algoritmy navzájem. Zájem Úřadu bude také směřován na otázky digitálního prodeje, ať již určitého druhu výroby nebo služeb, případně na internetové srovnávače cen.

K naplnění výše uvedených cílů bude Úřad pokračovat ve vývoji a používání nových vyhledávacích a porovnávacích metod, které mu umožní být „online“ při zajišťování důkazních materiálů tak, aby byla dodržena garance veškerých práv stanovených podmínkami spravedlivého procesu.

Soutěžní compliance malých a středních podniků

Úřad coby ústřední státní orgán zodpovědný za podporu a ochranu férové soutěže na trhu má za sebou více než čtvrt století činnosti. Od roku 2004 je rovněž aktivním členem Evropské soutěžní sítě, v jejímž čele působí Evropská komise v roli centrální soutěžní autority Evropské unie. Pravidla hospodářské soutěže se zařadila vedle trestních a fiskálních norem mezi základní veřejnoprávní mantinely působení podnikatelských subjektů v Evropě.

Úřad disponuje rozsáhlou praxí v oblasti výkonu dozoru nad plněním povinností soutěžitelů na trzích v České republice; ve věcech hospodářské soutěže odvedl desítky správních řízení pro porušení soutěžních pravidel, jejichž účastníky byly podniky různých velikostí, disponující různou mírou tržní síly. Tato bohatá správní praxe, ale i závěry řady tuzemských a zahraničních odborných konferencí a dalších aktivit, umožňují Úřadu hlubší analýzu míry ztotožnění se a vůbec informovanosti tuzemských podnikatelů v oblasti soutěžního práva. Zatímco velké podniky a nadnárodní korporace disponují zpravidla vlastními interními právníky, jsou navázány na sofistikované advokátní kanceláře a vybaveny komplexními vnitřními pravidly jednání v souladu s právními předpisy (tzv. compliance programy), malé a střední podniky za nimi mírou právní jistoty o svém postupu na trhu zaostávají.

Zejména drobní podnikatelé, kteří v podstatě veškerou svoji energii věnují hlavnímu oboru své činnosti a nemožou si dovolit služby vnitřního právníka ani pravidelné konzultace advokáta, velmi často z důvodů nedostatečné znalosti soutěžních norem flagrantním způsobem porušují zákon o ochraně hospodářské soutěže a jsou jim ukládány citelné pokuty. Malé a střední podnikatelé v České republice zpravidla nemají zpracovány podrobnější compliance programy, které by cílily na řešení soutěžních problémů, jejich manažeři a vlastníci nemají dostatečné povědomí o pravidlech a rizicích vyplývajících pro ně ze soutěžních předpisů.

Z tohoto důvodu a v souladu s principy dobré správy se Úřad rozhodl vytvořit soubor nástrojů pro malé a střední podniky, které by jim pomohly zorientovat se v soutěžním právu, posílit vlastní jistotu při postupu v soutěži na trhu a vyhnout se často velmi citelným sankcím ukládaným antimonopolními orgány za typické protisoutěžní delikty. Cílem Úřadu je vytvořit vlídnější prostředí na svých webových stránkách, kde hodlá postupně zveřejňovat podklady a prezentace pro malé a střední podniky v řeči méně právně formální, často na bázi praktických příkladů a krátkých spotů, včetně případného e-learningu, a rovněž vydat se za malými a středními podnikateli prostřednictvím aktivních prezentací klíčových témat hospodářské soutěže i do terénu – ve spolupráci se spolky a dalšími subjekty sdružujícími a zastřešujícími aktivity malých a středních soutěžitelů.

Po dvou letech, počátkem roku 2020, hodlá Úřad zpětně analyzovat tento program, aby ověřil, nakolik stoupla znalost soutěžních pravidel malých a středních podniků, včetně porovnání výsledků z vlastní dozorové a sankční činnosti.

Významná tržní síla

Rok 2018 bude pro Odbor metodiky a kontroly tržní síly rokem stabilizace a intenzivní aplikace novelizovaného zákona o významné tržní síle. Po hektickém roce 2017, který byl charakterizován velkým množstvím legislativních změn a novými přístupy ve vedení agendy, bude rok 2018 obdobím plně soustředěným na využití všech zákonných možností pro boj s nekalými obchodními praktikami. Možnosti Úřadu jak postupovat při co nejefektivnějším narovnání narušených dodavatelsko-odběratelských vztahů se rozšířily v důsledku zavedení různých alternativních postupů, ať už ve fázi předběžného šetření, či ve fázi správního řízení. Závažná porušení zákona však bude Úřad přísně sankcionovat.

V roce 2018 Úřad hodlá v agendě kontroly tržní síly zahájit sektorové šetření. Cílem tohoto šetření je najít co nejkomplexnější odpověď na aktuální témata, s nimiž byl Úřad v poslední době konfrontován. Jedná se zejména o vliv novely zákona č. 50/2016 Sb., fungování některých ustanovení této novely v praxi, působnost Úřadu v oblasti cen apod. Svá výsledná zjištění bude Úřad publikovat v závěrečné zprávě, včetně případných doporučení pro správnou praxi.

Svou pozornost bude Úřad v roce 2018 soustředit také na mezinárodní spolupráci. Bude pokračovat v navázané spolupráci s některými okolními zeměmi střední Evropy a sdílení vzájemných poznatků. Vzhledem k zintenzivnění legislativních snah o vytvoření jednotného harmonizačního rámce pro nekalé obchodní praktiky na půdě Evropské unie koncem roku 2017 bude Úřad i v roce 2018 podporovat tyto aktivity.

Veřejné zakázky a koncese

I v roce 2018 bude Sekce veřejných zakázek dbát na efektivitu a kvalitu rozhodování a vykonávání dalších pravomocí jí svěřených relevantními právními předpisy. Lze očekávat postupný pokles počtu řízení vedených podle starého zákona o veřejných zakázkách a naopak významný nárůst počtu návrhů a podnětů směřujících proti postupům zadavatelů dle nového zákona o zadávání veřejných zakázek. Bude tedy nutné stále více pracovat s nově zavedenými postupy a instituty, které již nebudou posuzovány v pouhých jednotkách případů, ale stanou se pravidelnou náplní činnosti Úřadu. I z toho důvodu je v zájmu Úřadu pokračovat v organizaci podzimní konference týkající se veřejných zakázek, aby byli zadavatelé, dodavatelé i ostatní subjekty působící na poli veřejných zakázek seznamováni s aktuální rozhodovací praxí a trendy v rozhodovací činnosti. Stejně tak má Úřad zájem přispět k informovanosti veřejnosti o pravidlech aplikovaných Sekcí veřejných zakázek i prostřednictvím dalších forem komunikace, lze tak předpokládat účast Úřadu na vzdělávacích akcích a odborných konferencích, a dále zachování současného vstřícného přístupu Úřadu k zodpovídání dotazů veřejnosti.

Současně lze v roce 2018 očekávat plnohodnotnou realizaci kontrolních pravomocí Úřadu zahájení provádění kontrol dle kontrolního řádu. Zjištění vyplývající z provedených kontrol se tak stanou dalšími podklady, na základě kterých bude moci Úřad zahájit správní řízení z moci úřední, případně jinak vyhodnocovat aplikaci nového zákona o zadávání veřejných zakázek.

Veřejná podpora

I v roce 2018 se Evropská komise hodlá zaměřovat na „velké“ kauzy, které mohou mít reálný a škodlivý dopad na hospodářskou soutěž mezi členskými státy Evropské unie, a ponechat jednodušší případy na posouzení samotným členskými státy, které mají k dispozici zejména postup dle GBER. Podle odhadu Evropské komise může být prostřednictvím blokových výjimek realizováno až 90 procent opatření, což s sebou přináší snadnější a rychlejší poskytování zdrojů konečným příjemcům.

Přehled podpory poskytované členskými státy za rok 2017 tuto tendenci potvrzuje, neboť přes 97 procent nově přijatých opatření podpory bylo poskytnuto na základě Obecného nařízení o blokových výjimkách (GBER). Toto číslo představuje nárůst o zhruba 25 procent v porovnání s rokem 2013 (tedy před přijetím současné verze GBER). Velký nárůst v počtu poskytnutých opatření podpory zaznamenala především oblast širokopásmových sítí (broadband) a multifunkční rekreační infrastruktury, dále oblast výzkumu, vývoje a inovací, podpory kultury a zachování kulturního dědictví a podpory malých a středních podniků včetně rizikového financování. Podobný trend je možné předvídat i v roce 2018.

Z komplexnějších případů lze uvést pokračování prošetřování daňových řízení ze strany Evropské komise ve vybraných členských státech, jehož cílem je zajistit, aby podniky bez ohledu na jejich velikost či nadnárodnost, platily spravedlivý podíl daní v místech svého podnikání.

V polovině roku 2017 Evropská komise avizovala vznik nové pracovní skupiny Evropské komise a členských států pro problematiku mezinárodních subvencí, jejímž cílem bude hledat praktická řešení, pomocí nichž by mohla být v mezinárodním měřítku harmonizována pravidla pro subvenční politiku, potažmo pravidla pro veřejnou podporu, včetně posílení zavedených nástrojů Světové obchodní organizace a Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj. Uvedená iniciativa GŘ pro hospodářskou soutěž a GŘ pro obchodní politiku Evropské komise vznikla v rámci platformy „High Level Forum“ pro aplikaci práva veřejné podpory v reakci na významné hospodářské vlivy subvencí třetích zemí, zejména Číny, na vnitřní trh Evropské unie. Zástupci Úřadu společně s experty Ministerstva průmyslu a obchodu pro oblast obchodní politiky třetích zemí se budou jednání této skupiny účastnit v průběhu roku 2018.

Na základě informací předložených ze strany poskytovatelů veřejné podpory v rámci služeb obecného hospodářského zájmu bude Úřad v roce 2018 zpracovávat a předkládat Evropské komisi zprávu o provádění rozhodnutí ze dne 20. prosince 2011 o použití čl. 106 odst. 2 Smlouvy o fungování Evropské unie na státní podporu ve formě vyrovnávací platby za závazek veřejné služby udělené určitým podnikům pověřeným poskytováním služeb obecného hospodářského zájmu. Zpráva je vyhotovována v pravidelných dvouletých intervalech.

K 30. dubnu 2018 mají všichni poskytovatelé veřejné podpory povinnost poskytnout Úřadu informace o výši poskytnuté (tj. vyplacené) veřejné podpory za kalendářní rok 2017. Předmětná informační povinnost se netýká opatření poskytnutých v režimu podpory malého rozsahu (de minimis) či na základě předpisů upravujících poskytování služeb v obecném hospodářském zájmu. Úřad tak připraví souhrnnou informaci o výši veřejné podpory vyplacené v rámci oznámených opatření a předloží tuto informaci v podobě výroční zprávy Evropské komisi.

Podobně jako v předložském roce, i v roce 2017 Úřad zaznamenal nárůst počtu stížností předložených Evropské komisi zainteresovanými stranami oproti rokům předchozím, a Úřad tedy bude i v roce 2018 spolupracovat s poskytovateli údajných protiprávních veřejných podpor namítaných stěžovateli, a to především při odborném vyhodnocení či posouzení stěžovatelem namítaných skutečností týkajících se veřejné podpory.

